

การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่าง
โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

นางสาวสุรธาศิณี ธนบุญรณ์กาญจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A COMPARATIVE STUDY ON PATRIOTISM PROMOTION BETWEEN ELEMENTARY
DEMONSTRATION SCHOOLS IN THAILAND AND REPLUBIC OF KOREA

Miss Suratasinee Thanaboonkan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Elementary Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติ

ระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา

ในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

โดย

นางสาวสุรธาศิณี ธนบูรณ์กาญจน์

สาขาวิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.ยุรวัฒน์ คล้ายมงคล)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ)

สุรชาติณี ธนบุรณัฎาญจน์ : การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี. (A COMPARATIVE STUDY ON PATRIOTISM PROMOTION BETWEEN ELEMENTARY DEMONSTRATION SCHOOLS IN THAILAND AND REPUBLIC OF KOREA) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร.ยุรวรรณ คล้ายมงคล, 178 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 วิธี คือ 1) แบบสอบถามนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนละ 100 คน 2) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนละ 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) จากการเปรียบเทียบการแสดงผลออกด้านความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาประเทศไทยและโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาสาธารณรัฐเกาหลี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ด้านความนิยมสินค้า และด้านคุณธรรมจริยธรรม การแสดงผลออกด้านความรักชาติที่เหมือนกัน ดังนี้ การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ นักเรียนไม่รู้สึกลอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และการแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ การแสดงผลออกด้านความรักชาติที่แตกต่างกัน ดังนี้ ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ และนักเรียนขอช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

2) จากการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ของทั้ง 2 โรงเรียน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน ได้แก่ เรื่องวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเรียนรู้ความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ได้แก่ สนทนาข่าวและเหตุการณ์สำคัญช่วงเช้า ความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ สอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกๆ วิชา หน้าที่ของประชาชนที่พึงปฏิบัติ สอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ด้านกิจกรรมที่เหมือนกัน ได้แก่ การจัดทัศนศึกษาตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ การแสดงวัฒนธรรม การจัดบอร์ด วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ ด้านกิจกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ ธรรมปฏิบัติและเลือกตั้งสถานนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาประเทศไทย จะมีการสอนโดยสอดแทรกไปกับการใช้ในชีวิตประจำวัน แต่โรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาสาธารณรัฐเกาหลี จะเน้นการสอนเพื่อให้นักเรียนสร้างจิตสำนึกรักชาติและสอนให้ยอมรับแนวคิดและรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก

ภาควิชา.....หลักสูตรและการสอน.....ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....ประถมศึกษา.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2555.....

5383422527: MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEYWORDS: COMPARATIVE STUDY/ PATRIOTISM PROMOTION / ELEMENTARY / THAILAND / REPUBLIC OF KOREA

SURATASINEE THANABOONKAN: A COMPARATIVE STUDY ON PATRIOTISM PROMOTION BETWEEN ELEMENTARY DEMONSTRATION SCHOOLS IN THAILAND AND REPLUBIC OF KOREA. ADVISOR: YURAWAT KLAIMONGKOL, DR., 178 pp.

The purpose of this research was 1) to study patriotism promotion between elementary demonstration schools in Thailand and Republic of Korea. 2) to compare patriotism promotion between elementary demonstration schools in Thailand and the Republic of Korea. Research methodology used quantitative and qualitative research. Data was collected by questionnaires for each of 100 students in grade 5-6 schools from two schools as well as interviews with teachers, social studies, religion and culture for each teacher in grade 5-6 schools

The research findings were summarized as follows:

1) Comparison of opinion between Thai and Korea included four aspects. National culture, national tradition, the most popular products, and morals. The opinions of comparison of patriotism of two schools were alike. Those were that adults are respected to encourage others; the flag and anthem as a symbol of national and student pride; Students do not feel embarrassed when using their products, and showing respect for elders is encouraged. The opinions of comparison of two schools were different. Those were they should respect the flag stand and show this by standing at all the times when hearing the national anthem in public, students are proud to join in the cultural heritage of Korea, students are honest and show this by returning things like the lost wallets to the owner., Further, students love to help others without expecting anything in return.

2) Comparative of the implant activity and promotion of the national culture in terms of patriotism between Thailand and the republic of Korea found that teaching and learning emphasized cultural tradition such as learning the history; whereas teaching and learning were different; included discussions about the news in the morning, the importance of national institutions, the integration of the Royal Institution in all subjects, all people should be treated with, and; taught, appropriate behavior as well as inappropriate manners. The same activities between two schools were a trip to historical sites, bulletin boards, religious holidays and national holidays; Different activities were dharma practice and the election of the student council. However, Thailand schools found that teaching and learning intervened in everyday life but the Republic of Korea schools emphasized conscious and believed in theorem.

Department:Curriculum and Instruction.....Student's Signature.....

Field of Study:Elementary Education.....Advisor's Signature.....

Academic Year: ..2012.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสะดวกตาคุณอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ยุรวุฒิ คัล้ายมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเสียสละเวลาในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดียิ่ง รวมทั้งให้โอกาสต่างๆ ให้กำลังใจ คอยติดตามความก้าวหน้า ทำให้ผู้วิจัยมีความอดทนต่อสู้กับอุปสรรคและมีความพยายามจนประสบความสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ และศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจทาน ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือติดต่อประสานงานให้ผู้วิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ Professor Dr. Yi, Kyung-Ok ผู้ติดต่อประสานงานตลอดจนความเป็นอยู่ในทุกๆ ด้านในสาธารณรัฐเกาหลีเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School, Republic of Korea ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย ที่เสียสละเวลากرณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำลังใจที่ยิ่งใหญ่ คอยผลักดันและสนับสนุนการศึกษา ขอขอบพระคุณครอบครัวโฆษจันทร์หา ขอขอบคุณพี่จิวต พี่พี พี่ดล พี่แอล และเพื่อนๆ ที่สาขาประถมศึกษาทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกของผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อจำกัดของงานวิจัยในครั้งนี้.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ จุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ วิธี	
การศึกษาเปรียบเทียบ และประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบ.....	9
ความหมายของสำนักความเป็นชาติและวัยเด็กตอนกลางกับความสำนึกในความ	
เป็นชาติ.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมปลูกฝังความเป็นชาติ.....	24
เอกสารเกี่ยวกับชาติ ความรักชาติ และการปลูกฝังเกี่ยวกับความรักชาติ.....	27
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศไทย.....	37
ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทยและการศึกษาในประเทศไทย.....	38
การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ	
ที่พึงประสงค์ในระบอบวิถีชีวิตที่ดีงาม.....	45

การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	46
จุดเน้นหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆ ในประเทศไทย.....	49
ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี.....	51
วิวัฒนาการสังคมเกาหลีที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของคนเกาหลี.....	53
การปฏิรูประบบการศึกษาและการศึกษาในสาธารณรัฐเกาหลี (หลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรส่วนบุคคลหรือหลักสูตรเฉพาะตัว).....	53
การปรับเปลี่ยนการสื่อสารการศึกษาไปสู่สภาพการเรียนรู้ของเกาหลีในลักษณะที่อิงอิเล็กทรอนิกส์และสื่อประสม.....	61
การปฏิรูปเพื่อส่งเสริมหน้าที่พลเมืองศึกษาและการเสริมสร้างหน้าที่พลเมืองศึกษาในโรงเรียน.....	62
วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนเกาหลีและการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว.....	64
กระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	68
คุณลักษณะเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี.....	69
จุดเน้นหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆในสาธารณรัฐเกาหลี.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การสร้างความสัมพันธ์.....	84
การจัดกระทำข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	86
บทที่ 4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	88
ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงพรรณนา.....	89
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและบริบทของโรงเรียนในแต่ละกรณีศึกษา.....	89

ตอนที่ 2	กิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้าน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติในด้านความ รักชาติ.....	119
ส่วนที่ 2	การวิจัยเชิงปริมาณ.....	122
ตอนที่ 1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	122
ตอนที่ 2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการแสดงออก ด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศ ไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน.....	124
ตอนที่ 3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความความคิดเห็นเรื่องการ แสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีโดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน.....	128
ส่วนที่ 3	ผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	133
บทที่ 5	สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบ และ ข้อเสนอแนะ.....	141
	สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	142
	อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	144
	ข้อเสนอแนะ.....	151
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	151
	รายการอ้างอิง.....	153
	ภาคผนวก.....	159
	ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	160
	ภาคผนวก ข ตารางการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC.....	162
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย(ฉบับภาษาไทย).....	165
	ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ฉบับภาษาเกาหลี).....	171
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	178

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงการแบ่งประเภทกลุ่มตัวอย่างและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา...	81
4.1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	123
4.2	คำม้ชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการ แสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน.....	124
4.3	คำม้ชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการ แสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน.....	128
4.4	แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน SUNIL ELEMENTARY SCHOOL สาธารณรัฐเกาหลี.....	133
4.5	แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝังและการส่งเสริมในด้าน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติในด้านความรักชาติของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และ โรงเรียน SUNIL ELEMENTARY SCHOOL สาธารณรัฐเกาหลี.....	138

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
4.1	สัญลักษณ์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา ประเทศไทย.....	89
4.2	การแต่งกายของนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	90
4.3	พระพุทธรูปประจำโรงเรียน.....	91
4.4	บริบทของโรงเรียน.....	91
4.5	อาคารของโรงเรียน.....	92
4.6	สวนพฤกษศาสตร์ของโรงเรียน.....	92
4.7	สวนพฤกษศาสตร์ของโรงเรียน.....	93
4.8	สนามเด็กเล่น.....	93
4.9	สนามเด็กเล่น.....	94
4.10	สนามเด็กเล่น.....	94
4.11	สนามเด็กเล่น.....	95
4.12	ทางเดินภายในอาคาร.....	95
4.13	ทางเดินภายในอาคาร.....	96
4.14	ห้องเรียน.....	96
4.15	ห้องเรียน.....	97
4.16	ห้องเรียน.....	97
4.17	ห้องเรียน.....	98
4.18	ห้องสมุด.....	98
4.19	ห้องสมุด.....	99
4.20	ห้องสมุด.....	99
4.21	ห้องสมุด.....	99
4.22	ห้องสมุด.....	100
4.23	ห้องสมุด.....	100
4.24	สัญลักษณ์ของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี.....	101
4.25	การแต่งกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.....	102

ภาพที่	หน้า
4.26	อนุสรณ์ของโรงเรียน..... 102
4.27	บริบทของโรงเรียน..... 103
4.28	อาคารของโรงเรียน..... 103
4.29	อาคารของโรงเรียน..... 104
4.30	อาคารของโรงเรียน..... 104
4.31	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 105
4.32	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 105
4.33	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 106
4.34	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 106
4.35	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 107
4.36	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 107
4.37	สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน..... 108
4.38	สนามเด็กเล่น..... 108
4.39	สนามเด็กเล่น..... 109
4.40	ทางเข้าโรงเรียน..... 109
4.41	ทางเข้าโรงเรียน..... 110
4.42	ทางเดินภายในอาคาร..... 110
4.43	ทางเดินภายในอาคาร..... 111
4.44	ที่พักผ่อนภายในอาคาร..... 111
4.45	ที่พักผ่อนภายในอาคาร..... 112
4.46	ห้องเรียน..... 112
4.47	ห้องเรียน..... 113
4.48	ห้องเรียน..... 113
4.49	ห้องเรียน..... 114
4.50	ห้องเรียน..... 114
4.51	ห้องเรียน..... 115
4.52	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน..... 115
4.53	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน..... 116

ภาพที่		หน้า
4.54	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	116
4.55	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	117
4.56	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	117
4.57	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	118
4.58	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	118
4.59	พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน.....	119

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
4.1	การแสดงผลการศึกษาด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนก เป็นแต่ละด้าน.....	125
4.2	การแสดงผลการศึกษาด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน...	130
4.3	แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงผลการศึกษาด้านความรักชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐ เกาหลี.....	135

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชาติไทยได้ดำรงเอกราชและสร้างความเป็นปึกแผ่นมาเป็นเวลาช้านานได้ด้วยพลังของความรักชาติอย่างแรงกล้าของบรรพบุรุษไทย ดังจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ของชาติไทย บรรพบุรุษของเราพยายามต่อสู้ เสียสละเลือดเนื้อเพื่อรักษาชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นจากการรุกรานของเพื่อนบ้านและชาติมหาอำนาจตราบนานเท่านาน (จวี นาคสินธุ์, 2525) แต่ในปัจจุบันประชาชนคนไทยโดยทั่วไปมิได้ซาบซึ้งถึงความรักชาติ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนคนไทย ที่มีความเสื่อมทางคุณธรรม จริยธรรม การแต่งกายที่นิยมตามแฟชั่น การดำรงชีวิตที่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย รักความสบาย ไม่มีความอดทน ไม่มีค่านิยมในการทำงานหนักเพื่อความมั่นคงของชีวิต การใช้ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่มีความตระหนักในความเป็นชาติไทย ความรักชาติ รวมถึงพฤติกรรมที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคมไทยและสังคมโลก ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย ซึ่งทำให้ส่งผลต่อสังคมไทยและสังคมโลก นอกจากนี้ยังมีสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันซึ่งเต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมสมัยใหม่อันมีความเจริญทางเทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์มากมาย ทำให้ดิ้นรนแสวงหาให้ได้มาซึ่งความสมบูรณ์แห่งชีวิต และการแสวงหาของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีวิธีที่แตกต่างกันออกไปแล้วแต่อุดมการณ์ หลักการที่ได้ยึดถือ และพื้นฐานความเป็นมาของแต่ละคนผลก็คือ ความมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งระวี ภาวิไล (2516:18) ได้เสนอแนะเพื่อการแก้ไขไว้ว่า คนไทยควรจะได้หันมาพัฒนาจิตใจและอารมณ์ โดยเฉพาะ ควรพัฒนาระบบการศึกษาเพราะเท่าที่ผ่านมาอาจเน้นการเรียนทางวัตถุมากเกินไป

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาชาติมาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองโลก เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีการพัฒนาคนตามธรรมชาติและพัฒนาตามศักยภาพตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตเจตปัญญา ความรู้และทักษะ คุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังตัวบ่งชี้ข้อที่ 1.5 มีคุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ข้อที่ 1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วชิสุจริต และมโนสุจริต 1.5.2 คนไทยมี

ความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัครเพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) ซึ่งสำนักงานกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายปีงบประมาณ 2552 ตามกลยุทธ์ เป้าหมายความสำเร็จ และมาตรการ กลยุทธ์ที่ 1 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนทุกคน โดยมีเป้าหมายความสำเร็จข้อที่ 1 นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่านการประเมินคุณธรรม มีความสำนึกในความเป็นชาติไทย และข้อที่ 4 โรงเรียนทุกแห่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย โดยมีมาตรการให้ความสำคัญแก่การสร้างเสริมจิตสำนึกในความเป็นชาติไทย (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการแก้ไขไว้ในข้อ 7 กล่าวว่า การเสริมความรู้และสร้างจิตสำนึกในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย ความรักชาติ และค่านิยมไทย ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศของประชาชนตามกระบวนการพัฒนาทางการเมืองยังทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้บัญญัติค่านิยมพื้นฐานในข้อที่ 5 ไว้ว่า ความรักชาติ หมายถึง การมีความรักไทย นิยมไทย สำนึก และภูมิใจในความเป็นคนไทย มีความผูกพันห่วงแหนมาตุภูมิ มุ่งมั่นส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการรักเกียรติภูมิของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2530)

สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย (2554) กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัยใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และก้าวไกลสู่สากล ภายใต้แนวคิดที่ว่าบุคลากรมีหน้าที่รับผิดชอบที่สำคัญคือ ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ช่วยกันดูแล สร้างและปลุกฝังให้เห็นความสำคัญของการศึกษาทั้งด้านความรู้ ทักษะขั้นพื้นฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้แก่บุตรหลาน โรงเรียนและสถานศึกษาเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมบ่มนิสัยให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้แก่ผู้เรียน เพื่อเป็นคนที่มີประโยชน์ต่อผู้อื่น ต่อสังคมประเทศชาติ และสังคมโลก

ค่านิยมความรักชาตินั้น เป็นค่านิยมที่มุ่งเน้นความสำคัญระดับประเทศอันเป็นอุดมการณ์ร่วมกันของคนไทย มุ่งมั่นให้คนไทยรักแผ่นดินไทย ใช้ภาษาไทย แต่งกายแบบไทย มีกิริยาแบบไทย ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมแบบไทย ตลอดจนใช้ของที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2529: 109-110) ค่านิยมความรักชาติทำให้เกิดความสามัคคีกลมเกลียว ช่วยกันทำนุบำรุงวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ช่วยให้เกิดความรักไทย นิยมไทย ลดปัญหาเรื่องการเสียเปรียบดุลการค้าแก่ต่างประเทศ ช่วยให้เกิดการนิยมในผลิตภัณฑ์ของคนในชาติ ช่วยให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันระหว่างคนในชาติโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ การทำมาหากิน ช่วยให้เกิดความขยันขันแข็งในการประกอบธุรกิจ ช่วยให้เกิดการลงทุนประเทศ ตลอดจนให้ประชาชนเกิดความสำนึกตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติจึงต้องร่วมกันพิทักษ์ความมั่นคงของชาติไว้ทุกวิถีทาง โดยปราศจากการเอาใจฝักใฝ่ในอิทธิพลต่างชาติ ไม่คิดเอาลัทธิการเมืองอย่างอื่นที่เป็นอันตรายต่อบัลลังก์เข้ามาในประเทศ (คณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม, 2529:182,193, 208)

ดังนั้น ค่านิยมความรักชาติ ความหวงแหนในมรดกและวัฒนธรรมของชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยอยู่ตลอดไปชั่วกาลนาน จึงจำเป็นต้องมีการปลูกฝังจิตสำนึกรักชาติแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความรักชาติของตนอย่างแท้จริง และให้เด็กมีความรู้ในเรื่องนี้ตลอดจนมีทัศนคติต่อมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเห็นความจำเป็นของค่านิยมต่างๆ ที่จะช่วยให้คงเป็นชาติไทยไว้ได้

เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีเป็นประเทศหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากบนคาบสมุทรเกาหลีนับกว่า 4,000 ปี ชาวเกาหลีถือได้ว่าเป็นชาติที่รักษาแนวความคิดค่านิยมที่เป็นประเพณีสืบต่อกันมาอย่างเหนียวแน่น เหตุการณ์แต่ละยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ชาวเกาหลีสามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี จนเป็นที่ประจักษ์ไปทั่วโลก ปัจจัยสำคัญที่ถือได้ว่าเป็นสาเหตุของความเปลี่ยนแปลงบนคาบสมุทรเกาหลี คือ การเป็นรัฐกึ่งชนระหว่างจีนและญี่ปุ่น ดังนั้นประวัติศาสตร์ของเกาหลีจะเป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้และรุกราน จากจีนบ้าง จากญี่ปุ่นบ้าง และประเทศเกาหลีก็ได้รับอิทธิพลด้านต่างๆ จากผู้รุกรานนำมาใช้ปกครองประเทศ และการดำรงชีวิตของประชาชน เกาหลีเป็นชนชาติที่มีจิตสำนึกในความรักชาติบ้านเมืองอย่างเข้มแข็งไม่แตกต่างจากคนญี่ปุ่น และมีความขยันขันแข็งไม่แตกต่างจากคนจีน การปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวสืบทอดกันมานานชั่วลูกชั่วหลาน และยังคงรักษาค่านิยมประเพณีดังกล่าวดำรงไว้ในสังคมเกาหลีปัจจุบัน

จากที่ได้กล่าวแล้วว่า ประวัติศาสตร์ของเกาหลีคือประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้กับผู้รุกราน และการถูกรุกรานโดยผู้รุกราน ดังนั้นวิถีชีวิตของคนเกาหลีในอดีตคือความเข้มแข็ง อดทน และการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและชัยชนะ ชาวเกาหลีถือว่าเป็นชนชาติที่รักษาความคิดและค่านิยมในการดำรงชีวิตสืบต่อกันมาอย่างเหนียวแน่น และค่านิยมแห่งความเข้มแข็ง อดทน และการ

ต่อผู้ซึ่งได้รับการปลูกฝังสู่ชนรุ่นหลัง ทั้งในการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและการปลูกฝังโดยระบบการศึกษาในโรงเรียน (ภาณี รูปสม, 2550) จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลีที่สามารถยึดหยัดความเป็น “เกาหลีใหม่” เป็นสิ่งที่สาธารณรัฐเกาหลีก้าวสู่ความเป็นผู้นำในแถบภูมิภาคเอเชียได้อย่างเต็มภาคภูมิ

นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการศึกษเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งตามที ดนุชา ปนคำ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า การสำนึกรักชาติเป็นสำนึกที่ต้องอยู่ในจิตวิญญาณของคนทุกคน เป็นสำนึกที่ต้องใช้เวลาในการสั่งสม เด็กจะมีความสำนึกหรือค่านิยมในความรักชาติได้นั้น เป็นหน้าที่ของ ครู ผู้ปกครอง โดยที่ครูและผู้ปกครองที่จะต้องช่วยกันปลูกฝังให้เด็กเกิดสำนึกรักชาติ การที่ครูจะสอนให้เด็กเกิดสำนึกหรือค่านิยมรักชาตินั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์การสอนและมีการจัดกิจกรรมผ่านสถานการณ์ที่สร้างขึ้นอย่างแยบยลเพื่อให้เด็กเผชิญปัญหาและอุปสรรค ร่วมใจกันแก้ปัญหาจนเกิดการเรียนรู้ถึงคุณค่าของความรักชาติ และความสามัคคี เกิดความตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของพวกเขาที่ต้องร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียวในการผดุงความเป็นชาติไว้ และทำหน้าที่ส่งผลต่อ “ความสำนึกรักชาติ” หรือ “ค่านิยมความรักชาติ” ไปยังคนรุ่นต่อไป

จากสาเหตุที่กล่าวมา จะเห็นว่าความรักชาติเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการดำรงอยู่ของชาติและมีปัจจัยที่สำคัญๆ ในอันที่จะเสริมสร้างความมั่นคง ตลอดจนสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติ ซึ่ง ได้แก่ การปลูกฝังเรื่องความรักชาติให้เกิดมีขึ้นในตัวนักเรียนให้กลายเป็นค่านิยมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติต่อไปในอนาคต ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกฝังค่านิยมควรปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็กช่วงวัย 10-12 ปี จะเป็นวัยที่เด็กใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน เด็กจะได้รับอิทธิพลจากครูและเพื่อน ผู้ใหญ่ควรให้เด็กได้แสดงออกในทางที่เหมาะสม เช่น กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้เชิงสังคม และการทำประโยชน์ให้สังคม ควรช่วยสร้างทัศนคติ ค่านิยมในทางที่ดีต่อสังคมอีกด้วย ประกอบกับการพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยเรียนจะก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด เด็กในวัยนี้จะมีความคิดที่กว้างขึ้น มีเหตุผลมากขึ้น มีความคิดรวบยอดพื้นฐานที่จะช่วยให้เข้าใจสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อม มีพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหาต่อไปเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2533) และสำหรับคณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม (2529) ได้เสนอแนะปัจจัยที่ควรปลูกฝังหรือส่งเสริมความรักชาติแก่เด็กนักเรียนไว้หลายด้าน เช่น การมีความรักไทย นิยมไทย สำนึกและภูมิใจในความเป็นคนไทย ความเป็นไทยทางการกระทำและความประพฤติ รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นปัจจัยความรักชาติ 4 ประเด็นหลักๆ

ที่ควรปลูกฝังและเกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียน ดังนี้ 1) ด้านวัฒนธรรม 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี 3) ด้านความนิยมสินค้า และ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

นอกจากสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมด เมื่อพิจารณาถึงปัญหาของเยาวชนไทย การศึกษาด้านความรักชาติน่าจะเป็นปัญหาที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากประวัติศาสตร์และบริบทของสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมความรักชาติ การอบรมถ่ายทอดสังคมเพื่อสร้างความรักชาติตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ประชาชนในการรับมือกับวัฒนธรรมตะวันตก ตลอดจนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่น่าปรารถนาต่างๆ จากการเปิดการค้าเสรี และยุคของโลกที่ไร้พรมแดน ซึ่งการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนการสอนเรื่องความรักชาติน่าจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดมีขึ้นแก่ตัวนักเรียนให้กลายเป็นค่านิยมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงพรรณนามีขอบเขตการศึกษา โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลตัวบุคคลประกอบด้วย ครูและนักเรียน รวมทั้งแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรักชาติ

- 1) ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ
- 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ
- 3) ด้านความนิยมสินค้า
- 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยในการวิจัย คือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 100 คน รวม 200 คน และจำนวนครูโรงเรียนละ 5 คน รวม 10 คน

กำหนดระยะเวลาดำเนินการ คือ เริ่มต้นตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.2555 – พฤษภาคม พ.ศ.2555 เป็นระยะเวลา 5 เดือน

ข้อจำกัดของงานวิจัยในครั้งนี้

1) ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี อาจจะไม่เพียงพอต่อการอภิปรายผล เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเข้าสัมภาษณ์ครูผู้สอนโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ได้เพราะครูผู้สอนมีภาระหน้าที่งานสอนมาก จึงไม่สะดวกให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์โดยตรง

2) แบบสอบถามของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย มีการตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถูกต้อง แต่นักเรียนโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี มีการตอบแบบสอบถามโดยใช้จิตสำนึก

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความรักชาติ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบต่อประเทศชาติในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ด้านความนิยมสินค้า และด้านคุณธรรมจริยธรรม อธิบายได้ ดังนี้

ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ หมายถึง นักเรียนมีความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติของตนเอง เห็นคุณค่าความสำคัญของภาษาและวัฒนธรรม โดยให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์และส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ เช่น ใช้ภาษาของชาติตนเองได้ถูกต้อง รักษาเอกลักษณ์ความเป็นชาติตนไม่หลงขึ้นชมกับวัฒนธรรมของชาติอื่น การรู้จักเคารพครูอาจารย์ และผู้อาวุโส มีมารยาทในการพูดจาสุภาพ การรู้จักและชื่นชมในศิลปกรรมแบบไทย รวมทั้งการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามกาลเทศะ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ หมายถึง สิ่งที่นักเรียนยึดถือและปฏิบัติตามกันมา รวมทั้งการเข้าร่วมในกิจกรรมวันสำคัญของชาติ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมประเพณี ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติ เป็นต้น

ด้านความนิยมสินค้า หมายถึง นักเรียนรู้สึกชื่นชอบต่อสินค้าในประเทศของตนเอง เช่น การเลือกซื้อและเลือกใช้ของที่ผลิตในประเทศ และมีความภูมิใจที่ได้ใช้สินค้าของประเทศตนเอง เป็นต้น

ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ความดีและกิริยามารยาทที่นักเรียนควรประพฤติปฏิบัติ เช่น การมีน้ำใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น เป็นต้น

การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติ หมายถึง การศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของการส่งเสริมความรักชาติ ในรูปแบบกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ และด้านความรักชาติ

กิจกรรมการปลูกฝังและการส่งเสริมความรักชาติ หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักชาติ โดยมีวิธีการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติหลังเรียนเนื้อหา การจัดบอร์ด เป็นต้น และการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การจัดทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมความรักชาติ การอบรมถ่ายทอดสังคมเพื่อสร้างความรักชาติตั้งแต่เยาว์วัย
2. ได้เรียนรู้ถึงการจัดการเรียนการสอนของครูและการจัดกิจกรรมของโรงเรียนของสาธารณรัฐเกาหลี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ข้อมูลความรักชาติ

- 1) ความหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ จุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ วิธีการศึกษาเปรียบเทียบ และประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบ
- 2) ความหมายของสำนึกความเป็นชาติ และวัยเด็กตอนกลางกับสำนึกในความเป็นชาติ
- 3) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมปลูกฝังความเป็นชาติ
- 4) เอกสารเกี่ยวกับชาติ ความรักชาติ และการปลูกฝังเกี่ยวกับความรักชาติ

ข้อมูลพื้นฐานประเทศไทย

- 5) ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศไทย
- 6) ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทย และการศึกษาในประเทศไทย
- 7) การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบอบวิถีชีวิตที่ดีงาม
- 8) การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และ วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 9) จุดเน้นหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆในประเทศไทย

ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐเกาหลี

- 10) ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี
- 11) วิวัฒนาการสังคมเกาหลีที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของคนเกาหลี

- 12) การปฏิรูประบบการศึกษาและการศึกษาในสาธารณรัฐเกาหลี (หลักสูตรของโรงเรียน หลักสูตรส่วนบุคคลหรือหลักสูตรเฉพาะตัว)
- 13) การปรับเปลี่ยนการสื่อสารการศึกษาไปสู่สภาพการเรียนรู้ของเกาหลีในลักษณะที่อิงอิเล็กทรอนิกส์และสื่อประสม
- 14) การปฏิรูปเพื่อส่งเสริมหน้าที่พลเมืองศึกษา และการเสริมสร้างหน้าที่พลเมืองศึกษาในโรงเรียน
- 15) วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนเกาหลีและการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว
- 16) กระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 17) คุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี
- 18) จุดเน้นหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆ ในสาธารณรัฐเกาหลี
- 19) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเปรียบเทียบ

ความหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ

การศึกษาเปรียบเทียบเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่จะทำให้ผู้ที่ทำการศึกษาก่อการเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประเทศที่เลือกศึกษาและเพื่อที่จะให้เข้าใจความหมายของการศึกษาเปรียบเทียบดีขึ้น จึงใคร่ขอนำทรรศนะของนักวิชาการหลายท่านมาเพื่อประกอบการพิจารณาพอเป็นแนวทางที่จะมองเห็นความหมายของการศึกษาเปรียบเทียบชัดเจนขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการกำหนดนิยามของการศึกษาเปรียบเทียบในความหมายต่างๆ ดังนี้

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การศึกษาที่พยายามจะค้นหาว่าอะไรเป็นปัจจัยหรืออำนาจที่มาสนับสนุนการศึกษาระบบนั้นๆ ให้ประสบความสำเร็จและดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Sadler, 1900)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การพยายามที่จะวิเคราะห์และเปรียบเทียบว่าอะไรเป็นปัจจัย (forces) ที่ทำให้ระบบการศึกษาของชาติต่างๆ มีความแตกต่างกันออกไป เป็นการนำหลักขั้นมูลฐานและแนวคิดทางปรัชญามาวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาทางการศึกษาของแต่ละระบบได้อย่างชัดเจนขึ้น (Kandel, 1933)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง วิชาที่มีมาพร้อมๆ กับปรัชญา ประวัติศาสตร์และสังคมวิทยา การศึกษา ในฐานะที่เป็นวิชาทฤษฎีทางการศึกษาด้วยกัน แต่ก็มีลักษณะที่แตกต่างออกไป

จากวิชาเหล่านี้อยู่ในแนวที่ว่า การศึกษาเปรียบเทียบนั้นพยายามที่จะเข้าใจถึง ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของระบบการศึกษาประเทศต่างๆ โดยการรวบรวมจัดหมวดหมู่ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการทางการศึกษาของหลายๆ ประเทศ เพื่อการวิเคราะห์และในการจัดหมวดหมู่เช่นนี้ แต่ละประเทศจึงเป็นเสมือนตัวแปรตัวหนึ่งใน “คลังข้อมูล” ที่รวบรวมข้อมูลเช่นนี้ได้ดำเนินไปอย่างดีแล้ว ก็จะช่วยให้เราสามารถมองเห็นลักษณะที่แตกต่างกันหรือเหมือนกันของแนวทางการจัดการศึกษาในประเทศทั้งหลายทั่วโลก และจากผลที่ได้รับมานี้จะใช้บทเรียนที่มีค่ายิ่งสำหรับการจัดการศึกษาในแต่ละประเทศของตน (Bereday, 1964)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง เป็นการวิเคราะห์อย่างรอบคอบถึงระบบการศึกษา ข้อได้เปรียบและปัญหาทั้งหมดของการศึกษาในสองประเทศหรือมากกว่า โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ทั้งทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม ศาสนาและปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษา (Brickman, 1968)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง เป็นการนำเอาการศึกษาในต่างสังคมต่างวัฒนธรรมกันมาเปรียบเทียบกัน (Cross-cultural Comparison) โดยการพิจารณาเปรียบเทียบกันทางด้านโครงสร้าง การดำเนินงาน จุดมุ่งหมาย วิธีการ และผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษาต่างๆ ตลอดจนส่วนประกอบทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับต่างๆ เหล่านั้น (Anderson, 1969)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความคล้ายคลึงและความแตกต่างของระบบการศึกษาของประเทศต่างๆ ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจปัญหาทางการศึกษา ในแง่เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้น อันจะเป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุงระบบการศึกษาของชาติ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ของประเทศหรือท้องถิ่นนั้นๆ (ลาดทองใบ ภูอภิรมย์, 2528: 1-2)

การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การเปรียบเทียบจุดเล็กๆ และแคบในระบบการศึกษา เช่น ทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการจัดห้องเรียนของสองประเทศ เปรียบเทียบวิธีสอนวิชาใดวิชาหนึ่งของสองประเทศ หรือเปรียบเทียบสภาพทางกายภาพของโรงเรียนสองประเทศ เป็นต้น โดยการเปรียบเทียบในภาพกว้างๆ เช่น ลักษณะโครงสร้างของระบบการศึกษา นโยบายและปรัชญาการจัดการศึกษา หรือระบบบริหารจัดการศึกษาของสองประเทศ จะอยู่ภายใต้คำว่า การวิเทศศึกษาเปรียบเทียบ (International Comparative Education) (สำลี ทองธิว, 2540: 36)

จากความหมายที่กล่าวมาในข้างต้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาเปรียบเทียบ หมายถึง การมุ่งวิเคราะห์ปัจจัย และองค์ประกอบทางสังคม ที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและแนวปฏิบัติทางการ

ศึกษามากกว่าที่จะมุ่งศึกษาเพื่อจะดูรูปแบบของการจัดการศึกษา แต่ละสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เป็นการศึกษานำให้ทราบถึงสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้การศึกษาของแต่ละประเทศดำเนินไปเช่นนั้น จากการศึกษาทราบถึงสาเหตุจะช่วยทำให้เข้าใจระบบการศึกษาของแต่ละประเทศดีขึ้น

จุดมุ่งหมายทั่วไปของการศึกษาเปรียบเทียบ

Bereday (1964) กล่าวไว้ว่า การศึกษานั้นเปรียบเสมือนกระจกเงาที่จะสะท้อนให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสังคมและผู้คนในชาติ เพราะฉะนั้นการที่มองดูการศึกษาของชาติใดชาติหนึ่งอย่างวิเคราะห์แล้ว ก็จะช่วยให้เห็นความจริงสองอย่างคือ สภาพที่แท้จริงของสังคมนั้นๆ และรู้ถึงสภาพที่แท้จริงของตัวเอง จากทรรศนะของเบอร์เรเดย์ ซึ่งพอจะกล่าวสรุปได้ ดังนี้

1) การศึกษาเปรียบเทียบจะช่วยให้เข้าใจสภาพที่แท้จริงของสังคมชาติอื่นดีขึ้น โดยทั่วไปแล้วประเทศต่างๆ มักจะแสดงออกอย่างเปิดเผยให้ภายในสังคมนั้นเห็นว่าในประเทศของตนนั้นมีแต่สิ่งดีงาม และปิดสภาวะหรือจุดอ่อนทางด้านการเมือง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นภาพที่สามารถมองเห็นได้จากการมองผ่าน เช่น ข่าวสาร การเมืองระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว ตลอดจนคำโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ซึ่งเป็นภาพที่มีได้เปิดเผยความเป็นจริงหรือสภาพที่แท้จริงภายในประเทศนั้นๆ ทั้งสิ้น แต่ถ้ามองผ่านจากการศึกษา คือ สามารถที่จะล่วงรู้ความจริงได้ว่าประเทศเหล่านั้นให้การศึกษอบรมเลี้ยงดูเยาวชนของตนอย่างไร ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นและมองเห็นสภาพที่แท้จริงของประเทศนั้นๆ

ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบ คือ การมุ่งที่จะรู้สภาพที่แท้จริงของแต่ละสังคมโดยผ่านทางสภาวะทางการศึกษา

1) การศึกษาเปรียบเทียบระบบการศึกษาของชาติอื่น เพื่อให้เข้าใจระบบการศึกษาของตนเองดีขึ้น และชี้ให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบได้ชัดเจนตามความเป็นจริง แล้วการที่มนุษย์มุ่งหน้าศึกษาประวัติศาสตร์ มานุษยวิทยาขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษาของชาติอื่นนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งก็เพื่อจะให้รู้ถึง “เทือกเขาเหล่ากอ” (roots) ของตนเอง และรู้จักตนเองดีขึ้นนั่นเอง การเปรียบเทียบทางการศึกษาก็เพื่อจะให้เข้าใจถึงแหล่งที่มาของมรดกทางการศึกษาหรือ “Educational heritage” ของตนเอง ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากว่าตามธรรมชาติของสังคมมนุษย์ในยุคที่เจริญและมีอารยธรรมแล้วนั้น แทบจะไม่มีประเทศใดเลยในโลกที่จะอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยวโดยไม่ยอมรับอิทธิพลใดๆ จากต่างชาติเลย ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง การปกครอง วัฒนธรรม การศึกษา หรือแม้แต่ลักษณะประจำชาติแต่ละชาติ ที่กักเอาว่าเป็น “เอกลักษณ์” (Identity) ประจำชาติของตนนั้น หากได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสังคมอื่นๆ จะเห็นๆ ได้ว่าเป็นสิ่งที่ได้รับมรดกตกทอดหรือได้รับอิทธิพลมาจากชาติอื่น ดังที่ Linton (1968)

นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันได้กล่าวไว้ว่า คนอเมริกันทั้งหมดที่ชอบเรียกตัวเองอย่างภาคภูมิใจว่าเป็น “อเมริกันร้อยเปอร์เซ็นต์” นั้น ถ้าได้ศึกษาจริงๆ แล้วก็จะเห็นได้ว่าไม่มีอะไรเป็นของตัวเองเลย ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ได้รับมรดกมาจากชาติอื่นทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม เครื่องแต่งกาย แนวทางชีวิตและความเป็นอยู่ ก็เป็นสิ่งที่มิแหล่งกำเนิดมาจากดินแดนชาติอื่น โดยที่ชาวอเมริกันทั้งหลายต่างก็ไมรู้และหลังภาคภูมิใจอยู่ตลอดมา

การที่ Linton (1968) สามารถที่จะแยกแยะลักษณะของความเป็นอเมริกันแล้วนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวอเมริกัน จนช่วยให้มองเห็นรากเหง้าของอเมริกันอย่างแท้จริงได้ ในลักษณะเดียวกันถ้าเราจะนำการศึกษาของชาติต่างๆ มาวิเคราะห์แล้วศึกษาเปรียบเทียบกับการศึกษาของเราเองก็จะสามารถเข้าใจในสิ่งที่เรียกว่า “มรดกทางการศึกษา” ของเราๆ ได้อย่างชัดเจน จาการที่ผู้รู้จักตัวเองดีขึ้นนั้นย่อมจะเป็นทางนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข ระบบการศึกษาของเราให้เหมาะสมและถูกต้องยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า การศึกษาเปรียบเทียบกับบทเรียนที่ดีและมีค่ายิ่งแก่ทุกชาติและทุกสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่จะช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาของชาติอื่นๆ เท่านั้น แต่จะเป็นการเปิดเผยโฉมหน้าที่แท้จริงของการศึกษาของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งอีกด้วย

ที่กล่าวมานี้เป็นทรรศนะของ ยอร์จ เบอริเยอร์ ที่มีต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาเปรียบเทียบซึ่งสรุปได้ว่ามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือ เป็นทางที่จะให้รู้ถึงสภาวะที่แท้จริงของสังคมอื่น และ ช่วยให้ผู้รู้จักตัวเองดีขึ้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าการศึกษาเปรียบเทียบจะมีวัตถุประสงค์อยู่เพียงสองประการเท่านั้น ในทรรศนะของนักการศึกษาเปรียบเทียบแต่ละคนก็จะมองเห็นวัตถุประสงค์ในแนวทางที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความสนใจของแต่ละบุคคลเลือกพิจารณาการศึกษาเปรียบเทียบในแง่มุมที่แตกต่างกัน

Holmes (1971) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปนั้น พอจะกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

- 1) การศึกษาเปรียบเทียบเป็นทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ ความเข้าใจในระบบและกระบวนการทางการศึกษาแบบต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางขึ้น
- 2) เพื่อส่งเสริมความสนใจในระบบการศึกษาและเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาของระบบต่างๆ พร้อมกับสามารถที่จะอธิบายถึงระบบต่างๆ ในการจัดการศึกษาเช่นนั้น
- 3) เพื่อหาแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและรูปแบบในการพัฒนาระบบการศึกษา
- 4) เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่พึงปรารถนาระหว่างประเทศ

จุดมุ่งหมายดังกล่าวมาจากแนวความสนใจของนักบริหารซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 19 อันที่จะเสาะแสวงหาแนวทางเพื่อสร้างระบบการศึกษาของตนขึ้นมา บ้างก็จะมุ่งที่จะปฏิรูประบบการศึกษาเดิมที่มีอยู่ให้พัฒนาทัดเทียมกับชาติอื่นๆ เมื่อมีจุดมุ่งหมาย นักการศึกษานักการปกครองจึงใคร่ที่จะเรียนรู้ได้เห็นว่าประเทศอื่นๆ มีการจัดการศึกษาอย่างไร เพื่อจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ทางการศึกษาของชาติอื่นๆ

แต่พอถึงสมัยศตวรรษที่ 20 นักการศึกษาเปรียบเทียบกับหันเหความสนใจในอีกด้าน คือ มุ่งที่จะให้เข้าใจถึงความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันที่มีอยู่ในระบบการศึกษาต่างๆ และแปลความหมายของลักษณะที่แตกต่างและลักษณะที่คล้ายกันเหล่านั้น การศึกษาเปรียบเทียบในยุคศตวรรษที่ 20 นี้ เน้นที่จะศึกษาถึงแนวความคิดอันเป็นอิทธิพลต่อแนวการจัดการศึกษามากกว่าที่สนใจในด้านอื่นๆ แต่ยังมีนักการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มอื่นที่สนใจศึกษาองค์ประกอบทางสังคมอื่นๆ ที่มีใช้เป็นอุดมการณ์หรือแนวคิด แต่เป็นองค์ประกอบทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เป็นต้น

ยุคปัจจุบันซึ่งเริ่มตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา จุดมุ่งหมายของการศึกษาก็ยังคงอยู่ในแนวเดิมเพียงแต่นักการศึกษาบางกลุ่มได้นำเอาวิธีการ (Approach) ใหม่ๆ มาใช้เท่านั้น เช่น ใช้ระเบียบวิธีการการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือนำวิธีการการวิจัยแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary method of inquiry) มาใช้เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวางขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาเปรียบเทียบจะมีการพัฒนาตัวเองมาโดยลำดับทั้งด้านจุดมุ่งหมายและวิธีการ แต่จุดมุ่งหมายตาแนวดั้งเดิม เช่น เพื่อการหยิบยืมทางการศึกษา เพื่อศึกษาคนอื่นในอันที่จะรู้จักตัวเองดีขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติเหล่านี้ ก็ยังคงเป็นจุดมุ่งหมายที่ถือปฏิบัติกันอยู่ตลอดมา แม้กระทั่งในยุคปัจจุบันในบางลักษณะมีความสำคัญมากขึ้นเมื่อความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาทำให้การถ่ายเทความรู้ ความคิด จากดินแดนหนึ่งไปสู่อีกดินแดนหนึ่งจึงกระทำได้เวลาอันรวดเร็วและยิ่งสังคมของโลกปัจจุบันมีแนวโน้มที่ไปสู่ความเป็น “สหชาตินิยม” หรือ “Internationalism” มากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องสร้างระบบการศึกษาให้มีมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) หรือให้มีลักษณะเป็นสากลมากยิ่งขึ้น หมายความว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าทางการศึกษาและจะต้องเกิดสภาวะ “หยิบยืมทางการศึกษา” กันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงไม่ควรจะเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาเปรียบเทียบในลักษณะที่เป็นจุดมุ่งหมายของยุคหนึ่งยุคใดโดยเฉพาะ

ซึ่งหากจะประมวลความคิดตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันก็พอจะสรุปเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบได้ ดังนี้

1) เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาสร้างปรัชญาที่มีความหมายและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและอุดมการณ์ของประเทศและสังคมนั้นๆ

2) เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในอันที่จะหาทางช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาทางการศึกษาให้แก่ประเทศที่เกิดใหม่หรือประเทศที่กำลังพัฒนา

3) ในขณะที่ประเทศต่างๆ พยายามที่จะพัฒนาการศึกษาหรือกำลังอยู่ในระหว่างทำการปฏิรูปการศึกษาในแนวใดที่จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าทางการศึกษาของแต่ละประเทศอย่างละเอียดและกว้างขวางแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเป็นเครื่องทำนายทางการศึกษา

4) เพื่อวิเคราะห์สภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ตลอดจนองค์ประกอบทางสังคมอื่นๆ ของระบบการศึกษา แล้วนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินว่าการปฏิรูปการศึกษาในด้านใดที่มีความจำเป็นและพึงปรารถนา

5) เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในระบบการศึกษาของประเทศอื่นและของตนเองดีขึ้น อันจะเป็นทางที่จะให้รู้ถึงส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขในระบบของตนเอง หรือเมื่อเห็นปัญหาและข้อผิดพลาดที่ระบบอื่นได้ประสบมาแล้วก็ช่วยให้เราสามารถหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่ระบบอื่นได้ประสบมาแล้วก็ช่วยให้เราสามารถหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดหรือหลุมพราง (Pitfall) เหล่านั้น นอกจากนี้จะช่วยให้มองเห็นส่วนที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยในระบบการศึกษาของชาติอื่นและของตนเองแล้วหาทางแก้ไขต่อไป

6) เพื่อช่วยให้มองเห็นส่วนที่ดีงามและสิ่งที่เป็นคุณค่าที่มีอยู่ในระบบการศึกษาของตนและใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการที่จะสงวนรักษาส่วนที่ดีของสังคมใช้การศึกษาสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้แก่คนในชาติ ในขณะที่เดียวกันก็จะหาทางส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติหรือเสริมสร้างสังคมโลกให้มีความเป็น "สหชาตินิยม" (Internationalism) มากขึ้น

7) การศึกษาเปรียบเทียบจะช่วยให้เข้าใจปรัชญาอันเป็นรากฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสังคมได้อย่างกว้างขวาง และนำมาวิเคราะห์แนวปรัชญาการศึกษาของเราเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ความเข้าใจเช่นนี้จะช่วยป้องกันมิให้เราหลงยึดมั่นอยู่กับอุดมการณ์หรือปรัชญาแนวใดแนวหนึ่งอย่างแคบๆ ในลักษณะนี้อาจกล่าวได้อีกหนึ่งนัยหนึ่งว่า การศึกษาเปรียบเทียบ

นั่นจะเป็นเครื่องชี้ทางที่นำไปสู่แนวปฏิรูปการศึกษาที่เหมาะสมและช่วยให้เราเข้าใจกระบวนการทางการศึกษาได้ดีขึ้น

Kappa (1967) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการศึกษาเปรียบเทียบ โดยแบ่งจุดมุ่งหมายออกเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของโครงการ (Program Objectives)

1.1 เพื่อส่งเสริมความกลมเกลียว สันติภาพ และดุลยภาพในการพัฒนาขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก เช่น ส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมวัฒนธรรมและความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ หาทางป้องกันข้อขัดแย้งระหว่างชาติ ส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อกันระหว่างชาติ หาทางจัดความเป็นชาตินิยม และเสริมสร้างลัทธิสหชาตินิยม (Internationalism) โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา

1.2 เพื่อช่วยปรับปรุงระบบการศึกษาของชาติต่างๆ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบและความร่วมมือ เพื่อการพัฒนา

1.3 เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาในลักษณะที่เป็นสากลทั่วโลก คือ การที่จะส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจัดการศึกษาในแนวที่จะช่วยแก้ปัญหาที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีร่วมกัน เช่น การศึกษา เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือนิเวศวิทยา ปัญหาประชากร หรือการพัฒนาด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา การคมนาคม สื่อสาร เป็นต้น

1.4 เพื่อเตรียมรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่จะเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

1.5 เพื่อสร้างเสริมความร่วมมือทางด้านวิชาการระหว่างนักวิชาการ (Intellectual cooperation)

1.6 เพื่อสร้างลักษณะ อันเป็นเอกลักษณ์ของโลกโดยอาศัยการศึกษา หมายถึง จุดประสงค์ที่ให้มีลักษณะบางอย่างร่วมกันระหว่างเชื้อชาติต่างๆ ทั่วโลก เช่น ศักดิ์ศรีและคุณภาพของความเป็นมนุษย์ ลดปัญหาการแบ่งผิวการแบ่งชนชั้น และปัญหาชนกลุ่มน้อย เข้าใจปัญหาทางการศึกษาระหว่างกัน ส่งเสริมสนับสนุนแนวคิดที่จะให้มี “พลเมืองของโลก” และ “รัฐบาลโลก” เพื่อขจัดปัญหาลัทธิชาตินิยม เป็นต้น

2) จุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน (Process Objectives)

2.1 เพื่อดำเนินการในด้านความร่วมมือระหว่างชาติ ร่วมมือกันในการแก้ปัญหายุ่งยากทั้งปวง เช่น การแลกเปลี่ยนข่าวสารและวิธีการแก้ปัญหาทางการศึกษาที่ประเทศต่างๆ มีร่วมกัน แสวงหาหลักสากลและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการศึกษาจัดตั้งศูนย์สารนิเทศ

นานาชาติ เพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสารและวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเปรียบเทียบ สร้างหลักสูตรของโรงเรียนให้มีลักษณะเป็นสากลสำหรับนานาชาติ (Internationalization) เป็นต้น

2.2 เพื่อการทำนายและการวางแผนเพื่อการพัฒนาการศึกษา เช่น การวางแผนเพื่อสนองโอกาสทางการศึกษาของประชาชนทั้งหมด การวางแผนการศึกษาและพัฒนาด้านบริการวิเคราะห์บทบาทขององค์ประกอบทางสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษา นำระเบียบวิธีการวิจัยทางการศึกษามาใช้ พัฒนาเทคนิคและวิธีการทำนายที่น่าเชื่อถือได้ มาใช้ในการทำนายทางการศึกษา ปรับปรุงยุทธศาสตร์ทางการศึกษาให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เป็นต้น

2.3 เพื่อสร้างเสริมความก้าวหน้าของวิถีทางแบบประชาธิปไตย เช่น การพัฒนาด้านจริยธรรมค่านิยมในทางที่เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย พัฒนาความสามารถและทักษะในการปกครองแบบประชาธิปไตย สร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา การเตรียมพลเมืองให้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนาการศึกษา เป็นต้น

2.4 เพื่อขยายการติดต่อสื่อสารทางการศึกษาระหว่างประเทศ เช่น การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษาระหว่างชาติเกี่ยวกับปัญหาต่างๆทางการศึกษา การแลกเปลี่ยนเอกสารสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา จัดห้องสมุดและศูนย์ข่าวสาร ทางการศึกษาระหว่างประเทศ สร้างวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ที่อาจจะนำไปใช้ในประเทศต่างๆร่วมกัน

2.5 ส่งเสริมแนวคิดใหม่ๆ ทางการศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้มีพัฒนาทางด้านนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการศึกษาหลักสูตร อุปกรณ์การศึกษา การศึกษานานาชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้มีโครงการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ตลอดจนเอกสารสิ่งพิมพ์ผลงานวิจัย และอุปกรณ์ระหว่างประเทศ

3) จุดมุ่งหมายในด้านผลผลิต (Product Objectives)

3.1 ผลของการศึกษาเปรียบเทียบจะนำมาซึ่งความเข้าใจระหว่างชาติ ทั้งด้านการศึกษา วัฒนธรรม และสังคม เช่น

3.1.1 ส่งเสริมให้มนุษยชาติซาบซึ้งในลักษณะอันเป็นสากลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการศึกษาและวัฒนธรรม

3.1.2 ช่วยให้ผู้ถึงอุปสรรคต่างๆ ที่มาขัดขวางความสัมพันธ์อันดีระหว่างชาติ และหาทางลดอุปสรรคนั้นๆ

3.1.3 ใช้การศึกษานี้เป็นเครื่องบรรเทาความเป็นชาตินิยมและทำลายลัทธิ “หลงชาติ” (Chauvinism) ซึ่งเป็นอุปสรรคกีดกันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น

3.2 ผลของการศึกษาเปรียบเทียบจะช่วยอธิบายและวิเคราะห์ระบบการศึกษาในด้านต่างๆ เช่น

3.2.1 การวิเคราะห์แนวคิดและแนวปฏิบัติทางการศึกษา

3.2.2 วิเคราะห์สภาวะทางสังคมวัฒนธรรม การเมืองและเศรษฐกิจของการศึกษา

3.2.3 อธิบายและวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การศึกษาของชาติต่างๆ เหมือนกันหรือแตกต่างกัน เป็นต้น

3.3 การประสานแนวความคิด อุดมการณ์ และแนวปฏิบัติทางการศึกษา เช่น ความเข้าใจในธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ส่งเสริมความก้าวหน้าด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างประเทศ ชัดความเหลื่อมล้ำในด้านมาตรฐานทางการศึกษา ประเมินแนวโน้มทางสังคม และทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แปลความหมายของการศึกษาในแง่ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และสังคม วัฒนธรรม ประเมินผลโดยการแยกเปลี่ยนทางการศึกษา เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ประเมินระบบการศึกษาและกระบวนการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้หลักการทางวิจัย ทำนาย ความก้าวหน้า ทางการศึกษาได้อย่างถูกต้อง การวิเคราะห์ทฤษฎีทางการศึกษาต่างๆ ที่จะนำไปใช้ความเข้าใจถึงอิทธิพลแวดล้อมอื่นๆ ที่มีต่อระบบการศึกษา การใช้ระเบียบวิธีการวิจัยในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนใช้ข้อมูลทางการศึกษาเปรียบเทียบ เป็นต้น

3.5 เพื่อการค้นหาหลักสากลเกี่ยวกับระบบการศึกษา นอกจากจุดมุ่งหมายการศึกษาเปรียบเทียบตามข้อเสนอของสมาคม PDK และยังมีจุดมุ่งหมายของ “การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ” ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 1974) ซึ่งเป็นการวางจุดมุ่งหมายของการศึกษาระหว่างประเทศไว้ในทางที่จะนำไปสู่ความเข้าใจความร่วมมือทางการศึกษาและเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของมนุษยชาติ

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาเปรียบเทียบที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เป็นการวิเคราะห์สภาวะทางการศึกษาของประเทศอื่นๆ ในแง่ของความคล้ายคลึงกันหรือความแตกต่างกันในด้านต่างๆ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบนั้นต้องกระทำในทุกแง่มุมถึงสภาวะแวดล้อมทางการศึกษา เช่น วัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ แล้วหาตัวแปรต่างๆ ที่มีอยู่ในกระบวนการทางการศึกษา แล้วนำตัวแปรหรือองค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้นมา “สังเคราะห์” เพื่ออธิบายสภาวะทางการศึกษา หมายความว่า เป็นการนำการศึกษาของสังคมนั้นมาแยกแยะเพื่อ

การพิจารณาทุกแง่มุมแล้วชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของสังคมนั้น หรือประเทศนั้น มีผลต่อการศึกษานั้นอย่างไร

วิธีการศึกษาเปรียบเทียบ

ในการศึกษาเปรียบเทียบนั้น มีระเบียบวิธีหลายวิธีที่เป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหา แนวการจัดการเรียนการสอนตลอดจนเข้าใจในแง่มุมต่างๆ ของการศึกษาในประเทศที่ทำการศึกษาได้อย่างถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น วิธีการศึกษาตามแบบของแคนเดล (Kandel, 1933) ได้เสนอไว้เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพรรณนา (Description) หมายถึง การบรรยายหรือพรรณนาถึงปัญหาใดหรือหลายๆ ปัญหา ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ประเทศต่างๆ มีร่วมกัน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระเบียบทางการศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารระบบโรงเรียน ปัญหาด้านหลักสูตร วิธีการสอน ตลอดจนปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอน เป็นต้น ดังนั้น การพรรณนาก็จึงเป็นการบอกกล่าวเชิงตอบคำถามในประเด็นต่างๆ ที่เราต้องการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจหรือมองเห็นภาพเกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างชัดเจน ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 ช้้นอธิบายหรือแปลความ (Explanation or Interpretation) คือ การนำเอาเรื่องราวจากขั้นที่ 1 มาศึกษาและตีความ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยหรือ “สาเหตุ” (cause) ที่ทำให้การศึกษาของประเทศนั้นๆ มีลักษณะการจัดหรือการดำเนินไปเช่นนั้น เพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจและประเมิน (Evaluate) ความหมายที่แท้จริงของระบบการศึกษาของแต่ละประเทศนั้นๆ ปัจจัยหรือสาเหตุที่จะนำมาตีความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจหรือแรงผลักดันทางวัฒนธรรมและจิตใจ ดังนั้นวิธีในขั้นที่ 2 นี้ จึงเป็นการนำเอาวิธีของนักประวัติศาสตร์มาใช้ คือ การวิเคราะห์ลำดับเหตุการณ์ที่เป็นมาในประวัติศาสตร์ เพื่อที่จะนำมาอธิบายได้ว่า ทำไมวิธีการจัดและการดำเนินการศึกษาของประเทศนั้นๆ จึงได้พัฒนาในแนวทางเช่นนั้น เมื่อได้ทราบถึงสาเหตุแห่งความเป็นมาทางการศึกษาตามที่ได้วิเคราะห์ไว้ในขั้นนี้แล้ว ก็นำไปวิเคราะห์ในขั้นที่ 3 คือ “ขั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบ”

ขั้นที่ 3 ช้้นวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Comparative Analysis) เป็นการเปรียบเทียบเพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันระหว่งการศึกษาระบบต่างๆ และเปรียบเทียบถึง “เหตุผล” ที่ทำให้การศึกษาแต่ละระบบเหล่านั้นมีความแตกต่างกัน นั่นก็คือ เมื่อได้ทราบชัดเจน (จากขั้นที่ 2) แล้วว่าปัจจัย (Forces and Factors) ที่เป็นตัวกำหนดรูปแบบของการศึกษาแต่ละประเทศอย่างไรแล้ว ในขั้นที่ 3 นี้ก็จะเป็นการวิเคราะห์ให้เห็นว่าการที่ประเทศหนึ่งๆ มีปัจจัยเช่นนั้น แล้วเหตุการณ์การ

จัดการศึกษาของประเทศนั้นจึงปรากฏเป็นรูปแบบหรือมีลักษณะเช่นนั้น (ผล) เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบจนเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าระบบการจัดการศึกษาของประเทศต่างๆ มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร และมีปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษาของแต่ละประเทศมีแนวโน้มที่แตกต่างกันออกไป เช่นนั้นแล้วก็นำไปสู่ขั้นตอนที่ 4 คือ “สรุป”

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปเพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบหลักการหรือแนวโน้มของการจัดการศึกษา (Identification of Patterns, Trends or Principles of Education) ในขั้นนี้จะเป็นการพิสูจน์หรือแสดงให้เห็นรูปแบบของการจัดการศึกษาในแต่ละประเทศซึ่งรูปแบบหรือหลักการศึกษานั้นๆ ก็เป็นผลผลิตของปัจจัยหรือแรงผลักดันต่างๆ ของสังคม (Social forces and factors) อันมีลักษณะประจำชาติ การยึดหลักวิถีชาตินิยม อุดมการณ์ทางการเมือง รากฐานประวัติศาสตร์ เป็นต้น และเมื่อได้วิเคราะห์อย่างชัดเจนจากขั้นที่ 3 แล้ว ในขั้นที่ 4 นี้จะเป็นการพิสูจน์ได้ว่ามีหลักการใดบ้างหรือมีแนวโน้มใดบ้างที่ไม่อาจจะนำมาใช้ได้กับการศึกษาระบบนั้นๆ และควรจะได้สร้างปรัชญาและแนวปฏิบัติขึ้นมาใหม่อย่างไร

ประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบ

ลาดทองใบ ภู่อภิรมย์ (2528) กล่าวถึง ประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบโดยสรุปว่า การศึกษาเปรียบเทียบระบบการศึกษาของประเทศต่างๆ จะได้ข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งสามารถนำความคิดเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงระบบการศึกษาในประเทศของตน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยส่งเสริมความเข้าใจและความปรารถนาดีระหว่างประเทศอีกด้วย

วนิดา สิทธิธรรณฤทธิ์ (2522: 3) กล่าวถึง ประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบว่า การศึกษาเปรียบเทียบจะทำให้เข้าใจต่างประเทศดีขึ้น แบบอย่างการศึกษาของต่างประเทศจะถูกนำไปใช้เป็นข้อคิดและหลักการที่จะมาแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง กำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิรูปการศึกษาของตนให้เจริญทัดเทียมกับต่างประเทศ ทำให้รู้ถึงปัญหาของแต่ละประเทศที่ประสบ ตลอดจนวิธีการแก้ไขยิ่งกว่านั้นยังได้รู้ถึงความริเริ่ม เกี่ยวกับโครงการและวิธีการแปลกๆ ใหม่ๆ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ

เมื่อมองประโยชน์ของการศึกษาเปรียบเทียบตามที่นักการศึกษาเปรียบเทียบกล่าวข้างต้น คือ เป็นการทำให้เกิดความเข้าใจประเทศที่เราจะศึกษาดีขึ้น ตลอดจนทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการศึกษา ตลอดจนปัญหาการศึกษาประเทศที่ทำการศึกษา ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้ทราบมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาด้านการศึกษา วางแผนและนโยบายทางการศึกษาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงปฏิรูปการศึกษาในประเทศของตนให้เจริญทัดเทียมกับต่างประเทศ

ความหมายของสำนึกความเป็นชาติ

ดุจเดือน พันธุนาวิน (2551) ได้กล่าวถึง ความภูมิใจในชาติของตน (national pride) และความคิดที่ว่า ชาติของตนดีกว่าเหนือกว่าชาติอื่น (national superiority) ว่ามีความหมายที่แคบกว่าชาตินิยม (nationalism) ชาตินิยมนั้นพัฒนามาจากทัศนคติที่มีต่อชาติ (national attitude) โดยทัศนคติต่อชาติ หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ (national feeling) เป็นความรู้สึกของบุคคลว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชาตินั้น เป็นความรู้สึกพื้นฐาน ที่พัฒนาเป็นความคิดเชิงบวกที่มีต่อชาติอีก 5 ประการ คือ

- 1) ความรักชาติ (national linking) หมายถึง ความรักสมาชิกและชาติ
- 2) ความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ (national pride)
- 3) การเลือกเป็นสมาชิกของชาติ (national preference) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะเป็นสมาชิกของชาติหนึ่งมากกว่าที่จะเป็นสมาชิกของชาติอื่น
- 4) ความเป็นชาติมหาอำนาจ (national superiority) หมายถึง ความรู้สึกที่ชาติของตนยิ่งใหญ่กว่า มีอำนาจเหนือ อิทธิพล หรือสูงส่งกว่าชาติอื่น
- 5) ชาตินิยม (nationalism) หมายถึง การเน้นที่ความรู้สึกของบุคคลที่รับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชาติ เกิดมาจากจุดเดียวกัน และต้องการปกป้องประเทศชาติ

Neil (2000) ได้กล่าวถึงว่าแนวคิดแบบชาตินิยมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสำนึกความเป็นชาติ โดยมีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ประการ คือ

- 1) ด้านเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ (national identity)
- 2) ด้านชาตินิยม (banal nationalism)
- 3) ด้านความรักชาติ (patriotism)
- 4) ด้านชาตินิยมทางวัฒนธรรม (cultural nationalism)

จากการศึกษาความหมายของสำนึกความเป็นชาติ (National consciousness) ได้ให้ผู้ให้ความหมายของสำนึกความเป็นชาติ ดังนี้

Voloshinov (1986) ได้ให้ความหมายของสำนึกความเป็นชาติว่า เป็นคุณลักษณะร่วมกันของกลุ่มบุคคล มิใช่เป็นคุณลักษณะของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการสร้างความหมายในแนวคิดอุดมการณ์ สัญลักษณ์แทนกลุ่มสังคมของตนและใช้มาระยะเวลาหนึ่งในระบบทางสังคม ซึ่งผลที่ได้นั้น ถึงความสำนึกส่วนบุคคลนั้นไม่ได้เป็นผู้สร้างอุดมการณ์ แต่เป็นการยึดติดในโครงสร้างของสัญลักษณ์ทางความคิดทางสังคม

Woolf (2003) ได้ให้ความหมายของความสำนึกความเป็นชาติว่า ความรักของคนที่มีต่อประเทศชาติ หรือความปรารถนาที่มีต่อหน่วยทางการปกครองของประเทศชาติ รวมถึงการทำ ความเข้าใจถึงปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น การยึดมั่นกับวิสัยทัศน์ตามรูปแบบทางจิตใจต่างๆ อย่างชัดเจน และดำรงรักษาไว้ ซึ่งยังไม่ค่อยมีใครที่ให้ความหมายเกี่ยวกับการยึดมั่นในสำนึก ความเป็นชาติ ส่วนใหญ่จะให้ความหมายเกี่ยวกับการรับรู้ในเบื้องต้นถึงการเป็นส่วนหนึ่งของชาติ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ และความแตกต่างไปจากชาติอื่นๆ

จากความหมายของความสำนึกในความเป็นชาติ อาจกล่าวได้ว่า การสำนึกความเป็น ชาติ หมายถึง การยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติ จึงมีความรู้สึกรักและมีความปรารถนาต่อ ประเทศชาติของตน พร้อมทั้งยึดถือแนวคิดและค่านิยมที่ดีงาม ก่อให้เกิดการดำรงรักษาและ ปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

วัยเด็กตอนกลางกับความสำนึกในความเป็นชาติ

ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการปลูกฝังความสำนึกในความเป็นชาติแก่นักเรียนในทุก ระดับชั้น โดยในแต่ละระดับชั้นได้ปลูกฝังความสำนึกในแง่ต่างๆ กันตามช่วงวัยพัฒนาการของ ผู้เรียน และได้ให้ความสำคัญกับระดับประถมมากที่สุด (Luhmer, 1990) ด้วยพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กวัยนี้ มีลักษณะพัฒนาการทางกายที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น พัฒนาการทางสติปัญญา เจริญเติบโตไปอีกลำดับชั้นหนึ่ง พัฒนาการทางสังคมขยายขอบข่ายกว้างขวาง เด็กมักใช้เวลากับ ผู้ใหญ่ที่มีใช้พ่อแม่หรือคนในบ้านยาวนานขึ้น รู้จักคบหากับเพื่อนร่วมรุ่นได้ดีกว่าในวัยเด็กตอนต้น แม้ว่าพ่อแม่ยังคงมีบทบาทสำคัญในการอบรมดูแลบุตร แต่บุคคลที่เป็นผู้ใหญ่อื่นๆ นอกบ้านก็เริ่ม มีบทบาทสำคัญในการอบรมดูแลเด็กพอๆ กับพ่อแม่ผู้ปกครองที่บ้าน หรือยิ่งกว่าสำหรับเด็กบาง คน ลักษณะการพัฒนาที่สำคัญเกิดขึ้นในช่วงนี้ คือ “การเตรียมตัว” เพื่อเป็นเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ที่ สามารถรับผิดชอบตนเองในด้านต่างๆ ได้ สิ่งเหล่านี้ เช่น หัดทำอะไรด้วยตนเองได้เรียนรู้ เล่น และ ทำงานกับเพื่อนร่วมวัย เรียนรู้ที่จะให้ความเป็นเพื่อนกับผู้อื่นและสร้างมิตรภาพ วัยเด็กตอนกลางมี พัฒนาการที่สัมพันธ์กับการปลูกฝังความสำนึกความเป็นชาติ ดังนี้

1) พัฒนาการทางสังคมโดยรวม เช่น เด็กคบเพื่อนร่วมวัยและผู้ใหญ่มากขึ้น พัฒนาการด้วยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลง ทำให้เด็กสามารถร่วมกลุ่มเล่นกับเพื่อนได้ดี ยิ่งขึ้น สมรรถภาพทางความนึกคิดและพัฒนาการด้านศีลธรรมจรรยา ทำให้เด็กร่วมเล่น เรียน ทำ กิจกรรมต่างๆ เป็นกลุ่มได้ดี ความสำคัญของการเรียนที่มีต่อชีวิต ค่านิยมของการเรียนในโรงเรียน

ในสังคมในปัจจุบันทำให้เด็กผูกผันกับเพื่อนที่โรงเรียนและครู ทำให้เด็กห่างเหินจากผู้ใหญ่ในบ้าน โดย ศรีเรือน แก้วกังวาน (2545) ได้อธิบายพัฒนาการทางสังคมในแง่ต่างๆ ดังนี้

1.1 ช่วงวัยเด็กตอนกลางเป็นช่วงที่เด็กจับกลุ่มกับเพื่อนร่วมวัยที่เป็นเพศเดียวกัน เป็นส่วนมาก การที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่ไม่ใช่บุคคลในครอบครัว รู้จักกฎเกณฑ์ ระเบียบ รู้จักมารยาทสังคม รู้จักนิสัยใจคอของเพื่อน ลดนิสัยเด็กๆ เช่น อ่อน เอาแต่ใจตัวเอง ดีแต่เด็กอาจยังคงแสดงกิริยาเหล่านี้กับบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ที่บ้าน เพราะรู้ว่าพ่อแม่ผู้ใหญ่ที่บ้านมักจะยอมให้แสดงกิริยาอาการและอารมณ์ดังกล่าวได้ ซึ่งการให้เด็กได้แสดงออกดังกล่าวได้บ้างนั้นมีคุณค่าต่อเด็กมา การเปลี่ยนช่วงวัยนี้เป็นการเปลี่ยนที่ค่อยเป็นค่อยไปเด็กจะปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ดีมากขึ้นเรื่อยๆ ขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น การเตรียมตัวเด็กเพื่อให้มีกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน พ่อแม่ที่ห่วงลูก อาจจะทำให้เด็กมีปัญหาในการเข้ากลุ่ม ส่วนพ่อแม่ที่ปล่อยลูกมากเกินไปก็อาจทำให้เด็กไม่เชื่อฟังบิดามารดาหรือบุคคลในบ้าน การเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในโรงเรียนและกลับเพื่อนจากโรงเรียนอนุบาลหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก บุคคลในบ้านเห็นใจและเข้าใจชีวิตกลุ่มของเด็กยุคใหม่

เนื่องจากกลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีบทบาทอย่างมากต่อชีวิต ต่อความเจริญของเด็ก ระยะเวลา เด็กเริ่มเปลี่ยนสังคมบ้านมาสู่สังคมที่โรงเรียน ตอนแรกจะยังคงสร้างสัมพันธภาพกับครู และผู้ใหญ่อื่นๆ ที่ต้องมีความสัมพันธ์กัน ต่อมาก็จะออกห่าง เพราะพบว่าการรวมกลุ่มกับเพื่อนร่วมวัยหลายๆ คน ให้ความรู้สึกอบอุ่นใจ สนุกสนาน มีความเข้าอกเข้าใจ ได้ยืนยันกว่า โดยกลุ่มมีความสำคัญต่อเด็ก เด็กต้องการมีการรวมกลุ่ม จึงพยายามปฏิบัติเพื่อให้เพื่อนร่วมวัยเข้ามาร่วมกลุ่ม เด็กแต่ละคนจะใช้วิธีแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเพศ ลำดับพี่น้อง ประสบการณ์ที่ผ่านมา ฐานะครอบครัว และอื่นๆ การรวมกลุ่มเป็นการรวมกลุ่มอย่างไม่มีรูปแบบกฎเกณฑ์ แต่ละกลุ่มมีผู้นำ มีผู้ตาม กลุ่มวัยเด็กตอนกลางมักมีสมาชิกมากกว่ากลุ่มวัยเด็กตอนต้น ผู้นำและสมาชิกของกลุ่มเปลี่ยนแปลงได้ การรวมกลุ่มในระยะวัยเด็กตอนกลางค่อนข้างจะยืนยันกว่าระยะวัยเด็กตอนต้น กลุ่มแต่ละกลุ่มมีแนวคิด ทศนคติ ค่านิยม ภาษา กฎ ระเบียบ ฯลฯ เฉพาะกลุ่มซึ่งเหมือนบ้างต่างบ้างจากกลุ่มอื่นๆ ลักษณะต่างๆ เหล่านี้เรียกวัดฉนวนรวมกลุ่ม เด็กที่เข้าร่วมกลุ่มจะพยายามปฏิบัติตามวัดฉนวนรวมกลุ่ม เพื่อเป็นสมาชิกกลุ่มให้เพื่อนยอมรับ ความอยากเป็นสมาชิกกลุ่มให้เพื่อนยอมรับนั้นมีอิทธิพลพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กด้วย เด็กได้เรียนรู้ว่าการแสดงออกทางอารมณ์ทุกอย่าง โดยไม่เลือกสถานที่ เวลา บุคคล นั้นไม่เป็นที่ยอมรับจากผู้ใหญ่นอกบ้าน เพื่อนในกลุ่มและนอกกลุ่ม เหตุการณ์จะบังคับให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ และเลือกแสดงออกอย่างเหมาะสม ในแบบที่สังคมและเพื่อนยอมรับ เด็กสามารถแสดงออกทางอารมณ์อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพล

หลายประการ เช่น อิทธิพลของกลุ่มหรือวัฒนธรรมของกลุ่ม ความรู้สึกผูกพันกับกลุ่ม ความรู้สึกอยากเป็นสมาชิกของกลุ่ม สังคมวัฒนธรรมของโรงเรียนและครอบครัว การรวมกลุ่มจะสร้างนิสัยแข่งขันและร่วมมือซึ่งติดตัวสืบทอดไปภายหน้าทั้งอย่างรู้ตัวและไม่รู้ตัว เมื่ออยู่ในกลุ่มเด็กจะแข่งขันกันทุกๆ ด้าน เช่น การเล่น ความสามารถ ความฉลาด ความร่าเริง การเรียน การได้รับความสนใจจากผู้อื่น คู่แข่งมีทั้งระหว่างเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนนอกกลุ่ม การแข่งขันอาจนำไปสู่ความอิจฉาริษยา การทะเลาะเบาะแว้ง การกลั่นแกล้ง การแตกกลุ่ม และอื่นๆ เด็กชายมีนิสัยชอบแข่งขันมากกว่าเด็กหญิงซึ่งเชื่อกันว่าเพราะได้รับการเรียนรู้จากค่านิยมของสังคม เด็กหญิงให้ความร่วมมือและลอมซอมซึ่งกันและกันในกลุ่มมากกว่าเด็กชาย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

ครูมีบทบาทที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมเป็นผู้ช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ต่อพ่อแม่ ผู้ใหญ่อื่นๆ และเด็กในวัยเดียวกัน เป็นผู้ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมรู้จักแก้ไขตนเองเพื่อให้เกิดความงอกงาม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญทางสังคมของเด็กในภายหน้า การจัดให้เด็กมีการเล่นหลายอย่างรวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีครูเป็นผู้แนะแนว จัดการให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม ได้เรียนรู้วิธีการเล่นตลอดจนการเป็นทั้งผู้ชนะและผู้แพ้ที่ดี (สุชา จันทรหอม, 2540)

2) พัฒนาการด้านอารมณ์ การเล่นเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยแก้ไขปัญหาความบกพร่องและปัญหาทางอารมณ์และจิตใจของเด็ก โดยการเล่นของเด็กในระยะนี้มีลักษณะดังนี้

2.1 เด็กหญิงและเด็กชายนิยมเล่นแตกต่างกัน เล่นรวมกันเป็นบางครั้งคราว

2.2 เกมที่เล่นมีกฎระเบียบซับซ้อนมากขึ้น

2.3 เล่นคนเดียวและการเล่นกับเพื่อนสนิทน้อยลง เพราะมีโอกาสได้เล่นกับเพื่อนจริงๆ แต่เด็กบางคนที่ไม่สามารถเข้ากลุ่มได้อาจยังคงเล่นสมมติ ลักษณะไม่เป็นไปตามวัย เช่นนี้จำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุง

2.4 ลักษณะการเล่นที่เด็กเลือกชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างเพศ ความสนใจสติปัญญา บุคลิกภาพ

2.5 เด็กบางคนเริ่มเล่นประเภทงานอดิเรก (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

3) พัฒนาการทางศีลธรรมจรรยา วัยเด็กตอนกลางเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมมากที่สุดจะสอนให้เด็กได้เรียนรู้ว่าพฤติกรรมใด ถูกผิดหรือชั่วดี ซึ่งมาตรฐานในการกำหนดว่าอะไรดีหรือชั่ว ถูกหรือผิด มีความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม แต่ก็มีกฎเกณฑ์ที่เป็นแนวคิดร่วม การสอนศีลธรรมจรรยาเด็กวัยนี้สามารถสอนโดยให้เหตุผลได้แล้ว เพราะเด็กมีพัฒนาการความคิดเข้าใจเหตุผล (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ควรให้เด็กได้พัฒนาเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาและค่านิยมทั้ง

การควบคุมจริยธรรมภายในของตน เคารพในกฎเกณฑ์ และพัฒนาค่านิยม เด็กจะต้องได้รับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม เรียนรู้การให้ความร่วมมือ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (Havighurt, 1961 อ้างถึงใน กฤตย พวงน้อย, 2543)

4) พัฒนาการด้านสติปัญญา เด็กวัยนี้มีความสามารถคิดเหตุผลเชิงตรรกได้ สามารถที่จะรับรู้สิ่งแวดลอมได้ตามความเป็นจริง สามารถพิจารณาเปรียบเทียบโดยใช้กฎเกณฑ์หลายๆอย่าง พัฒนาการด้านภาษาและการใช้สัญลักษณ์เจริญก้าวหน้ามาก เด็กจะเริ่มเข้าใจกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายของบทเรียนทั้งทางคณิตศาสตร์ ภาษาและการอ่าน มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมและสามารถอธิบายได้ เด็กวัยนี้มักจะสนใจคำโคลงหรือกลอนที่สอดคล้องกัน หรือปัญหาต่างๆ ที่จะต้องแก้ไขด้วยความคิด เหตุผล ถ้าแก้ได้ก็มีความภูมิใจ พัฒนาการด้านความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมและกฎเกณฑ์ของวัยนี้จะยึดถือกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดไปกับเด็กโตหรือผู้ใหญ่บอก แต่เมื่อโตขึ้นเด็กจะเห็นว่ากฎเกณฑ์เป็นข้อตกลงต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังพิจารณาความตั้งใจของผู้กระทำผิดและตัดสินว่าผิดหรือไม่ (สุรางค์ ใคว์ตระกูล, 2548)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมปลูกฝังความเป็นชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังสำนึกความเป็นชาติในโรงเรียน

การพัฒนาสำนึกความเป็นชาตินั้นจะต้องกระทำตั้งแต่เยาว์วัย โดยการถ่ายทอดคุณลักษณะทางสังคมจากบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากระบบการศึกษานักวิชาการได้ให้ข้อสังเกตว่าระบบการศึกษเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะที่สำคัญทางสังคมนี้ ดังเช่น กรณีระบบการศึกษาของชาวทิเบต ซึ่งทิเบตอยู่ภายใต้การปกครองของจีน ตั้งแต่ ค.ศ. 1959 จีนได้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาและระบบการศึกษาของชาวทิเบต ลดและตัดทอนเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและศาสนาของชาวทิเบตลง และเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับจีนลงไป ซึ่งกระทบต่อความรักชาติของชาวทิเบต ในตอนแรกผู้ปกครองของชาวทิเบตต่อต้านระบบการศึกษาของจีนจึงนำบุตรหลานไปรับการศึกษาจากพระลามะแทนการไปโรงเรียน ดังนั้น จีนจึงปรับเปลี่ยนแนวทางใหม่โดยการให้นักเรียนชาวทิเบตระดับมัธยมขึ้นไปจำนวนหนึ่งในสามเดินทางไปเรียนในจีนและอนุญาตให้กลับมาเยี่ยมบ้านได้ทุก 7 ปี จึงทำให้เด็กเหล่านั้นห่างเหินขนบธรรมเนียมประเพณีของบ้านเกิดและรู้สึกว่าเป็นชาวจีนมากกว่าเป็นชาวทิเบต (ดุจเดือน พันธมนาวิน, 2551)

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการแตกแยกและความไม่ปลอดภัยในสังคม ซึ่งโรงเรียนนั้นสามารถที่จะสอนและเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการประเมินคุณค่า การหล่อหลอมธรรมเนียมวัฒนธรรมต่างๆ และเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นซึ่งจะต้องกำหนดเองว่า การต่อต้านนั้นจะลดคุณค่าของผู้อื่นหรือไม่ โดยโรงเรียนควรจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็กๆ ในด้านความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและความปลอดภัย การปลูกฝังให้เด็กๆ ต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติ หยิ่งยโสในความเป็นชาติที่สูงส่ง และการไม่ยอมรับความแตกต่างจากบุคคลอื่นๆ (Bader, 2006)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 เป็นนายกรัฐมนตรีได้ปลูกฝังความสำนึกแบบชาตินิยมอย่างเด่นชัด ผ่านการโฆษณาตามคำขวัญของท่านที่ว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ” เพื่อพัฒนาชาติให้มีความเจริญทางเศรษฐกิจ สำหรับการปลูกฝังสำนึกความเป็นไทยในโรงเรียนที่เป็นรูปธรรมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาได้มีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์กรหลักของรัฐบาลด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมปลูกฝังสำนึกความเป็นไทย ตามกลยุทธ์ปี 2552

สำหรับการปลูกฝังความสำนึกในความเป็นชาติในต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ความสำนึกในความเป็นชาติญี่ปุ่นเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางจริยธรรม ซึ่งการศึกษาดังกล่าวนั้นได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะพื้นฐานชีวิตของคนญี่ปุ่น การศึกษา และศาสนา ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ศาสนาที่แผ่กระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ พุทธศาสนานิกายต่างๆ ลัทธิชินโต ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ และศาสนาใหม่ที่เข้ามาอย่างเช่น ศาสนาคริสต์ ส่วนความสำนึกรักชาติที่โดดเด่นของชาวญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียงในช่วงปี 1872 ถึง 1945 หลังญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 จึงต้องแสดงความรับผิดชอบโดยทบทวนเกี่ยวกับการศึกษาทางสังคมและความเป็นพลเมืองอย่างรอบคอบ ซึ่งความรักชาติของญี่ปุ่นนั้นจึงคำนึงถึงนานาชาติด้วย (Luhmer, 1990) การศึกษาด้านจริยธรรมเริ่มตั้งแต่สมัยเมจิในปี 1867 ญี่ปุ่นได้เปิดรับต่างชาติ ในช่วงนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีการผสมผสานกับชาติตะวันตก เช่น ฝรั่งเศส จึงมีการจัดหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประกอบด้วยวิชา ชยชิน (shushin) หรือวิชาการควบคุมตนเอง ยุคเมจิไม่ได้อธิบายการศึกษาด้านจริยธรรมไว้เป็นรูปเล่ม หรือมีการทดสอบ และไม่ได้เป็นรูปแบบนัก โดยครู

แต่ละคนจะอธิบายถึงวิชาการควบคุมตนเองตามจินตนาการของตนเองและใช้เวลานี้ปลุกฝังความเป็นชาติญี่ปุ่นด้วย

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการปฏิรูปการศึกษาจรรยาบรรณให้สอดคล้องกับสังคมประชาธิปไตย จุดมุ่งหมายของการศึกษาก็เพื่อพัฒนาบุคคลให้เต็มศักยภาพ การต่อสู้เพื่อประชาชนที่อยู่เบื้องหลัง เคารพคุณค่าของแต่ละบุคคล รับผิดชอบต่อหน้าที่ และรู้สึกถึงสิ่งที่ต้องสิ่งที่ได้รับ และเต็มไปด้วยจิตสาธารณะ ร่วมกันสร้างสังคมและประเทศให้มีความสงบสันติ

การศึกษาจรรยาบรรณนั้นในช่วงแรกเป็นไปตามการปฏิรูปการศึกษาของทางราชการเพื่อให้การศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ โดยรวมแล้วจะปลุกฝังเกี่ยวกับคุณค่าเกียรติภูมิของแห่งตน เคารพความเป็นส่วนบุคคล และความมีน้ำใจ ซึ่งคุณค่านี้ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความเป็นอิสระและอยู่กฎระเบียบวินัย ความภูมิใจในความเป็นชาติ มีความเคารพต่อตนเอง และผู้อื่น การศึกษาด้านจรรยาบรรณของญี่ปุ่นดำเนินการปฏิรูปมาโดยตลอดและในปี 1993-1995 การปลุกฝังคุณธรรมใน 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อปฏิบัติในการศึกษา อย่างเช่น การร้องเพลงประจำชาติ และการเผยแพร่ความรู้ความหมายของธงชาติ และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาจรรยาบรรณ ในแบบสังคมศึกษา โดยได้บรรจุวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองไว้ในหลักสูตร และได้ให้ความสนใจการสอนจรรยาบรรณตามระดับชั้นจรรยาบรรณด้วย

คุณธรรมที่ปลุกฝังในระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ช่วงที่ 1 สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ช่วงที่ 2 สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และช่วงที่ 3 สำหรับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยแต่ละช่วงถูกแบ่งเป็น 4 วัตถุประสงค์ คือ 1) ให้ความสำคัญกับตนเอง 2) ความสัมพันธ์ที่ตนเองมีต่อบุคคลอื่น 3) ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งที่มีค่าทั้งหลาย อันได้แก่ สิ่งมีชีวิต และความงามทั้งหลาย 4) ความสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มและสังคม มีความจริงใจ เคารพพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ครู และเพื่อนๆ หลักคุณธรรมที่ปลุกฝังนี้จะคล้ายกับคุณธรรมในระดับประถมช่วงชั้นที่สูงขึ้น แต่จะมีการปรับปรุงให้เหมาะกับแต่ละช่วงวัยพัฒนาการระดับประถมศึกษาเป็นช่วงที่เหมาะสมกับการปลุกฝังความเข้าใจที่มีต่อประเทศต่างๆ ความมีน้ำใจต่อประชาชนชาติอื่นๆ ควบคู่กับการพัฒนาประสบการณ์เกี่ยวกับความสำนึกในความเป็นชาติและคุณค่าของประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติ

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยเช่นเดียวกับในระดับประถมศึกษา แต่จะไม่แบ่งระดับชั้น การสอนของครูจะมีความเป็นอิสระ โดยจะบูรณาการเข้ากับ

วิชาหลัก มีวัตถุประสงค์ด้านที่ 1 เน้นที่ตัวบุคคล มีความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ เคารพต่อตนเอง พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และอื่นๆ ด้านที่ 2 มีวัตถุประสงค์เน้นด้านการปกครอง ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นกับบุคคลอื่น ความมีมนุษยสัมพันธ์ เคารพต่อเพศตรงข้าม ถ่อมตนที่จะเรียนรู้จากผู้อื่นและอื่นๆ ด้านที่ 3 มีความสัมพันธ์กับศาสนา คือ ให้เข้าถึงความรักธรรมชาติและความงาม ความรู้สึกถึงความเคารพนับถือผู้ที่มีอุปการะคุณแล ด้านที่ 4 สัมพันธ์กับการปลูกฝังความเชื่อมั่นใจตนเอง เคารพกฎหมาย ความสามัคคีในสังคม และความยุติธรรม รักหน้าที่ และปลูกฝังน้ำใจในครอบครัว ความสำนึกในความเป็นชาติเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีก่อนความเข้าใจในระดับสากล

ในระดับมัธยมศึกษา จริยธรรมเป็นตอนหนึ่งในวิชาหน้าที่พลเมือง ซึ่งบรรจุเป็นวิชาสอนในหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนการปลูกฝังพลังและทัศนคติที่ดีต่อสำนึกในฐานะที่เป็นพลเมืองของชาติ โดยสร้างค่านิยมที่ถูกต้องต่อบุคคลสำคัญ และการสร้างความรู้ที่ลึกซึ้ง การคิดถึงคุณค่าแห่งตนขณะที่เป็นผู้เยาว์ การคิดถึงเส้นทางในการดำเนินชีวิต และการปลูกฝังจริยธรรมให้ฝังลึกเป็นบุคลิกของนักเรียน

การปลูกฝังจริยธรรมในนักเรียนระดับมัธยมปลายมีหลักการใหญ่ 3 ประการ ดังนี้ คือ 1) จะดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนอย่างไรระหว่างที่เป็นวัยรุ่น 2) จริยธรรมและสังคม 3) เอกลักษณะของความเป็นญี่ปุ่นความสัมพันธ์กับนานาอารยประเทศ ในหัวข้อที่ 3 นี้มีการเชื่อมโยงถึงความจำเป็นในการปรับปรุงความเข้าใจที่มีต่ออารยประเทศ แต่ยังคงปลูกฝังเอกลักษณ์ของชาติอยู่ ทั้งพุทธศาสนา ขงจื้อ และแนวคิดจากชาติตะวันตกที่เข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมของญี่ปุ่น

เอกสารเกี่ยวกับชาติ ความรักชาติ และการปลูกฝังเกี่ยวกับความรักชาติ

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักประวัติศาสตร์ได้จดบันทึกไว้เป็นข้อยืนยันได้ว่า “ชาติไทย” มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาในรูปอาณาจักรของสังคมมนุษย์ที่มีระบบระเบียบ และมีความเจริญต่อเนื่องด้วยความผูกพัน ยึดมั่นในความสามัคคีของการรวมกลุ่ม ซึ่งเหล่านี้ คือ หัวใจของ คำว่า “ชาติ” หรือ “ประเทศ” นั่นเอง (ฉวี นาคสินธุ์, 2525: 11) สิ่งที่เป็นพลังในการเสริมสร้าง ความก้าวหน้าของประเทศชาติ และต่อต้านการรุกรานภัยจากภายนอกก็คือ การปลูกฝังความรักชาติ พวงเพชร สุรัตน์วิบูล (2521:12) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรักชาติเป็นวิสัยของมนุษย์ชาติ มักเริ่มด้วยการมีความรักต่อ พ่อแม่ ลูก พี่น้องของตน เพราะมีความจำเป็นที่ต้องอยู่ร่วมกันแล้ว วิวัฒนาการมาเป็นความรักเพื่อนพ้อง คนในหมู่คณะเดียวกัน จนกระทั่งขยายออกไปเป็นชนชาติ ภาษา และศาสนาเดียวกัน ซึ่งกระตุ้นสนับสนุนให้มีการรวบรวมพวกพ้องของตนเพื่อต่อต้านการรุกราน

ของชนชาติ หรือประเทศหรือลัทธิการปกครองอื่นๆ ที่แตกต่างกับตนและต่อมาความรักพวกพ้องหรือชนชาติของตนก็ได้รับวิวัฒนาการมาจนกลายเป็นความรู้สึก “ชาตินิยม” ดังนั้น เราจึงไม่สามารถแยกความรักชาติออกจากลัทธิชาตินิยมได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความรักชาติเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดชาตินิยม และยังคงเป็นส่วนหนึ่งของลัทธิชาตินิยมด้วย

ความหมายของคำว่า “ชาติ”

ชาติ หมายถึง กลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งมีสถาบันและขนบธรรมเนียมประเพณีคล้ายคลึงกัน และรู้สึกถึงความกลมเกลียว คือเข้ากันได้ทางสังคม และมีจุดสนใจคล้ายๆกัน (Palmer and Perkins, 1957: 2)

ชาติ หมายถึง กลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ร่วมกันและมีความผูกพันต่อกันอย่างเป็นปึกแผ่น โดยมีความสมัครสมานสามัคคีระหว่างกันยิ่งกว่าความผูกพันกับกลุ่มอื่นหรือชุมชนอื่น มีการประสานประโยชน์และร่วมมือระหว่างกัน อยู่ภายใต้ระบบการปกครอง อำนาจอธิปไตย นโยบาย และกฎหมายต่างๆ อย่างเดียวกัน และยึดมั่นในอุดมคติแห่งชาติร่วมกัน (Mill, 1961: 24)

ชาติ หมายถึง กลุ่มชนที่มีความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอย่างเดียวกัน มีดินแดนที่อยู่โดยเฉพาะมีกฎหมายป้องกันเอกราช อิสรภาพ เสรีภาพ และอยู่ในปกครองของรัฐบาลเดียวกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2528: 107ก)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าสิ่งที่ผูกพันบุคคลเข้าด้วยกันทำให้เกิดเป็นชาติขึ้นนั้น ได้แก่ ความผูกพันทางการเมือง ทางดินแดน ทางภาษา ทางวัฒนธรรม ทางศาสนา ทางความผูกพันดังกล่าว จะทำให้คนในชาติมีความรู้สึกที่ตนมีอะไรเหมือนกับคนอื่น ๆ และความรู้สึกอันนี้ของบุคคลซึ่งรวมกันเป็นชาติทำให้พวกเขาต้องการทำอะไรในสิ่งที่เหมือนกัน ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อชาติ ความรู้สึกและความต้องการที่เหมือนกันนี้จะทำให้เกิดลัทธิชาตินิยมขึ้นมา ลัทธิชาตินิยมเป็นความรู้สึกที่ทำให้เกิดความรักชาติทั้งๆที่ชาติเป็นสิ่งที่คล้ายของสมมติ ทำให้คนในชาติรักและซื่อสัตย์ต่อชาติยอมเสียสละแม้ชีวิตเพื่อปกป้องความเป็นอิสระของชาติไว้ (ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ และคณะ, 2519: 17-19)

ความหมายของคำว่า “รักชาติ” และ “ชาตินิยม”

ม.ล. จุลลา งอนรณ (2513: 3) ได้ให้ความหมายของคำว่า รักชาติ หมายถึง ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยยอมเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของ

ชาติ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจรักวินัย ซื่อตรงต่อหน้าที่ ช่วยทำนุบำรุงส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ให้ความร่วมมือเผยแพร่ และเกื้อหนุนเกียรติคุณของชาติ และให้ความหมายของคำว่า ชาตินิยม หมายถึง ความรู้สึกรักชาติบ้านเมือง ความจงรักภักดีต่อ ประเทศชาติและหมู่ชนที่มีชาติพันธุ์เดียวกับตน ซึ่งก่อให้เกิดอารมณ์ร่วมในอันที่จะเสียสละเพื่อ ชาติ ตลอดจนมีความปรารถนาที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระทางการเมือง ความปลอดภัยและ เกียรติภูมิของชาติไว้

ฉวี นาคสินธุ์ (2525: 11,124) กล่าวว่า ความรักชาติเป็นพลังในการเสริมสร้าง ความก้าวหน้าของประเทศชาติและต่อต้านการรุกรานของภัยจากภายนอกประเทศ และกล่าวถึง ความหมายของคำว่า รักชาติ หมายถึง ความผูกพันและห่วงใยในผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ โดยอุทิศตนเพื่อปกป้องเอกราชและความมั่นคงของชาติ ช่วยทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงาม ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เผยแพร่และเกื้อหนุนเกียรติคุณของชาติ

กรมสามัญศึกษา (2529: 2) ได้ให้ความหมายของคำว่ารักชาติ หมายถึง การมีความรัก ไทย นิยมไทย สำนึกและภูมิใจในความเป็นไทย มีความผูกพันห่วงแหนมาตุภูมิ มุ่งมั่นส่งเสริม ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งการรักษาเกียรติของชาติ

สำหรับคณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม ได้ให้ความหมายของความ รักชาติไว้ในแนวเดียวกับกรมสามัญศึกษา หมายถึง การมีความรักไทย นิยมไทย สำนึกและภูมิใจ ในความเป็นคนไทย มีความผูกพัน ห่วงแหนมาตุภูมิ รักแผ่นดินถิ่นที่อยู่ของคนไทยที่อยู่แต่อดีต และจะเป็นที่อยู่ของอนุชนไทยต่อไปในอนาคต รักเพื่อนร่วมชาติไม่เฉพาะแต่ญาติมิตร ตั้งใจ อุทิศตนซึ่งกันและกันให้มีชีวิตที่เป็นสุขทั่วถึงกัน มุ่งมั่นส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคง ของประเทศ รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์และเกียรติภูมิของชาติด้วย พร้อมกันนี้ได้เสนอแนะ พฤติกรรมที่แสดงออกเกี่ยวกับความเป็นไทยที่ควรสร้างและปลูกฝังแก่คนไทยไว้ 3 ประการ คือ

1) ความเป็นไทยทางวัตถุในรูปของเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ที่อยู่ เครื่องเรือน ภาษา อาหารและงานศิลปะ เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ เครื่องปั้นดินเผา แกะสลัก ภาพวาดลายไทย เป็นต้น

2) ความเป็นไทยทางการกระทำหรือความประพฤติ ซึ่งเป็นลักษณะท่าทางการ ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่น ลักษณะการทักทายกัน ผู้มีอาวุโสน้อยต้องยกมือไหว้ทำความ เคารพผู้ใหญ่ ฆราวาสไหว้พระสงฆ์ เด็กเดินผ่านผู้ใหญ่ต้องเดินก้มหลัง จะหยิบของข้ามผู้ใหญ่ ไม่ได้ ถ้าขอยกยื่นมือศิระผู้ใหญ่ต้องขอโทษก่อนที่จะขอให้ผู้ใหญ่หยิบให้ ศิษย์ต้องแสดงความ สุภาพอ่อนน้อมต่อครู เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณี เกี่ยวกับการเกิด การตาย การบวช การขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

3) ความเป็นไทยทางความรู้และความคิด หรือจะพูดว่าความเป็นไทยทางใจก็ได้ เช่น ความรักในเอกราชไม่ยอมเป็นข้าหรือเมืองขึ้นต่างชาติ ความนิยมไทย หรือความมีชาตินิยมอย่างลึกซึ้ง ตลอดจนความสามารถในการประสานประโยชน์ (คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากร ด้านค่านิยม, 2529: 91-92,100-101)

กรมวิชาการ (2528: 101ก, 114ข) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตนให้ได้ชื่อว่าเป็นคนรักชาติและพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความรักชาติไว้พอสรุปได้ ดังนี้

- 1) แสดงความเคารพต่อธงชาติและเพลงชาติ
- 2) ร้องเพลงชาติได้ถูกต้อง
- 3) ไม่ทำลายธงชาติ
- 4) ประดับธงชาติที่อาคารบ้านเรือนในวันสำคัญๆ เกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 5) ไม่นำธงชาติไปเหยียบย่ำหรือใช้ฉุ่พื้นอาคารบ้านเรือน
- 6) ไม่ประพฤติผิดกฎหมายบ้านเมือง เชื้อพึงและปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
- 7) รักษาสาธารณสมบัติของชาติ เช่น ถนน สะพาน ปุชนีย์สถาน ฯลฯ
- 8) ประพฤติตนเป็นคนดีมีคุณค่า ทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด
- 9) เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาล (เมื่อมีรายได้)
- 10) รับใช้ชาติโดยเป็นทหาร (เมื่อถึงเวลา)
- 11) บริจาคทรัพย์หรือสิ่งของช่วยทหารตำรวจตระเวนชายแดน
- 12) ซื้อและใช้สินค้าไทยที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย
- 13) ช่วยสอดส่องดูแลคนแปลกหน้าที่จะมำบ่อนทำลายชาติ
- 14) ไม่ยุยงส่งเสริมให้คนในชาติแตกความสามัคคี
- 15) ไม่สนับสนุนและหลงเชื่อคำปลุกระดมของพวกบ่อนทำลายชาติ
- 16) เมื่อพบผู้กระทำผิดกฎหมาย แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่บ้านเมืองทราบ
- 17) ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกเทศบาล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เมื่อมีสิทธิ)

ฉวี นาคสินธุ์ (2525: 124-127) ยังได้วิเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่แสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรักชาติไว้ 29 ประการ ดังนี้

- 1) เสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาลด้วยความเต็มใจ
- 2) ให้ความร่วมมือด้วยดีกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
- 3) เคารพและยึดมั่นในความเป็นเอกราชของชาติไทย จะทำสิ่งใดก็ตามจะต้องคำนึงว่าการกระทำนั้นต้องไม่มีผลกระทบต่อเอกราชของชาติ
- 4) ไม่ก่อความเดือดร้อนอันจะเป็นการทำลายหรือขายชาติ
- 5) ต่อต้านการรุกรานการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
- 6) เคารพธงชาติอันเป็นสัญลักษณ์แทนชาติ
- 7) สนับสนุนและให้บริการด้านต่างๆ ซึ่งจัดบริการแก่คนไทย และการใช้บริการต่างๆ ซึ่งคนไทยเป็นผู้จัดการหรือเป็นเจ้าของ
- 8) รู้จักหน้าที่พลเมืองดี คือ ประพฤติและปฏิบัติตามแบบแผนซึ่งสังคมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม
- 9) รู้จักและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง
- 10) รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อส่วนร่วมเพื่อชาติ เช่น บริจาคเงินทอง เครื่องอุปโภคช่วยเพื่อนร่วมชาติไม่ว่าจะเป็นทหาร ตำรวจ และประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ
- 11) รู้จักเอกลักษณ์ความเป็นไทย และรู้ที่จะรักษาเอกลักษณ์นั้นๆ เอาไว้ ไม่หลงไปชื่นชมกับเอกลักษณ์ของชาติอื่น
- 12) ชายไทยยินดีเข้ารับราชการทหารเพื่อปกป้องเอกราชของชาติไทย
- 13) ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ยึดมั่นตามหลักคำสอนของศาสนา
- 14) ปฏิบัติตามคำแนะนำของทางราชการ
- 15) ศึกษาความรู้ตามที่รัฐบาลได้กำหนด เช่น ทุกคนต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- 16) ไม่เป็นคนขี้รายรั้วบังหลวง
- 17) ช่วยกันส่งเสริมรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของชาติไว้
- 18) ส่งเสริมนโยบายของรัฐบาลด้วยความจริงใจ
- 19) มีความสมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียว ไม่แบ่งชนชั้น ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก และไม่ก่อเรื่องราวทะเลาะวิวาทอันจะนำไปสู่ความแตกแยกและความไม่สงบสุขของคนในชาติ
- 20) ร่วมมือในการพัฒนาชาติไม่ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายในการพัฒนาในด้านใดก็ตาม
- 21) สอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นภัยต่อชาติ เช่น พวกลักลอบตัดไม้ทำลายป่า พวกบ่อนทำลายชาติ พวกขายยาเสพติด ฯลฯ

22) รู้จักคุณค่าในความเป็นไทยและภูมิใจที่ได้เกิดในผืนแผ่นดินไทย ไม่เกิดอคติต่อชาติ

23) ช่วยกันรักษาความสะอาดของบ้านเมืองทั้งที่เป็นของส่วนตัวและของสาธารณะ

24) ช่วยกันแก้ไขค่านิยมที่ผิด และสนับสนุนค่านิยมที่ดีงาม

25) สนใจร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ ใช้ทรัพยากรภายในประเทศอย่างประหยัดและคุ้มค่า

26) กระทำกิจกรรมที่น่าชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ

27) รักษาสาธารณะสมบัติให้อยู่ในสภาพที่ดีและใช้ได้ทนทาน

28) เป็นคนขยันขันแข็งหนักเบาเอาผู้ไม่เลือกอาชีพ อดทน รู้จักเก็บออม ไม่จับจด ไม่ทำงานเพียงแต่คิดว่าอยู่รอดไปวันหนึ่งๆ เท่านั้น

29) พร้อมใจกันเลือกตั้งผู้แทนราษฎรระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกเทศบาล สมาชิกสภาจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ยนต์ ชุ่มจิต (2531: 113) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่ครูอาจารย์และนักศึกษาควรประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับความรักชาติไว้ 11 ประการ คือ

1) ศึกษาความเป็นมา ความเป็นอยู่ และความเป็นไปของชาติอยู่เสมอ

2) ยืนตรงเมื่อมีการบรรเลงเพลงชาติหรือเชิญธงชาติทุกครั้ง

3) ให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม บริจาคโลหิต หรือสิ่งของอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ยากของชาติ

4) นิยมไทย เช่น ใช้ของที่ผลิตในประเทศไทย ฟังเพลงไทยและใช้เลขไทย เป็นต้น

5) ปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น การเคารพแบบไทย จัดพิธีสมรสแบบไทย ฯลฯ

6) ช่วยเหลือเพื่อนร่วมชาติที่ตกทุกข์ได้ยากหรือประสบเคราะห์กรรม

7) รับใช้ชาติด้วยการเป็นทหาร

8) เคารพยกย่องผู้กระทำประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง

9) ไม่ปลุกกระดมหรือยุยงให้เกิดความแตกแยกระหว่างคนในชาติ

10) สอดส่องดูแลภัยพิบัติอันอาจเกิดมีแก่ชาติบ้านเมือง

11) เสียภาษีอากรให้แก่ชาติตามความเป็นจริง

ซึ่งพฤติกรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับความรักชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องแนวทางปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐาน ลงวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2525 ที่ได้

วางแผนปฏิบัติตามค่านิยมพื้นฐานเรื่องความรักชาติไว้ (คณะอนุกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากร ด้านค่านิยม, 2529: 272-273) ดังนี้

- 1) ศึกษาให้มีความเข้าใจประวัติการดำรงอยู่ของชาติ
- 2) สอดส่องป้องกันภัยและแก้ไขความเสียหายที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของสถาบันชาติ
- 3) ป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
- 4) สร้างเสริมและรักษาเกียรติของชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและนิยมไทย
- 5) สร้างเสริมความสามัคคีของคนในชาติ
- 6) เสียสละประโยชน์สุขส่วนตนและมีชีวิตเพื่อประเทศชาติ
- 7) ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดีโดยเข้ารับราชการทหาร ประกอบอาชีพสุจริต และเสียภาษีอากรเพื่อพัฒนาประเทศ
- 8) ยกย่องให้เกียรติผู้ที่ทำหน้าที่ป้องกันและเสียสละเพื่อประเทศชาติ
- 9) ปฏิบัติตามคติพจน์ที่ว่า “การรักษาวังนรธรรม คือ การรักษาชาติ”

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับชาติและความรักชาติดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า ผู้ที่มีค่านิยมเรื่องความรักชาติน่าจะมีพฤติกรรมการแสดงออกอยู่ 3 ด้าน คือ การดำรงความเป็นไทย การป้องกันรักษาผลประโยชน์ของชาติ และการรักษาเกียรติภูมิของชาติ

การปลูกฝังเกี่ยวกับความรักชาติ

สวัสดี สุวรรณอักษร (2515: 68) กล่าวว่าไว้ว่า เราต้องช่วยกันปลูกฝังหรือเพาะนิสัย หรือคุณธรรมที่ดั่งงามขึ้นมาใหม่เรียกว่า “อุดมการณ์แห่งชาติ” ให้กลายเป็นค่านิยม หรือ อุดมคติร่วมกันของทั้งชาติ และการปลูกฝังหรือส่งเสริมให้คนทั้งชาติมีอุดมการณ์แห่งชาติร่วมกันไม่ใช่ของง่ายนัก เพราะต้องใช้เวลานานปี และขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของคนในชาตินั้นด้วย

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปรีชาสามารถในการปลูกฝังความรักชาติแก่พลเมืองได้เป็นผลสำเร็จโดยง่าย เพราะพระองค์ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อันเป็นที่ยึดเหนี่ยวและเป็นที่ยอมรับใจของประชาชน ดังที่ ธงชัย แก้วหวาน (2522: 71) ได้เขียนไว้ในงานวิจัยว่า บทละครพระราชานิพนธ์ของพระองค์มักปรากฏแนวความคิดที่ว่า ชาวไทยทุกคนพึงปฏิบัติต่อสถาบันทั้งสามในลักษณะ คือ

- 1) ทุกคนต้องมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยต้องสำนึกในความเป็นชาติ และเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย
- 2) ทุกคนต้องเป็นผู้รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์อันแท้จริงให้มีชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 3) ทุกคนต้องเป็นผู้กล้าหาญ เพื่อป้องกันรักษาชาติของตน
- 4) ทุกคนจะต้องมีความสามัคคี รักพวกพ้อง และร่วมแรงร่วมใจกัน
- 5) ทุกคนจะต้องมีวินัย
- 6) ทุกคนจะต้องซื่อตรงต่อหน้าที่ และตั้งใจทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุด
- 7) ทุกคนต้องบำเพ็ญตนให้อยู่ในศีลธรรม และช่วยกันบำเพ็ญเพียรรักษาธรรมแห่งชาติให้มั่นคงอยู่ต่อไป

นอกจากนี้ พระองค์ยังได้ทรงดำเนินวิธีการปลุกใจพลเมืองให้เกิด “ความรักชาติ” ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม คือ

ทางตรง ได้แก่ การสถาปนาเสือป่า และลูกเสือโดยเฉพาะที่มีพระราชดำริตั้งกองลูกเสือก็เพื่อใช้ฝึกหัดเด็กให้มีพลานามัยดี มีจิตใจกล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต จงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ฝึกหัดให้มีระเบียบ และรู้จักหน้าที่ช่วยเหลือชาติตามกำลังความสามารถของเด็ก เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีในอนาคตต่อไป

ทางอ้อม ได้แก่ พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์ต่างๆ ซึ่งมีทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง บทความ สารคดี และที่เป็นบทเพลงก็มี พระองค์จะทรงสอดแทรกข้อคิดเห็นอันเป็นคติเตือนใจ เพื่อปลุกฝังความรักชาติให้แก่คนไทยเสมอ ถ้าพระองค์ทรงเห็นว่ามีช่องทางที่จะสอดแทรกลงไปได้แล้วเป็นต้องกระทำทันที

น้อมฤดี จงพยุหะ (2519: 78-80) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรควรปลุกฝังให้เยาวชนเป็นนักชาตินิยม (Nationalist) มีความรักชาติด้วยวิธีดังต่อไปนี้ คือ

- 1) การร้องเพลงปลุกใจ เพลงต่างๆที่มีเนื้อร้องและทำนองเร้าใจให้สำนึกในความเป็นไทย กล้าหาญ รักหวงแหนชาติไทยนั้นมิใช่มีอยู่หลายเพลง เช่น ตื่นเถิดชาวไทย รักเมืองไทย สยามมานุสติ ฯลฯ

- 2) การพูดปลุกใจ ครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลเหนือเด็กนักเรียนอยู่มาก นักเรียนเคารพนับถือครู และเชื่อฟังครูมากกว่าใครแม้แต่บิดามารดา เมื่อครูสอดแทรกการอบรมเรื่องความรักชาติ การเสียสละเพื่อชาติ ความนิยมไทย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3) การใช้คำขวัญและสโลแกน ครูและนักเรียนควรจะช่วยกันเลือกคำขวัญหรือสโลแกนเกี่ยวกับการส่งเสริมความรักชาติ แล้วเขียนด้วยสีเข้มขนาดสูง 3 นิ้ว นำไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศ ด้านหน้าห้องเรียนและหลังห้องเรียน เช่น “รักชาติยิ่งชีพ สละชีพเพื่อชาติ” “ตัวตายดีกว่าชาติตาย” “ไทยทำไทยเจริญ” ฯลฯ นักเรียนได้อ่านทุกวันจะเป็นการกระตุ้นเตือนความรู้สึกนึกคิดของเด็กให้มั่นคงอยู่กับความรักชาติได้

4) การแสดงละคร ครูอาจจะเขียนบทละครพูดสั้นๆ ขึ้นมาให้นักเรียนแสดงกัน ละครพูดแต่ละเรื่องนั้นควรเน้นเกี่ยวกับความรักชาติ ความกล้าหาญ ความเสียสละเพื่อประเทศชาติ ความนิยมไทย และความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย การแสดงละครจะช่วยเร้าให้นักเรียนให้มีความรักชาติ มีความเป็นชาตินิยม ฯลฯ

5) การปฏิญาณตน ทางโรงเรียนควรเรียบเรียงคำปฏิญาณตนสำหรับเด็กนักเรียนขึ้น เน้นเรื่องความรักชาติ ความเสียสละเพื่อชาติ ความกล้าหาญ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นเตือนใจให้เด็กรู้จักรักชาติ และยินดีเพื่อเสียสละเพื่อชาติ เช่น “ชาติของเราเป็นไทยอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ เพราะบรรพบุรุษของเราเอาเลือด เอาเนื้อ เอาชีวิตและความลำบากยากเข็ญเข้าแลกไว้ เราต้องบำรุงชาติ เราต้องรักษาชาติ เราต้องเสียสละชีพเพื่อชาติ” ครูอาจจัดให้นักเรียนกล่าวคำปฏิญาณตนเข้าหรือตอนเย็นต่อหน้าธงชาติในห้องเรียนทุกวัน

6) การศึกษาประวัติวีรชนไทย ครูควรเน้นให้นักเรียนซาบซึ้งเกิดความนิยมชมชอบ และเอาอย่างเกี่ยวกับความกล้าหาญ ความรักชาติของวีรชนไทย

ประนอม เดชชัย (2536: 204-206) ได้กล่าวสรุปว่า ค่านิยมไทยที่สำคัญและควรปลูกฝังขึ้นให้เกิดในสังคมไทยทุกคนเพื่อให้พลเมืองเกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเอง และประเทศชาติสรุปได้ดังนี้ คือ

1) ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งสถาบันทั้งสามนี้มีความสำคัญยิ่งที่ทำให้คนไทยมีสถานที่อยู่อาศัย มีศาสนาเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดความสงบสุข และมีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของชนในชาติ ดังนั้นควรปลูกฝังให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และร่วมกันรักษาสถาบันทั้งสามตลอดไป

2) ความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขและพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงนั้น สมาชิกทุกคนต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน เพราะความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นค่านิยมที่ดีที่สุดในการดำเนินการทุกอย่างชาวไทยทุกคนจึงควรปฏิบัติตนและยึดมั่นในค่านิยมนี้ตลอดไป

3) ความมีระเบียบวินัย ระเบียบวินัย คือ ข้อปฏิบัติที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุสำเร็จโดยดี ฉะนั้นการสร้างนิสัยให้เป็นคนมีระเบียบวินัยจึงจำเป็นต่อการ

สร้างสรรค์ความมั่นคงก้าวหน้าของประเทศ ระเบียบวินัยที่สำคัญ ๆ ได้แก่ รัก และรักทรัพย์สมบัติของชาติ การตรงต่อเวลา ความสะอาด ฯลฯ เป็นต้น

4) ความสุภาพเรียบร้อย การมีกิจกรรมารยาทเรียบร้อยอ่อนโยนนุ่มนวล ทำให้บุคคลที่สัมพันธ์ด้วยเกิดความเมตตารักใคร่อยากช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนให้ก้าวหน้า

5) ความกตัญญูกตเวที ความกตัญญูกตเวทีเป็นสิ่งที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมรักใคร่เมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้บุคคลนั้นมีความก้าวหน้าในการงานหากสังคมไทยมีบุคคลเช่นนี้มาก ๆ คนส่วนใหญ่ก็จะเจริญก้าวหน้า และเป็นผลให้ชาติเจริญก้าวหน้าไปด้วย

6) การรู้จักเสียสละ เอื้อเฟื้อ และการให้อภัย การที่บุคคลอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือสงเคราะห์กันแบ่งปันทรัพย์ของตนเพื่อประโยชน์แก่ผู้ตกยากลำบาก หรือสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้วสังคมนั้นก็ทำให้เกิดความรักใคร่สามัคคีและนำมาซึ่งความสงบสุขแก่หมู่คณะด้วย

7) ความขยันขันแข็ง ความขยันขันแข็งเอาใจใส่ปฏิบัติงานย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิตได้และสามารถช่วยให้ประเทศชาติเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะจะช่วยขจัดความยากจนของสังคมได้สำหรับประเทศไทยโชคดีที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นคู่ข้าวคูน้ำ ถ้าปลูกฝังค่านิยมความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพสม่ำเสมอให้แก่ประชาชนแล้ว เชื่อแน่ว่าประเทศไทยจะมีความเจริญทัดเทียมกับอารยประเทศในอนาคตอันใกล้

8) การเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ค่านิยมที่ปลูกฝังให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในตนเองและส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และความรับผิดชอบทำงานร่วมกันในหมู่คณะให้ดำเนินไปด้วยดีแล้วย่อมหมายถึงความเจริญของประเทศชาติด้วยเช่นกัน

9) การนิยมประเพณีไทย ค่านิยมเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทยเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างสมขึ้นอย่างเหมาะสมกับสังคมไทย เป็นการแสดงว่าชาติไทยมีความเจริญรุ่งเรืองมาแล้วในอดีต มีขนบประเพณีวัฒนธรรมเป็นแบบอย่างของตนเองมาช้านาน จำเป็นต้องปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวนี้ให้ประชาชนคนไทยต้องผดุงรักษาไว้ตลอดไป

10) การประหยัด การประหยัดเป็นค่านิยมที่ช่วยให้บุคคลสามารถเก็บหอมรอมริบรู้จักใช้เงินทองในทางที่ควร บุคคลที่รู้จักประหยัดย่อมสร้างอนาคตให้เป็นปึกแผ่นได้และนั่นหมายถึง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติด้วย ดังนั้นประชาชนทุกคนจึงควรได้รับการปลูกฝังค่านิยมนี้ขึ้นโดยระลึกอยู่เสมอว่าไม่มีใครสร้างอนาคตที่ดีได้โดยไม่รู้จักประหยัด

11) การยกย่องคุณความดี คุณความดี หมายถึงการกระทำใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมโดยเหมาะสม และไม่ก่อความเดือดร้อนแก่คนส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลจะมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดี มีความรักชาติหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่า จะยอมรับและจดจำเนื้อหาที่เป็นหน้าที่ของเขาได้อย่างถูกต้องมากน้อยเพียงใด ในการฝึกฝนอบรมอะไรให้แก่เด็กนั้น ถ้ากระทำโดยอาศัยแรงกระตุ้นภายนอกตัวเด็กซึ่งเกิดจากการบังคับของพ่อแม่ ครู และกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน เด็กจะพัฒนาได้น้อยกว่าการอาศัยแรงกระตุ้นภายในตัวเด็กเอง เพราะแรงขับภายในจะช่วยส่งเสริมให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกในทางที่ดี เป็นที่ยอมรับของสังคม และรู้จักตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตัวเอง (กรอุมา กิจขยัน, 2517: 3)

ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมุ่งจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักชาติ มีลักษณะชาตินิยมอันมีบ่อเกิดจากภายในตัวของนักเรียนเองเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องความรักชาติ นี้ เป็นค่านิยมที่ควรปลูกฝังโดยด่วน เพราะคุณธรรมแห่งพลเมืองดีมีความรักชาตินั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องรู้และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสอน การเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังและอบรมเยาวชนมีความสำนึกในหน้าที่ของตน มีความรักชาติ สถาบันทางสังคมที่จะทำหน้าที่ในการอบรมให้เยาวชนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ข้อมูลพื้นฐานประเทศไทย

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศไทย

ภูมิศาสตร์

ประเทศไทยตั้งอยู่ในคาบสมุทรอินโดจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสามของภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ รองจากประเทศอินโดนีเซียและพม่า แบ่งออกเป็น 6 ภาค มีทั้งหมด 77 จังหวัด

ภูมิอากาศ

โดยทั่วไปในภูมิภาคนี้เป็นแบบร้อนชื้น มีฝนตกชุก เนื่องจากได้รับอิทธิพลของมรสุมที่พัดผ่าน คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลของลมพายุที่เกิดบริเวณทะเลจีนใต้ ได้แก่ พายุดีเปรสชัน พายุไซร่อน และพายุไต้ฝุ่น พายุเหล่านี้กำลังแรงของลมเป็นตัวกำหนดความรุนแรงของพายุที่พัดมา ซึ่งพายุไต้ฝุ่นมีความรุนแรงและนำความเสียหายมายังบริเวณที่พัดผ่านมากที่สุด ส่วนฤดูกาลในภูมิภาคนี้มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว

ประวัติศาสตร์

ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนานมากโดยมีความสืบเนื่องและคาบเกี่ยวระหว่างอาณาจักรโบราณหลายแห่ง เช่น อาณาจักรทวารวดี ศรีวิชัย ละโว้ เขมร ฯลฯ โดยเริ่มมีความชัดเจนในอาณาจักรสุโขทัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 1981 อาณาจักรล้านนาทางภาคเหนือ กระทั่งเสื่อมอำนาจลงในช่วงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 แล้วความรุ่งเรืองได้ปรากฏขึ้นในอาณาจักรทางใต้ ณ กรุงศรีอยุธยา โดยยังมีอาณาเขตที่ไม่แน่ชัด ครั้นเมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2310 พระเจ้าตากสินจึงได้ย้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงธนบุรี

ภายหลังสิ้นสุดอำนาจและมีการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เมื่อพ.ศ. 2325 อาณาจักรสยาม เริ่มมีความเป็นปึกแผ่นมีการผนวกดินแดนบางส่วนของอาณาจักรล้านช้าง ครั้นในรัชกาลที่ 5 ได้ผนวกดินแดนของเมืองเชียงใหม่ หรืออาณาจักรล้านนาส่วนล่าง (ส่วนบนอยู่บริเวณเชียงตุง) เป็นการรวบรวมดินแดนครั้งใหญ่ครั้งสุดท้ายวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยแต่ก็ต้องรออีกถึง 41 ปีกว่าจะได้ นายกรัฐมนตรีที่มาจากพรรคตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2516 หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลา หลังจากนั้นก็มีเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยอีกสองครั้ง คือ เหตุการณ์ 6 ตุลา และพฤษภาทมิฬ ล่าสุดได้เกิดรัฐประหารขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2549

การเมืองการปกครอง

เดิมประเทศไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนกระทั่งวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองปัจจุบันประเทศไทยปกครองด้วยระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญโดยแบ่งอำนาจเป็นสามฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ โดยฝ่ายบริหารจะมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาลซึ่งมาจากการแต่งตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งมาจากการแต่งตั้งและฝ่ายตุลาการ คือ ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครองซึ่งมาจากการปฏิรูปทางเมืองจึงเกิดศาลปกครองและศาลรัฐธรรมนูญ

ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของไทย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโบราณเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันด้วยความเชื่อที่ว่าการศึกษาช่วยกำหนดทิศทางของชาติเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญสำหรับการ

พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้นการก้าวเข้าสู่ระบบสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้เป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาความรู้หรือที่เรียกว่าทุนทางปัญญาของมนุษย์ ทั้งนี้เนื่องจากระบบสังคมเศรษฐกิจแบบใหม่ให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ทำให้ต้องใช้การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานความรู้ของประเทศรวมทั้งองค์กรต่างๆ ก็จำเป็นต้องปรับตัวไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในระบบที่เป็นอยู่นี้บุคคลากรและแรงงานต้องมีความรู้และทักษะหลายด้าน ต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ รู้จักเพิ่มเติมความรู้ และทักษะใหม่ๆ ให้แก่ตนเอง สามารถปรับตัว และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสต่างๆ ที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมุ่งเน้นพัฒนาคน ด้านการพัฒนาการศึกษา ที่มี ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อเป็นเครื่องมือและกระบวนการพัฒนาคนไทย ให้ยืนหยัดและก้าวไปข้างหน้าในประชาคมโลกได้อย่างรู้เท่าทัน

การศึกษาในประเทศไทย

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันมักจะเรียกย่อๆ ว่า ระบบ 6-3-3 หมายความว่ามีการจัดระบบการศึกษาขั้นประถมศึกษา 6 ปี (6 ระดับ ชั้น) การศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี (3 ระดับชั้น) และการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี นอกจากนั้นระบบการศึกษาไทยยังจัดเป็นระบบการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัย (การเรียนรู้ตามธรรมชาติหรือตามอัธยาศัย) ยังไม่ได้นำมาพิจารณาอย่างจริงจังในการจัดระบบการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติฉบับนี้จะไม่พิจารณาแบ่งแยกการศึกษาในระบบโรงเรียนนอกจากการศึกษานอกระบบโรงเรียน แต่จะถือว่าการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นเพียงวิธีการเรียนการสอนหรือรูปแบบของการเรียนการสอนที่ภาษาอังกฤษใช้คำว่า "Modes of learning" ฉะนั้นแนวทางใหม่คือสถานศึกษาสามารถจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบ และให้มีระบบเทียบโอนการเรียนรู้ทั้ง 3 รูปแบบ

ประการที่สองตามพระราชบัญญัติฉบับนี้จะแบ่งการศึกษาเป็น 2 ระดับคือ

1. ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งต้องจัดอย่าง 12 ปี ซึ่งรวมถึงการศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
2. ระดับการศึกษาดูมศึกษาหรือหลังการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะแบ่งออกเป็นระดับต่ำกว่าปริญญา และปริญญา ส่วนประเภทการศึกษานั้นยังคงเปิดกว้างไว้ เช่น อาชีวศึกษา เป็นต้น

สำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง (Continuing Education) ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เป็นหลักสูตรสำคัญในการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ความรู้และการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อผลิตกำลังคนและเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนตลอดไป

การพัฒนาการทางสังคมซึ่งก้าวเข้าสู่ยุคสมัยที่เรียกว่า “สังคมฐานความรู้” ทำให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการแพร่กระจายข่าวสารความรู้และเรื่องทั่วไปซึ่งจะเป็นประโยชน์ และสิ่งอันไม่พึงประสงค์ ที่อาจครอบงำความคิด ความเชื่อ และการประพฤติปฏิบัติผิดแปลกไปจากวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมได้

การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ลักษณะของการพัฒนาทางการเมือง มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความรู้ และปลูกจิตสำนึกในเรื่องความเป็นประชาธิปไตยและการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แผนการศึกษาแห่งชาตินี้มีเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ชัดเจนที่จะสร้างสังคมไทยอันพึงประสงค์ คือ เป็นสังคมคุณภาพ เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ มีความเป็นไทยด้วยภูมิปัญญาไทย และเป็นสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

กระแสอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาทางสื่อมวลชนรูปแบบต่างๆ และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ มีส่วนทำให้ค่านิยมและความเชื่อของคนไทยและสังคมไทยเบี่ยงเบนออกจากเอกลักษณ์ วัฒนธรรมที่ดีงาม และคุณค่าชีวิตแบบไทยแบบดั้งเดิม มายึดติดกับกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ค่านึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงแก่งแย่ง เอารอดเอาเปรียบ เพื่อแสวงหาอำนาจทั้งทางการเมืองและอำนาจเงินมากขึ้น เริ่มออกห่างจากศาสนา มีความหย่อนยานในศีลธรรมและจริยธรรม

ศาสนา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กว้างในลักษณะของรัฐประชาคม เพราะเชื่อมั่นว่าศาสนธรรมหรือศาสนบัญญัติของทุกศาสนาล้วนมีขึ้น เพื่อมุ่งที่จะผดุงไว้ซึ่งศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม

อันดีงามของบุคคล รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งระเบียบแห่งสังคมอันดีงามและการมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมไทย แม้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีลักษณะความนิยมในวัตถุ มีวัฒนธรรมของการบริโภคมากขึ้น ได้มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระดับคุณธรรม จริยธรรม ในประเทศไทยมีเหตุการณ์หลายเหตุการณ์เกิดขึ้นบ่อยครั้งที่สั่นสะเทือนมโนธรรมสำนึกต่อแก่นหลักของศาสนาจนหวั่นไหว รู้สึกถึงความเสื่อมถอยในศีลธรรมของประชาชนโดยทั่วไป ผู้นำทางศาสนายังไม่สามารถแสดงบทบาทที่นำความถูกต้อง และตัดสินปัญหาทางศีลธรรม เพื่อสร้างบรรทัดฐานทางคุณธรรม จริยธรรม ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย สังคมไทยจึงเริ่มมีลักษณะของการเป็นสังคมที่มีระดับของศีลธรรมถดถอยลดน้อยลงเรื่อยๆ และถูกระแสอื่นบิดเบือนไปจากหลักการพื้นฐานแท้จริงของศาสนา จนเป็นสถานการณ์ที่น่าห่วงอย่างยิ่ง

สำหรับการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในสถานศึกษา แม้กระทรวงศึกษาธิการจะจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพุทธศาสนาในทุกชั้น และทุกระดับการศึกษาตลอดระยะเวลาเรียน 12 ปี ก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่มาก กล่าวคือ การบริหารและการจัดการศึกษาวิชาพุทธศาสนายังขาดประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษาให้ความสนใจวิชาพุทธศาสนาค่อนข้างน้อย ขาดความเอาใจใส่และมีมาตรการเสริมอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาหลายแห่งจึงไม่ได้จัดให้มีการเรียนการสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งขาดการบูรณาการเรียนการสอนด้านศีลธรรมเข้ากับวิชาสามัญทั่วไป ขาดครูเฉพาะทางที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและทักษะในการประยุกต์หลักธรรมเข้ากับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ในระบบโรงเรียนยังขาดการบูรณาการระหว่างวิชาสามัญ ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมอันดีงามเข้าด้วยกัน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดปัญญาที่จะสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน

ศิลปะวัฒนธรรม

วัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการนำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการผลิตและดำรงชีวิต ในขณะที่ยังไม่สามารถสร้างเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ และขาดการกลั่นกรองและเลือกใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมเหล่านี้อย่างมีเหตุผล ทำให้คนไทยส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมที่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของวัฒนธรรมบริโภคนิยม ประกอบกับการที่ระบบข่าวสารและการติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก ทำให้เกิดการขัดแย้งและสับสนทั้งในเรื่องความคิด ความเชื่อ ค่านิยม บทบาทหน้าที่ มีการเอาวัดเอาเปรียบผู้อื่นเพื่อการเป็นผู้ชนะ แข่งขันชิงดีชิงเด่นอย่างขาดการประนีประนอมและเกื้อกูลกัน จนทำให้ระเบียบวินัยและคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ของคนในชาติถูกละเลย คุณค่าของภูมิปัญญาไทยและลักษณะความเป็นไทยถูกระแควัฒนธรรมสมัยใหม่รูด้า ครอบงำ จนวัฒนธรรมไทยถูกลดคุณค่า และมีสภาพอ่อนแอลง

ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยถูกละเลยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีการพึ่งพิงจากภายนอกสูง ชุมชนจึงตกอยู่ในสภาพขาดรากฐานของวัฒนธรรมและการพัฒนาตนเอง รวมทั้งการขาดแคลนบุคลากรทางศิลปะและวัฒนธรรม อาทิ การขาดแคลนผู้สืบสานงานด้านวัฒนธรรม ด้านทัศนศิลป์ ด้านศิลปะการแสดง และวรรณศิลป์ ในขณะที่เดียวกันผู้ทรงปัญญาไทยยังมิได้รับการยกย่องจากสังคมให้อยู่อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี

ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการพัฒนาคนและสังคมยังไม่สามารถทำได้กว้างขวาง ขาดความเข้มแข็ง ขาดการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเอกชน ชุมชน และประชาชน ก่อให้เกิดความสับสนในเรื่องมโนทัศน์และค่านิยม มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทหน้าที่ของบุคคลและสถาบันต่างๆทางสังคมมากขึ้น ส่งผลให้โครงสร้างและแบบประเพณีดั้งเดิมของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป จิตใจคนไทยถอยห่างจากความศรัทธาความเชื่อในศาสนาธรรม ซึ่งเคยใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดภาวะความเสื่อมทรามทางวัฒนธรรมและสังคม ศิลปกรรม จริยธรรม เกิดอาชญากรรมสูงมีสัญญาณชี้ให้เห็นแนวโน้มการล่มสลายในครอบครัว วัฒนธรรม และสังคม

ยุทธศาสตร์ในการแก้ไขด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

- 1) การเสริมความรู้และสร้างจิตสำนึกในเรื่องความเป็นประชาธิปไตย ความรักชาติ และค่านิยมไทย ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศของประชาชนตามกระบวนการพัฒนาทางการเมืองยังทำได้ไม่เต็มที่
- 2) การเสื่อมถอยถอยทางด้านศิลปกรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามระบบวิถีชีวิตที่ดั่งงามของคนไทย
- 3) การละเลยไม่เห็นคุณค่าและความงามของศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย และการถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมต่างชาติ
- 4) คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไทยยังมิได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ความสามารถทางวิชาการยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การคิดวิเคราะห์ และให้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา ความมีระเบียบวินัย และความซื่อสัตย์ เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการสอนของครูยังใช้วิธีการบอก

ความรู้โดยยี่ดิวาเป็นตัวตั้ง ไม่ยึดผู้เรียนเป็นที่ตั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

5) กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ยังขาดการบูรณาการระหว่างความรู้ ความเข้าใจ ในวิชาสามัญกับด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม การเรียนการสอนจึงอยู่ในลักษณะแยกออกจาก วิถีชีวิตที่แท้จริงของมนุษย์พึงเรียนรู้ด้วยระบบของความรู้คู่คุณธรรม

6) สังคมไทยตกอยู่ในกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ค่านิยมถึงประโยชน์ส่วนตน มากกว่าส่วนรวม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ประกอบกับคนไทยจำนวนมากยัง ขาดความสามารถในการกรันกรอง และเลือกใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมต่างชาติที่หลากหลายซึ่ง เข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อบันเทิงต่างๆ ได้อย่างรู้เท่าทัน และมีเหตุผล นำไปสู่ การครอบงำทางวัฒนธรรมและเร่งให้เกิดบริโภคนิยม ส่งผลให้วิถีชีวิตในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว เกิดปัญหาศีลธรรมเสื่อม และปัญหาทางสังคมต่างๆ

7) ศิลปะและประเพณีอันแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติยังไม่ได้การสืบสานอย่างพอเพียง เพื่อความยั่งยืน ให้ทรงคุณค่าเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน

8) ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญา รวมทั้งศิลปะไทยที่ทรงคุณค่าถูกละเลย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มี 8 ประการ ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

การนำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการดังกล่าวไปพัฒนาผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนั้น สถานศึกษาต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอัน พึงประสงค์อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากนิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

นิยาม	ตัวชี้วัด
<p>รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>ผู้ที่รักชาติศาสน์กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ปรงดองภูมิใจเชิดชูความเป็นชาติไทยปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์</p>	<p>1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ</p> <p>1.2 ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย</p> <p>1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา</p> <p>1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์</p>

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ	<p>1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง</p> <p>1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ</p> <p>1.1.3 มีความสามัคคีปรองดอง</p>
1.2 ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย	<p>1.2.1 เข้าร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม</p> <p>1.2.2 หวงแหนปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย</p>
1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา	<p>1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ</p> <p>1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน</p>
1.4 เคารพเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์	<p>1.4.1 เข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>1.4.2 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์</p> <p>1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์</p>

การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบบวชชีวิตที่ดีงาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้กล่าว ภาระบวชการเรียนรู้และการจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียน และคนไทยทุกคน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

หน้าที่ของสถานศึกษา

1) พัฒนาหลักสูตรให้มีสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและหลักธรรมของทุกศาสนา สภาพชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อปลูกฝัง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

2) จัดกระบวนการเรียนการสอนด้านศาสนาและหลักธรรมของศาสนาทุกระดับการศึกษา ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศาสนาที่ผู้เรียนนับถือทั้งด้านเนื้อหา การปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้ รวมทั้งมีการบูรณาการการเรียนการสอนทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ไว้ในทุกวิชา อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน

3) สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านศาสนาและ ความรู้ทั่วไปเข้าด้วยกันอย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา

4) จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้เข้ากับความรู้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่

5) จัดกระบวนการเรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่า ของความงามที่แท้จริงของชีวิต สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และการสร้างสรรค์ของมนุษย์ จนเกิดสุนทรียภาพทางใจ

6) ศาสนสถาน เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ และสถาบันทางวัฒนธรรมต่างๆ ในฐานะของ สถานศึกษาต้องจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมอันดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

7) จัดให้มีการอบรม ประชุมกันอย่างสม่ำเสมอในหมู่ครู อาจารย์ และผู้บริหารในเรื่อง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถ บูรณาการ ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ในกระบวนการเรียนรู้ได้มากขึ้น รวมทั้ง สามารถอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน และประพฤติปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีของสังคม

8) จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเชื่อมโยงความรู้ในหลักสูตรกับการนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยผู้นำในทุกระดับต้องประพฤติเป็นต้นแบบที่ดีให้กับสังคม

หน้าที่ของผู้ปกครอง องค์กร และสื่อมวลชน

- 1) บิดามารดาและสมาชิกทุกคนในครอบครัวต้องทำหน้าที่อบรม สั่งสอนศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ตามระบบวิถีชีวิตที่ดั่งงามของคนไทยแก่เยาวชน
- 2) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน และทุกๆหน่วยงานต้องจัดหรือร่วมกันจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมอันดีงามของไทย
- 3) สื่อมวลชน มีส่วนช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ตามระบบวิถีชีวิตที่ดั่งงามของไทยให้เกิดขึ้นกับคนไทย โดยจัดให้มีสาระด้านศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมไว้ในสื่อที่เผยแพร่ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเครือข่ายสากล เป็นต้น
- 4) จัดหรือร่วมจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และค่านิยมอันดีงามของคนไทยให้กับบุคคลในวิชาชีพ

การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และ วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2542 กล่าวว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรม จิตสำนึกความเป็นไทย ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวอย่าง กิจกรรมที่โรงเรียนพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทยที่ประสบผลสำเร็จดีเด่น เป็นแบบอย่างในการพัฒนาผู้เรียนในด้าน

1) ด้านสถาบันชาติ

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย ด้วยกิจกรรม ประเพณีและวันสำคัญของไทย การประกวดมารยาทไทย กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนการปลูกฝังให้มีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นไทยด้านสถาบันชาติ และความ

สำนึกความเป็นชาติไทย รัก หวงแหน ชื่นชม ภาคภูมิใจ และอนุรักษ์สร้างสรรคศิลป์วัฒนธรรมไทย สามารถเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี ไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติไทย ให้ดำรงอยู่ได้อย่างถาวรและยั่งยืน

จุดเด่น โรงเรียนได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อให้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของ วิถีชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย โดยได้เชิญ ผู้ปกครอง ชุมชน มามีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีและวันสำคัญ เพื่อปลูกฝังความรักชาติอย่างเป็นองค์รวม ผ่านสถาบันครอบครัวและสถาบันทาง สังคม อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นและผู้สนใจทั่วไป การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทยควรจัดอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และในชีวิตจริง เพื่อให้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตผู้เรียน และควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมวันสำคัญ เพื่อให้มีผลต่อนักเรียนในการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นไทย

2) ด้านสถาบันศาสนา

นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและปลูกฝังให้เป็นผู้มีคุณธรรม ทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา โดยยึดหลักคุณธรรมตามหลักการของแต่ละศาสนาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการ เรียนรู้ และ การปฏิบัติจริงตามคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนา ทั้งด้านกาย วาจา และ ใจส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี มีศีลธรรม จริยธรรมและคุณธรรม ปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีงาม รู้จักกระทำความดีต่อตนเองและ ผู้อื่น มีความรู้จักรับผิดชอบ ชั่วดี รู้จักความถูกต้อง อดทน ควบคุมจิตใจ และ การกระทำในขอบเขตอันเหมาะสม

จุดเด่นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ด้วยการสอนและการฝึกปฏิบัติจริงให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผ่านกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพคุณค่าของตัวเอง ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยเน้นการฝึกให้รู้จักหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ต่อครอบครัว และสังคมส่วนรวม รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาใจเอาเปรียบรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว มีความรับผิดชอบ รู้จักปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีแก่สังคม

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นและผู้สนใจทั่วไป ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ผ่านกิจกรรมที่ปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับคำสอนในแต่ละศาสนาอย่างเท่าเทียมกัน

3) ด้านสถาบันพระมหากษัตริย์

ผู้เรียนทุกคนรับการปลูกฝังให้ยึดมั่นและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านกิจกรรมที่โรงเรียนปลูกฝังให้อยู่ในวิถีชีวิตและในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

จุดเด่น โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำความดีถวายเป็นพระราชกุศลเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มีการจัดกิจกรรมการปลูกฝังการประพฤติปฏิบัติตามแนวพระราชดำริด้านการนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในวิถีชีวิต อีกทั้งยังจัดกิจกรรมให้จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในวันสำคัญตามประเพณีไทยโดยให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยจัดกิจกรรมผ่านการปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมแสดงความเคารพต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี การเข้าร่วมกิจกรรมเทิดพระเกียรติวันพ่อ แห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ การยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี การแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์และการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นและผู้สนใจทั่วไป ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนทุกคนรับการปลูกฝังให้ยึดมั่นและจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านกิจกรรมที่โรงเรียนปลูกฝังให้อยู่ในวิถีชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

4) ด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความยึดมั่นในด้านการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ และผู้เรียนทุกคนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านปัญญา ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนในการสร้างคุณธรรมด้านสามัคคีธรรม คารวะธรรม และปัญญาธรรม ผู้เรียนกล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก ความเป็นผู้นำในลักษณะที่สมดุลในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของพลโลก 10 ประการ คือ 1) แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ 2) คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ 3) แสดงความคิดเห็นและยอมรับผู้อื่น 4) สร้างและสรุปองค์ความรู้ 5) เรียนรู้และเข้าใจผู้อื่น 6) มีค่านิยมพื้นฐานและคุณธรรม 7) สร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา 8) เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น 9) สามารถคิดและตัดสินใจ 10) เป็นพลเมืองดีของสังคม

จุดเด่น โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาประชาธิปไตยและการเสริมสร้างวินัย โดย เน้นการใช้เชิงบวกให้แก่ผู้เรียนทุกคนผ่านกิจกรรมสถานักเรียนและจิตอาสา โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมเลือกตั้งทุกชั้นตอน ตามระบอบประชาธิปไตย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประชาธิปไตยโดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยส่งเสริม การสร้างพฤติกรรมประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนมีความเป็นผู้นำและทำงานเป็นทีม สร้างค่า นิยมการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์และมีจิตอาสา โดยผ่านกิจกรรมด้านทักษะที่สำคัญ คือ 4 ประการคือ 1) ทักษะพื้นฐาน 2) ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน 3) ทักษะการทำงาน 4) ทักษะพลเมือง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีความสามารถคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักวิธีแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ สนใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตัวเองได้ในชีวิตจริง สามารถช่วยเหลือตัวเอง และ ผู้อื่นได้ มีคุณธรรม เรื่องการมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ และ ความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นและผู้สนใจทั่วไป ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระ มหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ด้วยกิจกรรมสถานักเรียน จิตอาสา และวินัยเชิงบวก เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะความเป็นประชาธิปไตย ผ่านกิจกรรมวิถีชีวิตประจำวัน โดยการจัดระบบการปฏิบัติ กิจกรรมให้คณะครูทุกคนมีส่วนร่วม และ ให้ผู้เรียนทุกคนได้ปฏิบัติจริง

จุดเน้นหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆ ในประเทศไทย

1) คุณธรรมจริยธรรม

- ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย
- เสริมสร้างค่านิยมที่ดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณค่าของสังคมไทยในเรื่องจิต

สาธารณะ

- ส่งเสริมพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับ

การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) ความรับผิดชอบ/ระเบียบวินัย

- พัฒนาความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล
- มีระเบียบวินัย

3) สุขทึรียภาพ ความสุภาพ อ่อนโยน

- พัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม อยู่ในกรอบของศีลธรรม

4) การเป็นพลเมืองดี

- ปลูกจิตสำนึกธรรมาภิบาล ค่านิยมวัฒนธรรม ประชาธิปไตย
- ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- สร้างสรรค์สังคมคุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมสมานฉันท์และความเอื้อ

อาทรต่อกัน

- ปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สามารถปรับตัวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมืองอย่างต่อเนื่อง

5) ความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

- มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่าง

เป็นระบบ

- สร้างและพัฒนากำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

6) ทักษะชีวิต

- สร้างโอกาสการเรียนรู้ให้เด็กไทย ให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

- เสริมสร้างความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และคิดริเริ่ม สร้างสรรค์

- สอดแทรกความรู้เรื่องทักษะชีวิต ทักษะพื้นฐาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกรูปแบบ

- ค้นหาศักยภาพเด็กและพัฒนาให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัด ส่งเสริมความเป็นเลิศ

- การเชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมและชีวิตประจำวันเข้ากับสาระการเรียนรู้

- สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่เรียนรู้

- ความสามารถในการอ่านเขียนและคำนวณในเบื้องต้นที่สามารถปรับใช้ในการ

ดำเนินชีวิต นำไปสู่การ “คิดเป็น ทำเป็น”

- มีระบบเฝ้าระวังให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐเกาหลี

ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ภูมิศาสตร์

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี และอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเอเชีย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา

สภาพภูมิอากาศของสาธารณรัฐเกาหลี มี 4 ฤดู คือ

- 1) ฤดูใบไม้ผลิ เป็นช่วงฤดูที่อากาศเย็นสบายที่สุด แต่มีเวลาสั้นๆ เท่านั้น
- 2) ฤดูร้อน จะมีอากาศร้อนชื้นและร้อนที่สุด คือ เดือนกรกฎาคม และเดือนสิงหาคม
- 3) ฤดูใบไม้ร่วง เป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว อากาศเริ่มเย็นแต่มีช่วงเวลาสั้นๆ
- 4) ฤดูหนาว อากาศจะหนาวเย็นและแห้ง มีหิมะตก เดือนที่หนาวที่สุด คือ เดือนธันวาคมและเดือนมกราคม

ประวัติศาสตร์

ชนชาติเกาหลี

เกาหลีปกครองประเทศโดยมีกษัตริย์ครองราชย์สืบต่อมา จนกระทั่งถึงราชวงศ์โชซอน สถาปนากษัตริย์จึงล่มสลายโดยญี่ปุ่นเข้ารุกรานและยึดครองเกาหลีเป็นอาณานิคมเมื่อปี ค.ศ.1910 เกาหลีตกเป็นประเทศราชของญี่ปุ่นเป็นเวลานานถึง 36 ปี จนกระทั่งประเทศญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศเกาหลีจึงได้รับเอกราชในปี 1945

การเมืองการปกครอง

จินตนา พุทธเมตะ (2548) กล่าวไว้ว่า สมัยโบราณประเทศเกาหลีปกครองโดยมีเจ้าผู้ครองนคร ต่อมาเมื่อมีการรวมอาณาจักร 3 อาณาจักร เป็นหนึ่งเดียว จึงมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จนกระทั่งปี ค.ศ. 1910 ญี่ปุ่นได้เข้ามาครอบครองเกาหลีในฐานะอาณานิคมราชวงศ์โชซอนจึงสิ้นสุดลง

ญี่ปุ่นปกครองเกาหลีโดยการแต่งตั้งข้าหลวงใหญ่โดยมีที่บัญชาการอยู่ที่กรุงโซล นโยบายการปกครอง คือ การขยายตัวทางเศรษฐกิจกล่าวคือ ให้ประชาชนญี่ปุ่นมีสิทธิครอบครองที่ดินในเกาหลี และข้าวที่ปลูกในเกาหลีต้องถูกส่งขายไปให้ญี่ปุ่นในราคาที่กำหนด ดังนั้นชาวเกาหลีจึงตกอยู่ในภาวะการขาดแคลนอาหารอย่างหนัก และมีสภาพชีวิตที่ยากลำบาก อีกทั้งชาวนาเกาหลีจำนวนมากถูกบังคับให้ไปอยู่ในจีนและในญี่ปุ่น

ในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1919 ชาวเกาหลีจำนวน 33 คน ได้เดินทางมาที่เจดีปาร์กในกรุงโซลร่วมลงนามในปฏิญญาเรียกร้องอิสรภาพและส่งไปยังรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อให้มอบอธิปไตยคืนประชาชนเกาหลี ผลของการเรียกร้องครั้งนี้ทำให้ชาวเกาหลีถูกปราบปรามอย่างรุนแรง ทำให้ชาวเกาหลีเสียชีวิตไปเป็นจำนวนมาก แต่ชาวเกาหลีไม่ย่อท้อไม่หวาดกลัวกลับเรียกร้องพลังมากยิ่งขึ้น อีกทั้งได้รับการสนับสนุนจากนานาประเทศทั่วโลก ในที่สุดชาวเกาหลีได้จัดตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นขึ้นที่เมืองเซียงไฮ้ ประเทศจีน แบบดำเนินการเรียกร้องอย่างต่อเนื่อง แม้รัฐบาลญี่ปุ่นจะใช้มาตรการรุนแรงโต้ตอบ เช่น เกณฑ์เยาวยชนและนักเรียนเกาหลีเข้าเป็นทหารในกองทัพญี่ปุ่น การห้ามออกหนังสือพิมพ์รายวัน และนิตยสารบังคับให้ชาวเกาหลีเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อญี่ปุ่น เป็นต้น

ในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1945 ญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ประเทศเกาหลีได้รับเอกราช แต่ก็ยังเป็นเอกราชที่อยู่ในระยะเวลาสั้นๆ เพราะสงครามโลกครั้งที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ค่าย คือ ค่ายประชาธิปไตยอันมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ และค่ายคอมมิวนิสต์อันมีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ ประเทศเกาหลีก็ตกอยู่ในภาวะการถูกยึดอยู่ระหว่างมหาอำนาจ 2 ฝ่าย จนเกิดเป็นสงครามระหว่างระบอบประชาธิปไตยกับระบอบลัทธิคอมมิวนิสต์

สหภาพโซเวียตได้เข้าครอบครองภาคเหนือของประเทศเกาหลี โดยใช้เส้นแบ่งเขตแดนเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาเข้าดูแลและให้ความช่วยเหลือกิจการทางใต้ของประเทศเกาหลี ในวันที่ 10 พฤษภาคม ค.ศ. 1948 เกาหลีใต้ได้มีการเลือกตั้งทั่วไป และในวันที่ 15 สิงหาคม ได้มีการสถาปนาเกาหลีใต้เป็นสาธารณรัฐเกาหลี โดยมีกรุงโซลเป็นเมืองหลวง และมีประธานาธิบดี ลี ซึงมัน เป็นผู้นำประเทศ ในเวลาเดียวกันเกาหลีเหนือก็มี คิม อิลซุง เป็นผู้นำประเทศ มีกรุงเปียงยางเป็นเมืองหลวง และเรียกเกาหลีเหนือว่าสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี

ในวันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีได้ยกกำลังบุกสาธารณรัฐเกาหลี จนเกิดเป็นสงครามเกาหลี ต่อมายังคงมีสงครามเรื่อยจนกระทั่งในที่สุดการเจรจาสงบลงจึงทำให้สาธารณรัฐเกาหลีกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีจึงแยกออกเป็น 2 ประเทศ โดยมีเส้นแบ่งเขตที่เส้นขนาน 38 องศาเหนือ เป็นเขตแดนกัน แม้ในปัจจุบันรัฐบาลของสาธารณรัฐเกาหลีพยายามที่จะรวมประเทศแต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

จากประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะเห็นว่าประเทศสาธารณรัฐเกาหลีอยู่ในภาวะของสงครามมาโดยตลอด การตกเป็นอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาที่ยาวนาน อีกทั้งยังได้รับความบอบช้ำจากสภาวะเหล่านั้นอย่างแสนสาหัส แต่ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

สามารถยื่นหยัดและผงาดความเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียอย่างน่าอัศจรรย์ ทั้งนี้เพราะคนเกาหลีเป็นชนชาติที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นนำศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

วิวัฒนาการสังคมเกาหลีที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของคนเกาหลี

จินตนา พุทฺธเมตตะ (2548) กล่าวถึง ในอดีตประเทศเกาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจน ตกอยู่ในสภาวะสงครามมาตลอด จนกระทั่งมีการแบ่งแยกประเทศเกาหลีออกเป็น 2 ประเทศ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจึงหันมาพัฒนาประเทศอย่างจริงจังเพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศพ้นจากความยากลำบากและความอดอยาก รัฐบาลจึงกำหนดแผนพัฒนาประเทศที่สำคัญ 2 ประการ คือ การปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาเศรษฐกิจ

จากการกำหนดแผนพัฒนาประเทศทั้ง 2 ประการ ส่งผลให้สภาพสังคมประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม รัฐบาลดำเนินการพัฒนาประเทศอย่างเร่งด่วนเผชิญปัญหาหนักหน่วงการแต่ในที่สุดรัฐบาลก็ประสบความสำเร็จ นำพาประเทศก้าวเข้าสู่ภาวะการเป็นผู้นำประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชีย

การปฏิรูประบบการศึกษา

จินตนา พุทฺธเมตตะ (2548) กล่าวถึง การปฏิรูประบบการศึกษา ไว้ว่า ตามประวัติศาสตร์ประเทศเกาหลีให้ความสำคัญด้านการศึกษาตั้งแต่สมัยที่ประเทศเกาหลีปกครองประเทศในระบอบที่มีพระมหากษัตริย์ด้วยอิทธิพลของลัทธิขงจื้อที่ต้องมีการสอบวิชาการเพื่อคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ารับราชการในตำแหน่งสำคัญต่างๆ ของประเทศและมีการสอบเลื่อนขั้นตำแหน่งสูงขึ้นไป

ไพบูลย์ ปิตะเสน (2545: 75-76) กล่าวถึงการศึกษาของเกาหลีพอสรุปได้ดังนี้ อาณาจักรซิลลาได้ตั้งโรงเรียนขึ้นเรียกว่า คูกฮัก หรือ แทฮักกัม เมื่อปี ค.ศ.682 เป็นสถานศึกษาแห่งแรกในประวัติศาสตร์ใช้เป็นสถานที่สอนบุตรหลานชนชั้นขุนนางที่มีอายุตั้งแต่ 15-30 ปี เน้นการเรียนการสอนตามคำสอนของขงจื้อ จุดมุ่งหมายของการสอบคือเพื่อเข้ารับราชการ การเรียนเน้นการเรียนรู้จากตำราเป็นหลัก ผู้สำเร็จการศึกษาจะถูกแบ่งตามความสามารถ คือ ผู้ที่มีความรู้แตกฉานในตำรา ชุนชิว หลีฉี หลันยฺ และเสี่ยวจิง ได้รับการจัดให้รับราชการในตำแหน่งขุนนางชั้นเอก ผู้ที่เข้าใจในตำรา หลีฉี หลันยฺ และเสี่ยวจิง ได้รับตำแหน่งขุนนางชั้นโท และผู้ที่รู้ตำรา หลีฉี และเสี่ยวจิง ได้รับตำแหน่งขุนนางชั้นตรี

จากนั้นเกาหลีก็ขยายการศึกษาไปตามแคว้นต่างๆ เพื่อรับชนชั้นสามัญชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ารับราชการ แต่การศึกษายังจำกัดอยู่เพียงบุรุษเท่านั้น จนกระทั่งสถาบันกษัตริย์ล่มสลาย ธรรมเนียมการสอบคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ตำราของขงจื้อเข้ารับราชการจึงหมดไป

นับตั้งแต่สงครามเกาหลีสงบลงรัฐบาลของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีมีนโยบายเกี่ยวกับการศึกษามาโดยตลอด มีการออกกฎหมายการศึกษาบังคับให้ประชาชนต้องศึกษาภาคบังคับ 6 ปี มีการใช้ข้อสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานแห่งชาติเพื่อการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา

ระดับการศึกษาของเกาหลีมี 4 ระดับ ดังนี้

- 1) การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ปี
- 2) การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี
- 3) การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี
- 4) การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 2-3 ปี

ต่อมาได้มีการปรับระยะเวลาการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจาก 2-3 ปี เป็น 4 ปี ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงเป็น 6-3-3-4

การศึกษาในสาธารณรัฐเกาหลี

การปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อการเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศและโลกาภิวัตน์ กล่าวถึงเรื่องดังต่อไปนี้

1) วิสัยทัศน์: การศึกษาในอุดมคติ

วิสัยทัศน์ในระบบการศึกษาใหม่อยู่ที่การสร้างสรรค์ “การศึกษาในอุดมคติ” ซึ่งหมายถึงสวัสดิการทางการศึกษาของรัฐ ที่พึงจัดให้บริการทางการศึกษาแก่ปัจเจกชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยสามารถเข้ารับการศึกษาได้อย่างง่ายดายในระบบการศึกษาที่เปิดกว้างตลอดชีวิต ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถกำหนดเวลาและสถานที่ที่สะดวกที่จะเรียนได้ด้วยตนเอง

1.1 คุณลักษณะของ “การศึกษาในอุดมคติ”

1.1.1 เวลา: จัดให้บริการทางการศึกษาในทุกช่วงเวลาของชีวิตโดยปัจเจกชนจะเป็นผู้เลือกเวลาที่เหมาะสมด้วยตนเอง

1.1.2 สถานที่: นำเทคโนโลยีการสื่อสารทางไกลที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาให้กับประชากรทุกคนในทุกเวลา และทุกสถานที่

1.1.3 สถานศึกษา: การจัดตั้งธนาคารสะสมหน่วยกิตจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถค่อยๆ เก็บเล็กผสมน้อยหน่วยกิตไปได้ตลอดช่วงเวลาการศึกษาของตน และช่วยเชื่อมต่อการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาในทุกๆระดับ

1.1.4 มหาวิทยาลัย: การลดจำนวนหน่วยกิตต่ำสุดสำหรับแผนการเรียนในแต่ละสาขาจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าเรียนในลักษณะควบสองสาขาหรือสามสาขาได้ในเวลาเดียวกัน

1.1.5 โรงเรียนมัธยมศึกษา: เปิดโอกาสให้นักเรียนจากสายอาชีพศึกษาย้ายโอนไปเรียนในโรงเรียนสายสามัญได้สะดวกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการย้ายโอนในทิศทางกลับกันด้วย นอกจากนี้การจัดทำหลักสูตรให้มีทั้งความหลากหลายและมีการลงลึกในแต่ละสาขาวิชาซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีแผนการเรียนสำหรับเลือกมากขึ้นด้วย

1.1.6 การศึกษาในระบบเปิด: ระบบใหม่จะสามารถให้บริการทางการศึกษาได้สะดวกขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีความพิการทางกายและผู้ที่อาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ปรัชญาพื้นฐานของระบบใหม่คือ “การศึกษาที่ลงทุนต่ำแต่คุณภาพสูงสำหรับปวงชน”

1.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนภายใต้ระบบการศึกษาใหม่

1.2.1 มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นคนที่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นเป็นปกติวิสัย มีน้ำใจ มีคุณธรรมสูง มีความรับผิดชอบต่อชุมชน มีแนวทางปฏิบัติตนอยู่บนความเชื่อมั่นว่ามนุษย์จะสามารถค้นพบความหมายของชีวิตได้ก็ด้วยการรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

1.2.2 มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นวิญญูชนที่มีความคิดสร้างสรรค์ผู้สามารถติดตามและกระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านเทคโนโลยีข่าวสารและความรู้ โดยมุ่งมั่นที่จะนำความรู้นั้นมาช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต ในขณะเดียวกันก็มุ่งมั่นรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย

1.2.3 มีใจเปิดกว้าง เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกลซึ่งตระหนักดีว่าวิถีชีวิตของแต่ละคนมิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่แต่ในบ้านเรือนและประเทศชาติของตนเท่านั้น แต่ยังต้องคบหาสมาคมกับโลกกว้างด้วยโดยที่สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับกลุ่มคนชาติพันธุ์อื่นๆ ได้อย่างสงบสุข นอกจากบุคคลดังกล่าวจะได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองของโลกอย่างแท้จริงแล้วยังได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองเกาหลีผู้มีเกียรติภูมิ สามารถเปิดประตูประเทศชาติออกไปสู่ยุคสมัยโลกาภิวัตน์ ความเป็นสากลและลัทธิเสรีนิยมได้อย่างเต็มภาคภูมิ

1.2.4 มีความใฝ่ใจในการทำงาน มีใจเพียงผู้ทุ่มเทให้กับหน้าที่การงานเท่านั้น แต่ยังคงเป็นผู้มีอิสระและมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานควบคู่ไปกับการมีจรรยาบรรณด้วย นอกจากนี้ยังต้องมองว่างานการทุกประเภทล้วนมีคุณค่าน่ายกย่องเหมือนกันหมด โดยไม่แบ่งแยกงานที่ต้องใช้แรงกายว่าต่ำต้อย

2) วัตถุประสงค์ของระบบการศึกษาใหม่

2.1 การประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ระบบการศึกษาใหม่มุ่งปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น คุณธรรม มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ความมีสุนทรียภาพ และการมีความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในตัวปัจเจกบุคคล การให้ความสำคัญกับความถนัดและคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล จะส่งผลให้สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนได้สูงสุด

- เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเกาหลี หลักสูตรการเรียนทุกระดับควรครอบคลุมแผนการเรียนที่เน้นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเกาหลี โดยมุ่งปลูกฝังและบ่มเพาะความรัก และความผูกพันต่อความเป็นเกาหลีอย่างแท้จริง มีการกำหนดให้นักเรียนทุกคนมีความคุ้นเคยกับศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลีอย่างน้อยหนึ่งประเภท นอกจากนี้ก็จะมีการจัดระบบการศึกษาทางไกลโดยการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม เพื่อให้ชาวต่างชาติและชาวเกาหลีในต่างแดนสามารถรับชมรายการการศึกษาวัฒนธรรมเกาหลีได้ ผลที่ได้รับย่อมจะทำให้เกิดเอกภาพขึ้นระหว่างชาวเกาหลีในประเทศกับชาวเกาหลีที่พำนักอยู่ในต่างแดน

3) หลักสูตรใหม่ว่าด้วยเรื่องมนุษยธรรมและความคิดสร้างสรรค์

สังคมอุตสาหกรรมที่แผ่ขยายอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เป้าหมายชีวิตของปัจเจกชนมุ่งไปที่ความสุขในลักษณะวัตถุนิยม ขณะเดียวกันสื่อมวลชนเชิงพาณิชย์ก็มีส่วนเร่งให้อัตราอันธพาลเยาวชนและอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้นด้วย

ระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยทำให้การเรียนอิงอยู่กับระบบการท่องจำซึ่งมีผลกระทบทางลบต่อพัฒนาการของเยาวชนโดยที่ความหลากหลายของปัจเจกบุคคลถูกละเลยอย่างสิ้นเชิง นักเรียนถูกหล่อหลอมให้ออกมาในลักษณะเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเอกลักษณ์ส่วนบุคคล ฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หลักสูตรใหม่จะต้องทำให้ความสำคัญกับการปลูกฝังมนุษยธรรมและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้สูญหายไปจากระบบการศึกษาเป็นเวลาช้านานให้กลับมาเติบโตขึ้นในปัจเจกชนอีกราวหนึ่ง

หลักสูตรจะต้องได้รับการปรับเปลี่ยนและจัดแต่งเสียใหม่เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการปลูกฝังมนุษยธรรม คุณธรรม ให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างเป็นระบบบทบาทของการศึกษามิควรจะจำกัดอยู่ที่การประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้เรียนเท่านั้น หากแต่ควรต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และความอ่อนไหวในเรื่องคุณธรรมไปพร้อมๆ กันด้วยการศึกษาในระบบใหม่จะเน้นแนวปฏิบัติในระบบการจัดทำ “ประวัติส่วนบุคคลโดยละเอียด” ให้กับนักเรียนทุกคนซึ่งจะครอบคลุมข้อมูลส่วนตัวในทุกๆ ด้าน และจะมีการนำประวัตินี้มา

พิจารณาประกอบเมื่อเด็กประสงค์จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยด้วย การปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก จะเริ่มกระทำตั้งแต่เด็กยังเล็กๆ โดยจะเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพกับการดูแลของผู้ปกครองที่บ้าน นอกจากนี้จะมีการเน้นบทบาทของสื่อมวลชนเพื่อช่วยปลูกฝังคุณธรรมอีกแรงหนึ่งด้วย

4) การปลูกฝังบ่มเพาะคุณธรรม

การปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างบุคลิกภาพอันดีงาม หลักสูตร การศึกษาจะต้องได้รับการจัดแต่งเสียใหม่เพื่อให้มีการปลูกฝังคุณธรรมอย่างเป็นระบบในลักษณะ ค่อยเป็นค่อยไปและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น โรงเรียนจะต้องบูรณาการการปลูกฝัง คุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าไปในทุกรายวิชา

- อนุบาลถึงประถมปีที่สาม: เน้นเรื่องการบรรยาย ความเป็นระเบียบใน สังคม กฎจราจร และจิตสำนึกการอยู่ร่วมกันในชุมชน

- ประถมปีที่สี่ถึงมัธยมต้น: เน้นสิทธิและหน้าที่พลเมืองภายใต้ระบอบ ประชาธิปไตย (เคารพศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของมนุษย์ เคารพกฎหมายบ้านเมือง การตัดสินใจที่ชอบ ด้วยเหตุและผล เป็นต้น)

- มัธยมปลาย: เน้นสิทธิและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของโลก (ความ เข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมอื่นๆ สันติภาพศึกษา มรรยาทสากล เป็นต้น)

การปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน วิธีการสอนแบบเดิมที่เน้นการให้ความรู้ทาง จริยธรรมในแบบทฤษฎีจะถูกแทนที่โดยการสอนที่เน้นภาคปฏิบัติทางจริยธรรม ซึ่งครอบคลุมการ เสวนา การอภิปราย การให้คำปรึกษาและการบริการแก่สังคม มาตรการทั้งหลายเหล่านี้มุ่งปลูกฝัง คุณงามความดีทางจริยธรรมให้กลายมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันของแต่ละคน การบูรณาการจริยศึกษาเข้าไปในทุกสาขาวิชาช่วยทำให้โรงเรียน กลายเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ทางด้านจริยธรรมไปโดยปริยาย

นอกเหนือไปจากนั้นโรงเรียนยังจะต้องให้ความสำคัญกับจริยธรรม ซึ่งเชื่อมโยง กับประเด็นของสังคมสารสนเทศและการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ตลอดจนการปลูกฝังจิตสำนึกใน เรื่องเมตตาธรรม และมนุษยธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ควบคู่กันไปด้วย

กิจกรรมกลุ่มและงานอาสาสมัครของเยาวชน การเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์และ ศูนย์ฝึกอบรมนอกสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้นจะช่วยให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเป็นหมู่คณะได้ โดยสะดวก ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น วิธีการจัดการกับ ภารกิจอันเป็นธรรมตามสามัญควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึกในฐานะสมาชิกชุมชนงานอาสาสมัคร

และกิจกรรมกลุ่มที่นักเรียนได้เข้าไปมีส่วนร่วมจะได้รับการบันทึกไว้ในประวัติส่วนบุคคลโดยละเอียด ซึ่งจะใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

การบ่มเพาะคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับการศึกษาปฐมวัย เริ่มแรกของวัยเด็กการศึกษาจะเน้นที่การปลูกฝังกิจกรรมร่ายาที่ดี การทำความรู้จักความคุ้นเคยกับระเบียบของสังคมและการบ่มเพาะสำนึกของความรับผิดชอบ การศึกษาก่อนวัยเรียนจะเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการอบรมสั่งสอนเด็กที่บ้าน และจะมีการจัดให้บริการ หลักสูตรสำหรับผู้ปกครองเพื่อช่วยชี้แนะบทบาทในการให้ความรู้แก่บุตรหลานที่บ้านด้วย ศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนสำหรับปฐมวัย จะได้รับการสนับสนุนให้มีการแพร่กระจายมากขึ้น โดยส่งเสริมให้ตั้งแม่บ้านที่ว่างงานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน สื่อการเรียนการสอนจะได้รับการพัฒนาและเผยแพร่ไปตามโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เลี้ยงเด็กตอนกลางวันอย่างทั่วถึง

การให้การอบรมดูแลเด็กที่บ้าน การศึกษาในโรงเรียนมีขีดจำกัดเรื่องในเรื่องการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก แรงสนับสนุนในการอบรมดูแลเด็กโดยผู้ปกครองที่บ้านจึงเป็นเป็นสิ่งจำเป็น ก้าวต่อไปก็คือการบูรณาการการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่เด็กเข้ากับโครงการฝึกอบรมทั้งหลายที่ภาคอุตสาหกรรมและองค์กรทางสังคมจัดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นบทบาทของผู้ปกครอง ทฤษฎีการสร้างบุคลิกภาพที่ดีทักษะในการบ่มเพาะคุณลักษณะที่ดี การทำความเข้าใจกับชีวิตของเด็กในโรงเรียน ตลอดจนการเผยแพร่สารสนเทศทางการศึกษาและการให้คำปรึกษา

สื่อมวลชนควรมีส่วนช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาก่อนวัยเรียนว่าด้วยการบ่มเพาะคุณลักษณะอันดีงามให้แก่บุตรหลานของตน ระบบถ่ายทอดข้อมูลทางการศึกษาและเคเบิลทีวีเพื่อการศึกษาจะต้องเข้ามารับผิดชอบต่อในงานพัฒนารายการการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและครอบครัว

5) การปฏิรูปหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

การศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้หล่อหลอมปัจเจกชนให้กลายมาเป็นบุคคลที่มีมาตรฐานเหมือนกันในลักษณะที่ไร้คุณลักษณะความเป็นตัวของตัวเอง และผลิตปัญญาชนที่ไร้ซึ่งพลังความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการที่ระบบการศึกษานั้นย้ำความสำคัญไปที่การรับนักศึกษาเข้าเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะยึดเยี่ยววิชาความรู้ โดยอิงการท่องจำความรู้พินิจ และการทดสอบที่ใช้มาตรฐานเดียวกันหมด

- แทนที่การศึกษาจะเป็นกระบวนการประสิทธิประสาทความรู้ให้นักเรียนสามารถค้นหาความหมายและความสุขในชีวิตได้ด้วยตนเอง แต่การศึกษาในโรงเรียนกลับ

ยึดเยียดภาระอันหนักอึ้งให้กับนักเรียน ด้วยเหตุนี้ในวันจำนวนนักเรียนที่แสดงลักษณะที่ไร้คุณธรรมจึงยิ่งทวีมากขึ้นตามลำดับ

- หลักสูตรใหม่จึงควรมุ่งบ่มเพาะคุณธรรมและองค์รวมในตัวนักเรียนรวมทั้งให้การยอมรับในความถนัดและความสามารถของพวกเขา โดยที่ไม่ละเลยการปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ในการสะท้อนค่านิยมทางภูมิปัญญาที่มีประโยชน์ และเป็นตัวของตัวเองออกมาให้เห็นด้วย การที่จะบรรลุจุดประสงค์นี้ได้ จะต้องมีการจัดวางหลักสูตรที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยนักเรียนจะสามารถเลือกเรียนในวิชาต่างๆ ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของตนได้อย่างมีอิสระ

- หลักสูตรส่วนบุคคลจะต้องช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้สอดคล้องกับความสามารถที่ช้า/เร็วของตนเอง การปรับปรุงทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ และความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นๆ ให้ดียิ่งขึ้นนับเป็นประเด็นสำคัญ หากเราจะต้องเข้าไปยืนบนเวทีแข่งขันในยุคสารสนเทศและกระแสโลกาภิวัตน์ โรงเรียนควรมีเสรีภาพในการตัดสินใจด้วยตนเองในเรื่องหลักสูตรและการบริหารเพื่อรักษาคุณลักษณะของโรงเรียนและเพื่อส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายขึ้นในวงการการศึกษา

หลักสูตรของโรงเรียน

การจัดสร้างหลักสูตรพื้นฐานสำหรับปวงชน เพื่อเป็นการตอบสนองของอุปสรรคของสังคมสารสนเทศและความรู้ ระยะเวลาของหลักสูตรพื้นฐานสำหรับปวงชนจะกินเวลา 10 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงปีแรกของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในช่วงเวลานี้ หลักสูตรต่อเนื่องจะต้องอิงอยู่กับโมทัศน์ของระบบการจัดการศึกษาตามลำดับขั้นอย่างเคร่งครัด

- ระบบของหลักสูตรพื้นฐานนี้จะถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ วิชาบังคับ กิจกรรมนอกหลักสูตร และชั่วโมงเลือกอิสระ

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จะมี 5 วิชา คือ ชีวิตที่มีระเบียบวินัย ภาษาเกาหลี คณิตศาสตร์ ชีวิตที่ชาญฉลาด และชีวิตที่พึงประสงค์

- จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปจนถึงปีแรกในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องเรียนวิชาบังคับ 10 วิชา ได้แก่ ชีวิตที่มีระเบียบวินัย ศิลธรรมศึกษา (เมื่อถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเปลี่ยนเป็นวิชาจริยศึกษา) ภาษาเกาหลี คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา (ประวัติศาสตร์เกาหลี สังคมศึกษาทั่วไป ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์โลก เป็นต้น) พลศึกษา ดนตรี ศิลปะประยุกต์ (เทคโนโลยีและคหกรรมศาสตร์ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) และภาษาอังกฤษ

1) เนื้อหาและวิธีการสอนศิลปกรรมศึกษา ซึ่งเน้นความรู้ทฤษฎีมาตลอดในอดีตจะถูกแทนที่โดยการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ที่ได้จากการปฏิบัติจริง ผนวกเข้ากับการอภิปรายถกเถียง ศิลปกรรมควรจะได้รับ การบูรณาการเข้าไปในทุกวิชา อีกทั้งควรทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้โรงเรียนกลายเป็นศูนย์กลางของจริยศึกษา ทั้งนี้เพราะในบางครั้งหลักสูตรในโรงเรียนก็มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความเชื่อ เจตคติ และความรู้สึกนึกคิดในเรื่องจริยธรรมของนักเรียน

2) ศิลปะประยุกต์ (เทคโนโลยีและคหกรรมศาสตร์) ซึ่งครอบคลุมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ อาทิ ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คหกรรมศาสตร์ และอุตสาหกรรมศาสตร์ ควรจะได้รับการสอนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปจนถึงชั้นปีที่ 1 ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศิลปะประยุกต์จะแบ่งย่อยออกไปได้หลายสาขา (ได้แก่ ช่างไม้ การออกแบบ เครื่องจักรกล การทำอาหาร หัตถศึกษา คหกรรม การประมง การทำสวน อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น) หลังจากได้พิจารณาคุณลักษณะและความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นและความสนใจกับความถนัดของนักเรียนอย่างรอบคอบแล้ว แต่ละโรงเรียนสามารถเลือกสาขาวิชาที่จะเปิดสอนได้เอง

3) โรงเรียนประถมศึกษา การจัดชั่วโมงวิชาเลือกอิสระจะเป็นไปตามความพร้อมของครูหรือโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น การอภิปราย การอ่าน การศึกษาค้นคว้า ทักษะศึกษาการเสนอผลงาน กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมฝึกอบรมการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้ก็อาจจะใช้ชั่วโมงดังกล่าวให้นักเรียนได้เลือกเรียนโดยอิสระจากวิชาใหม่ๆ ซึ่งมิใช่วิชาบังคับ อาทิ ภาษาต่างประเทศ สิ่งแวดล้อมศึกษา ตัวอักษรจีน อักษรจีนโบราณ ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ วิธีการศึกษาหาความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น

หลักสูตรส่วนบุคคลหรือหลักสูตรเฉพาะตัว

หลักสูตรส่วนบุคคล จะต้องมีการจัดหลักสูตรส่วนบุคคลเพื่อช่วยให้ปัจเจกชนสามารถนำศักยภาพของตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาตนเอง โดยที่บทเรียนต่างๆ จะคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลในด้านความสามารถ ความถนัด ความต้องการ และความสนใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ประเภทของหลักสูตรส่วนบุคคล มีดังนี้

1) หลักสูตรส่วนบุคคลที่อิงอยู่กับระดับของเนื้อหา กรณีนี้มักจะใช้กับวิชาที่เนื้อหาได้รับการจัดลำดับมาอย่างดี ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายๆ ระดับด้วยกัน

2) หลักสูตรส่วนบุคคลในลักษณะเสริมลงลึกหลักสูตรในลักษณะนี้มักจะอิงเนื้อหาการเรียนรู้อิงพื้นฐาน

3) หลักสูตรส่วนบุคคลที่ให้ความสำคัญกับวิชาเลือกหลักสูตรประเภทนี้จะคำนึงถึงความหลากหลายของเนื้อหาและระดับของความยากง่าย เพื่อให้ให้นักเรียนมีตัวเลือกมากขึ้น โดยการจัดทำวิชาเลือกที่หลากหลาย ซึ่งแบ่งแยกออกจากกันด้วยการจัดระดับความยากง่าย

การปรับเปลี่ยนการสื่อสารการศึกษาไปสู่สภาพการเรียนรู้ของเกาหลีในลักษณะที่อิงอิเล็กทรอนิกส์และสื่อประสม

1) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาและการกระจายสื่อประสมทางการศึกษาที่มีความเป็นเกาหลี รวมทั้งแหล่งสารสนเทศ

1.1) ความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะประจำชาติเพื่อสะท้อนวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และประวัติศาสตร์เกาหลีเป็นเหตุผลสมควรในการจัดทำอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งสื่อการศึกษาหลายมิติและแหล่งสารสนเทศขึ้นมาเพื่อช่วยส่งเสริม ขนบธรรมเนียมประเพณีและจิตสำนึกในความเป็นเกาหลี สื่อดังกล่าวที่ได้รับจัดทำขึ้นควรเปิดให้บริการกับสาธารณชนและชาวเกาหลีที่พำนักอยู่ในต่างประเทศด้วย

2) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาและการกระจายสื่อประสมและแหล่งสารสนเทศสำหรับครู

2.1) สื่อประสมทางการศึกษา รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งสารสนเทศทั้งหลายควรจะได้รับการพัฒนาและเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในการฝึกอบรมครูประจำการการเรียนการสอนและปลูกฝังความถนัดทางด้านสารสนเทศให้แก่ครู

3) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานเพื่อส่งเสริมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเกาหลี

3.1) รัฐควรกำหนดและให้การสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่มุ่งจัดทำภาษาเกาหลีให้เป็นภาษาสามัญที่ใช้ในคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาที่มุ่งทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาสื่อประสมทางการศึกษา รวมทั้งใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อสร้างสรรค์สร้างสื่อการศึกษาและและสารสนเทศขึ้นมาอีกทางหนึ่งด้วย ตัวอย่างได้แก่ การพัฒนาและการสนับสนุนการสร้างเครื่องมือโดยคนเกาหลีหรือเครื่องมือซอฟต์แวร์ที่สอดคล้องกับอายุ และคุณลักษณะของผู้เรียนหรือที่สำคัญยิ่งคือ ซอฟต์แวร์ที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้ในแต่ละวิชา

การปฏิรูปเพื่อส่งเสริมหน้าที่พลเมืองศึกษา

หลักการสำคัญยิ่งของเกาหลี คือ จะต้องเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบบอบเสรี ประชาธิปไตยและจะต้องเป็นเช่นนี้ตลอดไป โรงเรียนทำหน้าที่จัดการศึกษาในระบบ ส่วนนักเรียนก็คือ ทำสมาธิในอนาคตของสังคม ฉะนั้นโรงเรียนจึงควรช่วยปลูกฝังความถนัด ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน ในความเป็นจริงการศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองแก่เยาวชนรุ่นต่อไปได้กลายมาเป็นพันธกิจที่มีความสำคัญทั่วทั้งโลก โดยมีได้จำกัดอยู่แต่ในประเทศเกาหลีเท่านั้น

ทว่าการศึกษาในโรงเรียนของเกาหลีกลับแสดงออกซึ่งองค์ประกอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ทั้งในระบบการศึกษา ในการบริหารจัดการ ในเนื้อหาสาระ และวิธีการเรียนการสอน ดังนั้นการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน ตำราเรียนในโรงเรียนก็ละเลยการสอนค่านิยมอันดีงามของพลเมือง อาทิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสิทธิส่วนบุคคล เป็นต้น ด้วยเหตุนี้การปฏิรูปการศึกษาจึงเน้นย้ำในเรื่องหลักสูตรและการสอนจริยธรรมและสังคมศึกษา ตลอดจนค่านิยมและแนวประพฤติปฏิบัติที่เป็นแก่นของสังคมในระบบอบเสรีประชาธิปไตย อาทิ เสรีและหน้าที่พลเมือง การเจรจาพาที้และการประนีประนอม ทั้งนี้ควรมีการขยายโอกาสในการอบรมครูประจำการและการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของครูในการสอนหน้าที่พลเมืองศึกษา นอกจากนี้ควรปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในโรงเรียนใหม่ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมอันดีงามของพลเมืองได้ในทุกวิชาของหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนในลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ ปราศจากการยึดเยียด ขณะที่กระทำกิจกรรมประจำวันในโรงเรียนตามปกติวิสัย

ควรมีการจัดสร้างระบบดำเนินงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วยเพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพลเมืองในระบบประชาธิปไตยในภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติจริง การสอนคุณธรรมของพลเมืองก็เป็นภารกิจสำคัญในการเตรียมตัวประชาชนให้พร้อมรับสถานการณ์รวมประเทศที่กำลังจะมาถึงเกาหลีทั้งเหนือและใต้มีวิธีการคิดและวิถีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้นระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการจัดการเสียใหญ่เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะและทักษะที่พึงประสงค์ของพลเมืองให้แก่นักเรียนในการดำรงชีพอย่างสันติสุขร่วมกับเพื่อนพ้องชาวเกาหลีเหนือได้ในที่สุด

การเสริมสร้างหน้าที่พลเมืองศึกษาในโรงเรียน

หลักสูตรแห่งชาติฉบับที่ 7 ซึ่งได้ขยายและเสริมสร้างเนื้อหาสาระของหน้าที่พลเมืองศึกษาดังนี้

1) การเสริมสร้างเนื้อหาหน้าที่พลเมืองศึกษา ควรเสริมสร้างเนื้อหาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พลเมืองศึกษา เช่น ศีลธรรม จริยธรรม และสังคมศึกษาให้เข้มข้นขึ้น

1.1) ควรเน้นความสำคัญในเรื่องจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

1.2) เสริมสร้างการเรียนรู้การสอนเกี่ยวกับหลักการของเสรีประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบเปิดตลาดเสรี

1.3) ควรเรียนรู้ทางด้านพฤติกรรมและบรรทัดฐานของพลเมืองจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันได้โดยตรง

- จัดสร้างวัฒนธรรมในการเจรจาพาทิและประนีประนอมขึ้น

- ขจัดวัฒนธรรมลัทธิครอบงำและความรุนแรง

คุณธรรมของพลเมืองควรจะได้รับ การสอดแทรกอยู่ในทั่วทั้งหลักสูตร โดยเน้นวิชาที่เกี่ยวข้องข้างต้นเป็นพิเศษ

2) การขยายเนื้อหาให้ครอบคลุมเอกลักษณ์ของชาติ

เนื้อหาในวิชาที่เกี่ยวข้องควรจะได้รับ การเสริมสร้างให้ครอบคลุมการปลูกฝังสำนึกในเอกลักษณ์แห่งชาติ เกียรติภูมิของชาติและความภาคภูมิใจในตนเองในฐานะคนเกาหลีคนหนึ่งให้กับนักเรียน

2.1) ควรจะเพิ่มอัตราส่วนเนื้อหาประวัติศาสตร์เกาหลีและประวัติศาสตร์โลกที่เกี่ยวข้องสมัยใหม่และสังคมร่วมสมัยให้มากกว่าเดิม

2.2) การสอนประวัติศาสตร์เกาหลีควรจะให้ ความสำคัญกับเหตุการณ์และประเด็นที่เกี่ยวข้องแทนการสอนเล่าไปตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.3) ควรส่งเสริมให้มีการอ่านและค้นคว้าเกี่ยวกับบุคคลและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่สำคัญๆ

2.4) ควรเน้นความสำคัญในเอกลักษณ์และความเป็นสากลของวัฒนธรรมเกาหลีทั้งในหลักสูตรภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์เกาหลีและสังคมวิทยา

3) การขยายเนื้อหาทางการศึกษาให้ครอบคลุมการปลูกฝังจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองของโลก

ควรขยายเนื้อหาให้ครอบคลุมการปลูกฝังความตระหนักรู้และความถนัดให้นักเรียน เพื่อให้สามารถตอบสนองแนวโน้มของโลกเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์และการพึ่งพาซึ่งกันและกันได้อย่างเข้มข้น

3.1) ควรเสริมสร้างเนื้อหาสิ่งแวดล้อมศึกษาให้เข้มข้นขึ้นจากมุมมองนิเวศวิทยา

3.2) ควรเสริมสร้างการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหลากหลายในเรื่อง เพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม

วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนเกาหลีและการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว

1) วัฒนธรรม

ชาวเกาหลีมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองเป็นเวลามากกว่า 5,000 ปี มีการสืบทอดกันมาอย่างเหนียวแน่น แม้ประเทศจะตกอยู่ในสถานการณ์ใด คนเกาหลีก็ไม่เคยละเลยที่จะสืบสานวัฒนธรรม อีกทั้งคนเกาหลียังเป็นนักผสมผสานวัฒนธรรมของตนได้อย่างกลมกลืน แม้ในปัจจุบันประเทศจะตกอยู่ในฐานะผู้นำทางแถบภูมิภาคเอเชียทั้งด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีแล้วก็ตาม แต่ผู้คนเกาหลีก็ยังยึดถือปฏิบัติธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างน่ายกย่อง

วัฒนธรรมประเพณีของเกาหลีได้รับอิทธิพลมาจากคำสั่งสอนของขงจื้อส่งผลทำให้คนเกาหลีมีทัศนคติและแนวโน้มในชีวิตตนเองเป็นแนวปรัชญา ลัทธิขงจื้อแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ หยินและหยาง หมายถึง ทุกอย่างบนโลกจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเสมอ เช่น ผู้หญิงผู้ชาย ความนุ่มนวลความเข้มแข็ง ความอ่อนแอและความแข็งแกร่ง ความสูงความต่ำ ฯลฯ บ้านและครอบครัวเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของมนุษย์และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์โลก ดังนั้นข้อปฏิบัติต่างๆ ของมนุษย์จะทำให้สังคมเข้มแข็ง เช่น ความกตัญญูความรักที่มีให้ต่อกัน การเลี้ยงดูสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนดีของครอบครัวและสังคม ความมีมารยาท ความมีระเบียบวินัย ความร่วมมือร่วมใจ และการไว้วางใจซึ่งกันและกันเป็นเกียรติยศของตน

1.2) คำและความหมายในภาษาเกาหลีที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมชนชาติเกาหลี

คำและความหมายในภาษาเกาหลีที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมชนชาติเกาหลีให้เห็นความเป็นชาติเก่าแก่มากกว่า 5,000 ปี คำเหล่านั้นปรากฏในวิถีชีวิต เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัวและเครือญาติ การมีคู่ครอง เป็นต้น นอกจากปรากฏในวิถีชีวิตแล้ว ยังปรากฏในพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีศพ เป็นต้น จากการศึกษาคำจะทำให้ทราบว่าแม้เกาหลีจะมีความเจริญทางเทคโนโลยีแต่ในส่วนที่เป็นวัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นยังไม่เปลี่ยนแปลงหากยังยึดถือปฏิบัติสืบทอดมาจนทุกวันนี้

แม้ประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่ตกอยู่ภาวะสงครามยาวนานได้รับความบอบช้ำจากผลของสงคราม แต่เกาหลีก็สามารถลุกขึ้นและยืนหยัดจนเป็นประเทศที่ร่ำรวยมั่งคั่งและมั่นคงได้อย่างอัศจรรย์ นอกจากอุปนิสัยของนักต่อสู้แล้ว ยังมีเหตุผลอีกประการที่ทำให้คนเกาหลีเป็น

เช่นนั้นได้ คือ ความเป็นชาติอันมีวัฒนธรรมและประเพณีที่สามารถหล่อหลอมคนในชาติให้เป็นหนึ่งเดียวอย่างเหนียวแน่น แม้ว่าวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลีจะเป็นวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนกับวัฒนธรรมของชาติอื่นที่เข้ามายึดครองก็ตาม

ปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่พอสมควร สังเกตได้จากการแต่งกายของหญิงสาวที่เปิดเผยสัดส่วน การปฏิบัติต่อกันระหว่างชายหญิงที่เปิดเผยกันมากขึ้น ฯลฯ แต่ด้วยระบบครอบครัวที่แข็งแกร่งและเข้มงวดทำให้สังคมเกาหลียังคงอยู่ในสภาวะไม่อันตราย จนก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่รุนแรง

1.3) วัฒนธรรมการแต่งกาย

ปัจจุบันชาวเกาหลีหันมาแต่งชุดสากลตามความนิยมของชาติตะวันตกในยุคอุตสาหกรรม แต่ก็ยังเห็นชาวเกาหลีแต่งชุดประจำชาติทั้งบุรุษและสตรี ในงานพิธีต่างๆ หรือในวาระพิเศษของชาติหรือของครอบครัว โดยเฉพาะการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่คนรุ่นใหม่ ดังนั้นจึงเห็นวัยรุ่นและเด็กๆ แต่งชุดประจำชาติได้อย่างสนใจไม่เคอะเขินแต่อย่างใด

2) วิถีชีวิต

ชาวเกาหลีมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแต่ในความเรียบง่าย ประหยัด รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ ทำให้คนเกาหลีในปัจจุบันยังมีวิถีชีวิตแบบคนรุ่นเก่า แม้ว่าในประเทศชาติจะพัฒนาจนเป็นผู้นำในภูมิภาคตะวันออกของเอเชีย วิถีชีวิตของคนเกาหลีสามารถศึกษาได้จาก 2 ลักษณะ คือ 1) การศึกษาจากสภาพสังคมที่คนเกาหลีดำเนินอยู่จริง และ 2) การศึกษาจากงานวรรณกรรม ทั้งวรรณกรรมปัจจุบันและนิทานพื้นบ้าน

1) การศึกษาวิถีชีวิตของคนเกาหลีจากสภาพสังคม

1.1) ลักษณะครอบครัว คนเกาหลีจะมีลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยาย บ้านหลังหนึ่งจะอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ ดังนั้นคนในครอบครัวหนึ่งจะมีหลายชั่วอายุคน ตั้งแต่ปู่ย่าตายาย พ่อแม่ลูกหลาน บางครอบครัวมีแม่กระทิงเหลน แต่ด้วยนโยบายของรัฐบาลที่พัฒนาประเทศจากเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี อีกทั้งการขยายตัวของชุมชนในเมือง ทำให้ต้องการมีการจำกัดอัตราการเกิดของทารกซึ่งหลังจาก การดำเนินการได้มีอัตราการเกิดลดลงในครอบครัวหนึ่งจะมีลูกเพียง 1 หรือ 2 คนเท่านั้น อีกทั้งข้อจำกัดในเรื่องที่ดินที่จัดเป็นที่อาศัยมีน้อย ดังนั้นครอบครัวคนเกาหลีปัจจุบันจะเป็นครอบครัวขนาดเล็ก หรือมีครอบครัวเดียว มีเพียงพ่อแม่ลูกเท่านั้น

2) การศึกษาวิถีชีวิตของคนเกาหลีจากวรรณกรรมและนิทานพื้นบ้าน

2.1) ศึกษาวิถีชีวิตของคนเกาหลีจากวรรณกรรมปัจจุบัน วรรณกรรมเป็นงานที่ผู้เขียนเขียนขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์และจากประสบการณ์ เพื่อถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของตน ความเป็นไปในสังคมตามยุคและตามสมัย ถ่ายทอดสภาวะแวดล้อมทางสังคมและเจตคติไว้ในงานเขียนด้วยงานวรรณกรรมเป็นกระจกสะท้อนสังคมที่มีความเป็นจริงมากที่สุด วรรณกรรมของคนเกาหลีก็มีลักษณะสากลเช่นกัน ดังนั้นวรรณกรรมของคนเกาหลีจึงมีลักษณะดังเช่นที่ ดวงมน จิตต์จำนง (2533: 56) กล่าวว่า วรรณกรรมย่อมสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม เพราะว่าสังคมมีส่วนสร้างจินตนาการและความรู้สึกของนักประพันธ์วรรณกรรมและสังคมมีอิทธิพลต่อกัน ความคิดเห็นของกวีอาจเป็นตัวแทนความคิดของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือสังคมทั้งหมดหรือเป็นความคิดที่คล้อยตามหรือรักษาความคิดที่คัดค้านสังคมของสังคมของเขาเองก็ได้ ในลักษณะเหล่านี้ผู้เขียนอาจจะสร้างสรรค์ความคิดใหม่ขึ้นจากความคิดและประสบการณ์ของเขาเองหรือได้รับกระแสความคิดจากสังคมหรือวัฒนธรรมอื่น วรรณกรรมนอกจากจะสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมตามยุคตามสมัย สร้างอิทธิพลทางความคิดสร้างสรรค์และสร้างจินตนาการ แล้ววรรณกรรมยังเป็นดัชนีกระบวนการทางวัฒนธรรม ตลอดจนการเสนอให้เห็นการยึดถือคุณค่าของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย

2.2) การศึกษาวิถีชีวิตของคนเกาหลีจากนิทานพื้นบ้าน สามารถเห็นสภาพสังคมในหลายๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของประชาชนในสังคมตลอดจนประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ปรากฏในนิทานเสมอ ดังคำกล่าวของวิเชียร เกษประทุม (2545: 9-10) ลักษณะนิทานพื้นบ้านที่เกี่ยวกับเทพนิยายและนิทานประจำถิ่น ลักษณะพิเศษของนิทานพื้นบ้าน คือ จะสะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ (คิม ยุนโฮ, 2000: 198) และชิน ดงฮึน (2003: 411) อธิบายถึงลักษณะพิเศษของนิทานพื้นบ้านเกาหลีไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเกาหลีแสดงให้เห็นชีวิตและความหวังของคนเกาหลี หลายเรื่องสะท้อนความยากลำบากในการดำเนินชีวิตตัวละครเอกส่วนใหญ่ไร้ทรัพย์ และไร้เกียรติ แต่ในที่สุดตัวละครจะประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหา หลุดพ้นจากความทุกข์ยาก และมีความสุข ความปรารถนาชีวิตของคนเกาหลี คือ การมีสุขภาพดี อายุยืน ไม่ถูกดูหมิ่น ความเป็นอยู่ที่ดี มีคู่ครองดี มีลูกดี สิ่งดีที่ตัวละครได้รับมักเกิดจากโชคชะตาหรืออภินิหาร ซึ่งสะท้อนความคิดของชาวเกาหลีที่เชื่อชะตาพรหมลิขิตและมองโลกในแง่ดี ความสุขในชีวิตของตัวละครสะท้อนให้เห็นถึงความคิดว่า อุปสรรคในชีวิตนั้นสามารถแก้ไขได้เมื่อเผชิญกับมันด้วยจิตใจอันมั่นคงและสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด และจากการศึกษาพบว่านิทานเกาหลีมีวิถีชีวิตที่แฝงอยู่ในนิทานและเป็นที่มาของความคิดแนวทางปฏิบัติตนของเกาหลี และพบว่าลัทธิขงจื้อมีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันและถ่ายทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ดังนี้

- ความกตัญญู นิทานทุกเรื่องจะกล่าวถึงความกตัญญูต่อบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ และต้องตอบแทนพระคุณแม้จะต้องทำทุกอย่างที่ยากลำบาก

- ความจงรักภักดีและความซื่อสัตย์ นิทานเกาหลีจะพบเรื่องความ จงรักภักดีระหว่างสามีภรรยา ความซื่อสัตย์ต่อกันและการดูแลปรนบัติที่ภรรยาจะเป็นผู้มอบให้

- ความเชื่อในเรื่องต่างๆ โดยจะปรากฏในวิถีชีวิตของคนเกาหลี เช่น ความเชื่อในเรื่องสรวงจัญ ความเชื่อในเรื่องการจับปรุงอาหารเช่นไหว้บรรพบุรุษ ความเชื่อในเรื่อง โชคลางหรือลางบอกเหตุ

- การยอมรับในความสามารถของสตรี คือ ความเฉลียวฉลาดของแม่ และภรรยาที่เฉลียวฉลาดของคนรับจ้าง

นิทานพื้นบ้านของเกาหลีบ่งบอกถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนเกาหลี อย่างชัดเจน มีหลายประการที่ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไปแม้ว่าสังคมในปัจจุบันจะ แปรเปลี่ยนจากอดีตไปแล้วอย่างสิ้นเชิง เช่น เรื่องความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความ อุตุน เป็นต้น

3) การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว

ปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรม เป็นอุตสาหกรรม ดังนั้นโครงสร้างครอบครัวจึงเป็นโครงสร้างครอบครัวเดี่ยวโดยเฉพาะสังคมใน เมืองใหญ่ๆ แม้โครงสร้างของสังคมเกาหลีจะมีการเปลี่ยนแปลง แต่ลักษณะวิถีการอบรมสมาชิก ของครอบครัวไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทุกคนให้ความเคารพผู้อาวุโสทั้งในบ้าน สถานศึกษา ตั้งแต่ ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และสถานประกอบการทั้งของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้ง ผู้อาวุโสที่มีได้เป็นเครือญาติ

การอบรมและปลูกฝังให้เด็กเกิดความรู้สึกละเอียดอ่อนต่อการกระทำผิดจะเห็นว่าเมื่อ เด็กทำผิดจะได้รับการดุว่าด้วยเหตุผลและสั่งสอนไม่ให้เกิดผิดอีกเป็นครั้งที่สอง ที่สำคัญ คือ คนเกาหลีจะเกิดความละเอียดมากคือ ทะเบียนตระกูล คนเกาหลีเกรงว่าจะกระทำผิดจะทำให้วงศ์ ตระกูลและต้นตระกูลที่สามารถสืบสาวได้กว่า 5,000 ปี ได้รับความอับอายถูกจารึกความผิดไว้ จากการปลูกฝัง อบรมเช่นนี้ทำให้ผู้กระทำผิดจะโดยตรงหรือมีส่วนต้องรับผิดชอบต่อความผิดแม้ ตนเองจะไม่ได้เป็นผู้กระทำก็ต้องลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้น

การอบรมเรื่องวินัย คนเกาหลีมีวินัยเคร่งครัดมากไม่ว่าจะเป็นการข้ามถนน การ ขับรถ ทุกคนต้องข้ามถนนที่มีทางข้ามหรือสัญญาณไฟเท่านั้น แม้ว่าถนนจะไม่มีรถแล่นก็ตาม แต่ ถ้ายังเป็นไฟแดงห้ามข้ามก็จะมีใครข้ามถนนอย่างเด็ดขาด หรือถ้าเป็นทางข้ามทางม้าลาย รถ

ทุกคนต้องหยุดให้คนข้ามถนน ดังนั้นชีวิตของคนใช้ถนนที่สาธารณรัฐเกาหลีจึงปลอดภัยเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของระบบครอบครัว คือ การให้แม่เป็นผู้ดูแลอบรมเลี้ยงดูจนเติบโต แม้ว่าแม่จะประกอบกิจการงานใด จะเรียนจบในระดับสูงเพียงใด สิ่งเหล่านั้นก็ไม่สำคัญเท่ากับการสั่งสอนลูก ใกล้ชิดกับลูกดูแลในทุกเรื่อง ดังนั้นเยาวชนเกาหลีจะเป็นคนที่มีคุณภาพพร้อมที่จะพัฒนาประเทศชาติ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์หนึ่งของคนเกาหลีและเป็นส่วนหนึ่งที่น่าพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเพราะความแข็งแกร่งและความยึดมั่นต่อวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามแห่งชาติตน

กระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลีนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว

ทุกครอบครัวจะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุตรหลานเหมือนกัน เนื่องจากแต่ละครอบครัวย่อมมีพื้นฐานทางความคิดที่อยู่ในระดับเดียวกัน มีแนวทางปฏิบัติที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกันก็ย่อมส่งผลให้บุตรหลานของทุกครอบครัวเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญยิ่งของสังคมและที่สุดย่อมเป็นพบเมืองที่มีศักยภาพของประเทศ

2) การปลูกฝังคุณธรรมในสังคม

2.1) การสอนในห้องเรียน มุ่งการอธิบายคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเน้นการหาสาเหตุและเหตุผลที่ดีในการประพฤติตนให้เป็นคนดีตามหลักจริยธรรม มีการยกกรณีปัญหาคุณธรรมจริยธรรมเป็นสื่อข้อมูลและให้นักเรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์เพื่อหาความจริงที่ถูกต้องตามหลักการเหตุและผล

2.2) การสอนในหลักสูตรแฝง ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง Posner (1992: 11) กล่าวว่า หลักสูตรแฝงเป็นหลักสูตรที่ครูผู้สอนในโรงเรียนไม่ได้รับรู้อย่างที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการแต่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้เรียนอย่างลึกซึ้งและยาวนานมากกว่าหลักสูตรที่เป็นในโรงเรียนหรือในห้องเรียน

วิธีการสอนทั้ง 2 จะเห็นว่ามีแนวคิดและหลักการจะสอดคล้องกับแนวคิดคำสอนปรัชญาของขงจื้อที่กล่าวว่า ทุกสรรพสิ่งในโลกครุฑที่จะสอนทุกชีวิตในโลกให้เป็นไปตามความเป็นจริงที่

เกิดขึ้น ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรมทั้งในบ้านและในสังคมจึงเป็นเป้าหมายที่ทำให้เยาวชนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีเป็นเยาวชนที่ดีและมีแบบอย่างเดียวกัน และการอบรมอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เยาวชนเกาหลีจะยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ คนเกาหลีเชื่อว่าผู้ใหญ่หรือผู้นำทางสังคมจะต้องทำตัวเป็นต้นแบบพฤติกรรมที่ดีงามเพื่อให้เยาวชนได้เลียนแบบ

คุณลักษณะเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี

1) การลำดับรุ่นอาวุโส โดยให้ความสำคัญต่อลำดับรุ่นอาวุโสอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเป็นอาวุโสในที่ทำงาน ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย ความเป็นรุ่นพี่มีความสำคัญยิ่ง และรุ่นน้องก็ให้ความสำคัญต่อการเคารพเชื่อฟังรุ่นพี่ ดังนั้นความช่วยเหลือที่รุ่นพี่ให้รุ่นน้องจึงมีให้อย่างเต็มที่มีความสนิทสนม ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างกันก็มีต่อกันแน่นแฟ้นยิ่ง

2) ความเป็นชาตินิยม และความรักชาติ คนเกาหลีจะแสดงความเป็นชาตินิยมด้วยการใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่ผลิตขึ้นเองในประเทศ เช่น ตามท้องถนนส่วนใหญ่จะพบแต่รถยนต์ที่ผลิตในประเทศ จะมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้รถยนต์ที่ผลิตในต่างประเทศ เครื่องใช้ไฟฟ้าก็เช่นกัน ดังนั้นเศรษฐกิจของเกาหลีจึงอยู่ในภาวะที่มั่นคงเพราะเงินตราไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ ในเรื่องความรักชาตินั้น จะเห็นว่าคนเกาหลีจะมีเรื่องประท้วงรัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ เพราะประชาชน โดยเฉพาะนักศึกษา นักวิชาการ และปัญญาชนจะตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล หากเห็นว่นโยบายใดไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนก็จะประท้วงด้วยการชุมนุมต่อต้าน

3) ความมีวินัยในตนเอง คนเกาหลีจะเคร่งครัดวินัยทุกเรื่องเพราะได้รับการฝึกฝน และปลูกฝังให้เป็นผู้รักษาวินัยอย่างเคร่งครัดจนกลายเป็นอุปนิสัย เช่น นักเรียนประถมจูงมือน้องที่เรียนอนุบาลข้ามถนนไปและกลับโรงเรียนตามลำพัง เด็กเหล่านี้จะได้รับการปลูกฝังให้ยืนคอยข้ามถนนขณะไฟเขียวเท่านั้น

4) ความเป็นนักวิชาการ อาจารย์ที่สอนในระดับมหาวิทยาลัยต้องมีวุฒิกศีกษาระดับปริญญาเอก มีงานวิจัยและงานเขียนบทความที่ต้องลงตีพิมพ์ในวารสารหรือเผยแพร่ในงานวิจัยในการประชุมวิชาการประจำปีทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมหาวิทยาลัยถือเป็นงานในหน้าที่ที่สำคัญยิ่ง

5) ความทุ่มเทให้กับงานในหน้าที่ คนเกาหลีจะทำงานด้วยความตั้งใจ ทุ่มเท และมุ่งมั่นให้ งานสำเร็จ เวลาปฏิบัติงานจะตั้งใจทำงานไม่สำเร็จไม่มีเวลาพักหรือเดินไปมาหรือรับประทานของว่าง

6) การสร้างความแข็งแกร่งในครอบครัว คนเกาหลีทั้งหญิงและชายจะศึกษาอย่างเต็มที่ เพื่อให้ตนเองมีความรู้ และสามารถประกอบอาชีพ ดังนั้นคุณภาพของเยาวชนเกาหลีจึงดี เพราะมี

ความอบอุ่นอยู่ในความดูแลของแม่ที่มีการศึกษาตลอดเวลาจนกระทั่งเติบโตสามารถดูแลตนเองได้

7) ความขยันและไม่ย่อท้อต่องานหนัก คนเกาหลีเผชิญความยากลำบากมาโดยตลอดจึงทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองไม่อดตาย ดังนั้นคนเกาหลีจึงมีความขยัน อดทน ในขณะเดียวกันวัฒนธรรมและคำสอนของขงจื้อที่อยู่ในชีวิตของคนเกาหลีทำให้คนเกาหลีมีความรักมีความร่วมมือร่วมใจ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีน้ำใจแบ่งปันกันไม่ทอดทิ้งกันและกัน

8) การรู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเข้มแข็ง ลักษณะเด่นเช่นนี้ทำให้คนเกาหลีประสบความสำเร็จในทุกหน้าที่

จุดเน้นหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆ ในสาธารณรัฐเกาหลี

1. คุณธรรมจริยธรรม

การส่งเสริมศีลธรรม มี 5 ประการที่จะต้องกระทำ คือ

1.1 ปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาสำหรับการสร้างบุคลิกภาพใหม่ โดยปรับให้เป็นหลักสูตรที่แทรกอยู่ในทุกระดับชั้น และกำหนดบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป เช่น ในระดับอนุบาล อาจเน้นเรื่องการสร้างสำนึกในระเบียบสังคมง่ายๆ กฎจรรยาต่างๆ เป็นต้น

1.2 ปรับปรุงการเรียนการสอน ต้องนำเอาวิธีการสอนใหม่ๆ มาใช้แทนวิธีการสอนที่เน้นความรู้เรื่องศีลธรรมแบบเดิม

1.3 จัดกิจกรรมกลุ่มและงานอาสาสมัครให้แก่เยาวชน โดยการเพิ่มเครื่องอำนวยความสะดวกและแหล่งการฝึกอบรมนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียน ได้ปฏิบัติกลุ่มมากขึ้น

1.4 ประสานการอบรมเลี้ยงดูและการแนะนำจากผู้ปกครองเข้ากับการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องทฤษฎี ทักษะการปลูกฝังบุคลิกภาพความเข้าใจชีวิตนักเรียน และให้ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของบทบาทของตนเอง

1.5 ขอความช่วยเหลือกับสื่อมวลชนให้เพิ่มบทบาททางการศึกษา เพราะสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างพัฒนาการทางอารมณ์ของเยาวชน

2. ความรับผิดชอบ/ระเบียบวินัย

แต่ละระดับชั้นโรงเรียนจะต้องบูรณาการการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าไปในทุกรายวิชา

2.1 อนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 3: เน้นเรื่องการบรรยาย ความเป็นระเบียบ ในสังคม กฎจราจรและจิตสำนึกการอยู่ร่วมกันในชุมชน

2.2 ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น: เน้นสิทธิและหน้าที่ของ พลเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย (เคารพศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของมนุษย์ เคารพกฎหมาย บ้านเมือง การตัดสินใจที่ชอบด้วยเหตุและผล เป็นต้น)

2.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย: เน้นสิทธิและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของ โลก (ความเข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมอื่นๆ สันติภาพศึกษา มารยาทสากล เป็นต้น)

3. สนุกทริยภาพ ความสุภาพ อ่อนโยน

ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ต้องช่วยพัฒนาบุคคลให้มีศีลธรรม เข้ากับ สังคมได้ ซาบซึ้งในสุนทรียรสและมีความคิดสร้างสรรค์

4. การเป็นพลเมืองดี

ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง มัธยมศึกษาตอนต้น : เน้นสิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย (เคารพศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของมนุษย์ เคารพกฎหมายบ้านเมือง การตัดสินใจที่ชอบด้วยเหตุและผล เป็นต้น)

มัธยมศึกษาตอนปลาย : เน้นสิทธิและหน้าที่ของการพลเมืองของโลก (ความ เข้าใจอันดีต่อวัฒนธรรมอื่นๆ สันติภาพศึกษา มารยาทสากล เป็นต้น)

วิสัยทัศน์สำหรับศตวรรษที่ 21 ระบุว่าหลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องกระตุ้นให้ นักเรียนเป็นประชากรโลก (Global Citizens) โดยการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น ให้มีความเข้าใจใน ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ ให้เอาความเอาใจใส่ต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมความขัดแย้ง ระหว่างอาณาเขตและเชื้อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมุ่งเน้นทัศนคติที่เปิดใจรับต่อความแตกต่าง และหลากหลายมากขึ้น

5. ความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

หลักสูตรสำหรับความคิดสร้างสรรค์ โดยดำเนินการหลายประการพร้อมกัน คือ

5.1 ปรับโครงสร้างหลักสูตร ลดวิชาบังคับและเพิ่มวิชาเลือกมากขึ้นเพื่อให้ การเรียนตอบสนองความต้องการเรียนมากขึ้น และเน้นการจัดหลักสูตรรายบุคคลมากกว่า หลักสูตรแบบรวมๆ

5.2 มีความยืดหยุ่นในการใช้หลักสูตร โดยการเน้นเปิดทางให้โรงเรียน ปรับเปลี่ยนวิชาเรียนตามความจำเป็น

5.3 ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถพื้นฐานในการเรียน ทักษะพื้นฐานในการเรียนภาษาเกาหลีและการสื่อสาร คือ การเขียน การอ่าน และการพูด

5.4 ปรับปรุงตำราเรียนโดยให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานการศึกษาจังหวัดทำหน้าที่เพียงการกำหนดแนวทางต่างๆ กว้างๆ แล้วเปิดโอกาสให้มีการแข่งขัน

6. ทักษะชีวิต

หลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นความรู้เชิงปฏิบัติ เน้นการนำไปใช้ในชีวิตจริงมากกว่าเน้นความรู้เชิงทฤษฎีผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยี วิชาศิลปะ-ประยุกต์จะรวมถึงการเสริมสร้างทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ในการสร้างสรรค์งานศิลป์ การเรียนเกี่ยวกับการช่างเบื้องต้น เช่น ช่างไม้ ช่างไฟฟ้า คหกรรมศาสตร์จะรวมถึงการปรุงอาหาร เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ขวัญใจ ถนอมปัญญารักษ์ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี และสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความนิยมไทยและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี เพื่อเปรียบเทียบความนิยมไทยและการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีของวัยรุ่นจำแนกตามตัวแปร ลักษณะชีวสังคม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีและสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่นที่ทำกิจกรรมบริเวณสยามสแควร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นที่ทำกิจกรรมบริเวณสยามสแควร์ จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 187 คน เพศหญิง 213 คน โดยใช้เครื่องมือ แบบวัดความนิยมไทย แบบวัดการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี และแบบวัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ในงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึง ความนิยมไทยว่า คือ ความคิด ความรู้สึกนิยมชมชอบและมีแนวโน้มที่แสดงพฤติกรรมต่อความเป็นไทย ชื่นชม สนับสนุน และมองเห็นคุณค่า ขนบธรรมเนียมประเพณี ชาติซึ่งในศิลปวัฒนธรรมไทย นิยมไทยสิ่งประดิษฐ์ และซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยที่ผลิตในประเทศไทย มีการแต่งกายแบบไทย ใช้ภาษาไทย รู้จักรับประทานหรือประกอบอาหารไทยรับประทาน ความนิยมไทยครอบคลุม 3 ด้าน ดังนี้ 1) ความนิยมในเชื้อชาติ ได้แก่ การรักนับถือคนไทยและชาติไทย ไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามคนไทยและชาติไทย อันจะส่งผลเสียเกียรติของชาติ ไม่เห็นชาติอื่นดีกว่าชาติไทย 2) ความนิยมถือหลักปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีไทย ได้แก่ การรู้จักและชื่นชมในศิลปกรรมแบบไทย และยึดถือหลักปฏิบัติตามธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิตอันดีงามของไทย

3) ความนิยมสินค้าไทย ได้แก่ การซื้อ ใช้สินค้าและบริการของไทยอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน รวมทั้งได้ให้ความสำคัญและการส่งเสริม ชักชวน สนับสนุนให้คนไทยหันมานิยมสินค้าไทย และบริการของคนไทยมากขึ้น

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุขาภิรมย์ (2550) สังเคราะห์งานวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังค่านิยม จริยธรรม ของประเทศต่างๆในทวีปเอเชีย 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ประเทศไต้หวัน ประเทศสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศศรีลังกา และประเทศอินเดีย พบว่า ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสังคมนิยมเวียดนาม มีคุณลักษณะร่วมกันของประชาชน ได้แก่ “ความรักชาติ”

นิติภูมิ เนาวรัตน์ (2549) ศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของประเทศสังคมนิยมเวียดนาม พบว่า วิธีการปลูกฝังสำนึกรักชาติและชาตินิยม คือ ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจ ยกย่อง ชื่นชม ในท่านโฮจิมินห์วีรบุรุษของชาติ ในแง่ที่เป็นแบบอย่างของผู้ที่รักชาติ และสอนเกี่ยวกับกระบวนการกู้ชาติของเวียดนาม โดยเน้นความกตัญญูต่เวที ความรักชาติ และการศึกษาเล่าเรียน ทำให้พัฒนาประเทศเวียดนามเป็นไปตั้งเป้าประสงค์ที่ภาครัฐและสังคมพึงต้องการ

จินตนา พุทธเมตตา (2548) ศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบว่า มีการปลูกฝังคุณธรรมต่างๆที่จะเชื่อมโยงสู่ “ความรักชาติ” ตั้งแต่ ระดับอนุบาล-ระดับอุดมศึกษา และกำหนดหัวข้อคุณธรรมโดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การปลูกฝังสิทธิของตน หน้าที่ที่มีต่อประเทศชาติ มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดี ต่อสถาบันและทำทุกสิ่งทุกอย่างทุ่มเทเพื่อประเทศชาติ โดยมีหลักสูตรการสอนคุณธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งวิธีการสอน 2 วิธีคือ 1) การสอนในระดับห้องเรียน มุ่งการอภิปรายคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเน้นการหาสาเหตุและเหตุผลที่ดีในการประพฤติตนให้เป็นคนดีตามหลักจริยธรรม 2) การสอนในหลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง

มิลินทรา ยินดีสุข (2547) ได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติ สำหรับเด็กปฐมวัย ศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายเพื่อศึกษาแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ แล้วกำหนดรูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย ได้ดังนี้ 1) การปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และราชวงศ์ 2) การปลูกฝังให้รักวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วย ภาษาไทย ประเพณีไทย มารยาท อาหารไทย การแต่งกายไทย ดนตรีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น

สุภาพร ปาละลักษณ์ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าไทย พบว่าระดับการศึกษามีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าไทย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าไทยแตกต่างกัน

วรารภรณ์ พงษ์ไพบุลย์ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ให้ความนิยมไทย ความตระหนักในการร่วมกันแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และพฤติกรรมกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีพฤติกรรมในการซื้อสินค้าและการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีเพศและอายุต่างกันมีพฤติกรรมในการซื้อสินค้าไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกันในเรื่องของการท่องเที่ยวและการชมภาพยนตร์ ส่วนผู้บริโภคที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมกรรมการซื้อสินค้าและการพักผ่อนที่แตกต่างกัน

เกษม เกษมมนุกิจกุล (2534) ได้ศึกษาค่านิยมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสำคัญแก่ค่านิยมความมั่งมีในเงินทองและวัตถุ ความสำเร็จในชีวิต การมีความสามารถสูงและความมีน้ำใจ เมตตาอารีสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้ความสำคัญแก่ค่านิยมความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ และความกตัญญูรู้คุณสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ศรียา นิยมธรรม (2530) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความนิยมไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ระดับการเปิดรับวัฒนธรรมของนักเรียน ระดับความมีชื่อเสียงของโรงเรียน และความนิยมไทยของผู้ปกครองเป็นตัวพยากรณ์ความนิยมไทยของนักเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตน่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความนิยมไทยของนิสิตด้วย ดังนั้น ในการที่จะส่งเสริมให้นิสิตมีค่านิยมด้านความนิยมไทย จำเป็นต้องศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับระดับความนิยมไทยของนิสิต เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษา

สุพจน์ พรหมสุทธิรักษ์ (2526) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสำนึกต่อชาติของนักเรียนมัธยมต้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 มีความสำนึกต่อชาติโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางระดับสถิติระดับ .05 โดยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีความสำนึกรักชาติสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พวงเพชร สุรัตน์กุล และสุพัตร เพชรมณี (2521) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อการปลูกฝังความรักชาติ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกเฉยๆ ต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวิชาหน้าที่พลเมือง แต่มีความสนใจวิชาประวัติศาสตร์ไทย กิจกรรมเกี่ยวกับความเป็นไทยที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่ การร้องเพลงไทยสากล บทประพันธ์ที่เกี่ยวกับความรักชาติที่นักเรียนเคยอ่านมากที่สุด ได้แก่ เมืองไทยจงดั้นเถิด และปลูกใจเสือป่า นอกจากนี้ยังพบว่า การปลูกฝังความรักชาติที่ความสัมพันธ์กับเพศ ประเภทของโรงเรียน เชื้อชาติ อาชีพของบิดา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสายที่นักเรียนสังกัด

สุวรรณณี กุลวิจิตรรังสี (2520) ได้ศึกษาความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสำนึกต่อชาติในระดับที่สูง นักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงมีระดับความสำนึกต่อชาติไม่สูงกว่านักเรียนในชั้นต่ำกว่า นักเรียนชายมีระดับความสำนึกต่อชาติไม่สูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนมีความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติความเป็นชาติ พระมหากษัตริย์ ศาสนา และวัฒนธรรม สูงกว่าความสำนึกด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และนักเรียนมีความสำนึกต่อศาสนาต่ำกว่าความสำนึกต่อชาติและพระมหากษัตริย์

งานวิจัยต่างประเทศ

Huddy and Khatib (2007) ได้ทำการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันโครงสร้างของความสำนึกในความเป็นชาติ ไม่เห็นด้วยกับการให้ความหมาย เครื่องมือวัด และการคาดการณ์ทางการเมืองการปกครองของความสำนึกต่อประเทศอเมริกาของนักวิจัยท่านอื่น จึงนำเอาข้อมูลจากการศึกษาครั้งก่อน ได้แก่ การสำรวจทางสังคมทั่วไป (General social survey) ปี 1996 และการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนในปี 2002 และ 2004 ในส่วนที่เกี่ยวกับความสำนึกที่มีต่อชาติ จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โครงสร้างของความสำนึกในความเป็นชาติมีการศึกษาปี 2004 มี 4 องค์ประกอบด้วยกันดังนี้ คือ 1) ความสำนึกต่อลักษณะเฉพาะของประเทศ 2) ความสำนึกต่อสัญลักษณ์ต่างๆ 3) ความสำนึกรักชาติแบบชาตินิยม 4) ความสำนึกรักชาติแบบวิพากษ์ และจากการศึกษาเกี่ยวกับความสำนึกรักชาติในความเป็นชาติของในต่างประเทศพบว่า คุณลักษณะความสำนึกในความเป็นชาติของคนในประเทศจีนและสก็อตแลนด์ มีดังนี้

ประเทศจีน

จีนเป็นประเทศที่มีความเฉลียวฉลาดในการดำเนินชีวิต และเปรียบเทียบอำนาจระหว่างเพศชายและหญิง ประมาณศตวรรษที่ 19 ทฤษฎีเกี่ยวกับ ชาติ นั้นกำลังได้รับความนิยม

อย่างมากในอุตสาหกรรม จีนได้นำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับชาติมาใช้ในปี 1930 เพื่อรวบรวมศิลปะของชาติ และดำรงรักษาไว้ Luo (1937 อ้างถึงใน Sun, 2002) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชาติไว้เป็นประการต่างๆ ได้แก่ เชื้อชาติ ภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อม ประชากร เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ภาษา และการเขียน การศึกษา และวัฒนธรรม แต่เหนือสิ่งอื่นใด ก็คือ ประวัติศาสตร์ ลักษณะของชาตินั้นเป็นพื้นฐานของประชาชนให้มีใจสามัคคี ซึ่งทำให้ง่ายต่อการแสดงพฤติกรรมให้เป็นในทางเดียวกัน จิตวิญญาณเดียวกัน และมีความสำนึกในความเป็นชาติ และผลรวมสุดท้ายก็คือ รูปแบบของชาติ (national style)(Sun, 2002)

ประเทศสกอตแลนด์

Neil (2000) ได้กล่าวถึงความสำนึกในความเป็นชาติมีองค์ประกอบด้วยกัน 4 ประการ คือ 1) เอกลักษณะของความเป็นชาติ (national identity) 2) ชาตินิยม (banal nationalism) 3) ความรักชาติ (patriotism) 4) วัฒนธรรม (cultural nationalism)

1) เอกลักษณะของชาติ (national identity) เป็นสิ่งสามัญ ผู้อาวุโสจะมอบแนวคิดเอกลักษณะในสิ่งต่างๆ ไปนั้นมอบกันมาจากรุ่นสู่รุ่น สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนจากที่ทันสมัยเป็นปกติสามัญ

2) ชาตินิยม (banal nationalism) ถ้าเอกลักษณะของชาติ (national identity) คือ คุณธรรมที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันของชาติ ชาตินิยมก็คือ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผู้ปฏิบัติตามเอกลักษณะของชาติ (national identity) นั้นๆ การแสดงออกถึงความสำนึกในความเป็นชาติเป็น อย่างเช่น ความรู้ที่มีต่อธงชาติไม่ใช่แค่ธงที่โบกได้เท่านั้น แต่เป็นธงที่โบกเป็นอิสระอย่างมีความหมาย เป็นต้น

3) ความรักชาติ (patriotism) ในความเข้าใจให้ใหม่เกี่ยวกับความรักชาติเริ่มใช้กันมาศตวรรษที่ 17 แต่เริ่มใช้กันในประเทศอังกฤษ ประมาณ 1720 ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากธรรมเนียมทางการปกครองที่มีความสมดุลระหว่างองค์ประกอบในด้านต่างๆ อันได้แก่ กษัตริย์ ขุนนาง และสามัญชน การใช้อำนาจบังหลวงมีผลมาจาก กษัตริย์ ขุนนาง และสามัญชน ได้รับตำแหน่งเหนือผู้อื่น และความรักชาติเป็นการแสดงออกว่าต่อต้านการใช้อำนาจบังหลวงของผู้มีอำนาจนี้ โดยที่แนวคิดเรื่องความรักชาติ สมัยก่อนของอังกฤษใช้เป็นรัฐธรรมนูญในช่วงแองโกล แซกซอน และความรักชาติ เป็นความเชื่อที่ว่าประเทศอังกฤษเปลี่ยนมาเป็นประเทศที่มีการเลือกตั้ง ในทางศาสนานั้นไม่มีความจำเป็น แต่คนอังกฤษนั้นก็มิเสรีภาพ

4) ชาตินิยมทางวัฒนธรรม (cultural nationalism) แบ่งออกเป็น ชาตินิยมทางวัฒนธรรม (การให้ความสำคัญกับหลักจริยธรรมต่างๆ ของประชาชน) และชาตินิยมวัฒนธรรมทางการปกครอง

Rothi et al. (2006) ได้ศึกษาระดับความสำนึกในความเป็นชาติของประเทศในทวีปยุโรป : กรณีศึกษาประเทศอังกฤษ โดยกล่าวว่าในแต่ละชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะที่ความสำคัญและมีความหมาย แต่แต่ละชาติจะมีกรอบแนวคิดรวมที่เป็นจินตนาการโดยรวมของสาธารณชนแล้ว แสดงออกทางความคิดได้แตกต่างกันออกไป ในบางคนสามารถอธิบายวิธีแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีประเทศชาติได้ และบางคนสามารถจดจำเครื่องแสดงความเป็นชาติได้รวมทั้งยังสามารถบอกถึงแนวคิดที่ยึดถือปฏิบัติที่ได้รับเกี่ยวกับความเป็นชาติได้อีกด้วย งานศึกษานี้ได้อธิบายถึงทฤษฎีการตีความหมายของความเป็นชาติ ที่ศึกษาจากประชาชนชาวอังกฤษที่มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งนี้ยังได้ตรวจสอบประเภทของความสัมพันธ์ของการสร้างความเจริญให้ประเทศชาติกับแนวคิดที่ยึดปฏิบัติได้ ในการศึกษาได้นำองค์ประกอบ Schatz et al. (1999) ไปประยุกต์ใช้ในการวัด โดย Rothi ได้แบ่งความสำนึกในความเป็นชาติ ออกเป็น 2 ด้านใหญ่ และแบ่งแต่ละด้านออกเป็น 2 ข้อย่อยๆ ดังนี้

1) ด้านที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะของประเทศชาติ (identity content) แบ่งออกเป็นด้านย่อยๆ 2 ลักษณะ คือ 1.1) ประเพณีและวัฒนธรรม (traditional-cultural) คือ การปกป้องรักษาวงศ์ตระกูลและอารยธรรม 1.2) หน้าที่ของพลเมือง (civic) คือ การรักษาให้พลเมืองของประเทศมีส่วนร่วมกับการปกครองและเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองที่ดีของชาติ

2) ด้านที่เกี่ยวกับความเชื่อหรือทัศนคติที่มีต่อประเทศชาติ (relational orientation) แบ่งออกเป็นลักษณะย่อยๆ 2 ลักษณะ คือ 2.1) มีความคิดเชิงบวกต่อประเทศชาติ (blind) คือ ความเชื่อศรัทธาและสนับสนุนต่อกิจการบ้านเมืองของชาติ ต่อต้านการวิจารณ์ถึงประเทศในแง่ลบและไม่สงสัยในความคิดเชิงบวกที่มีต่อชาติ 2.2) การวิพากษ์วิจารณ์เพื่อการพัฒนาประเทศ (constructive) คือ ส่งเสริมความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ และวิจารณ์การปฏิบัติมิชอบของผู้อื่นด้วยความประสงค์ดี เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางบวก

Wang et al. (2005) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำนึกในความเป็นชาติและการศึกษาเกี่ยวกับประเทศชาติในความเข้าใจของนักศึกษาฝึกสอนในสิงคโปร์ งานวิจัยนี้ได้ทดสอบความสำนึกในความเป็นชาติสิงคโปร์แต่ละประเภทในกลุ่มนักศึกษาฝึกสอนในสิงคโปร์ และศึกษาถึงผลของความสำนึกในความเป็นชาติแต่ละประเภทว่ามีอิทธิพลต่อความตระหนักในหน้าที่พลเมือง การให้ความสำคัญของการศึกษาฝึกสอน 4 กลุ่ม ได้นำองค์ประกอบของ Schatz et al. (1999) ไป

ประยุกต์ใช้ในการวัดระดับความสำนึกในความเป็นชาติของนักศึกษาฝึกสอนในสิงคโปร์ โดย Wang et al. (2005) ได้แบ่งองค์ประกอบของความสำนึกในความเป็นชาติ ออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) การมีความคิดเชิงบวกต่อประเทศชาติ (blind patriotism) นั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทางการปกครอง แบบเดิมๆ และการปกครองที่เป็นลักษณะเฉพาะ 2) การวิพากษ์วิจารณ์เพื่อการพัฒนาประเทศ (constructive patriotism) นั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับปกครองที่มีสิ่งโน้มน้าวใจ การปกครองด้วยหลักวิชาการ การปกครองด้วยการประมวลข้อมูลข่าวสาร และการปกครองที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม 3) ความสำนึกต่อเอกลักษณ์ของประเทศชาติ (symbolic patriotism)

Schatz et al. (1999) การศึกษานี้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีความรักชาติแบบมีความคิดเชิงบวกหรือ ความสำนึกแบบชาตินิยม คือ ความรักที่มีต่อประเทศชาติบ้านเมือง โดยไม่มีข้อสงสัยต่อการประเมินค่าในทางบวก เชื่อสัจธรรมรักภักดี และไม่ยอมรับต่อการวิจารณ์ในแง่ลบ และความสำนึกแบบเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความรักที่มีต่อประเทศบ้านเมือง โดยสนับสนุนการตั้งข้อสงสัยและการวิพากษ์วิจารณ์ธรรมเนียมปฏิบัติของกลุ่ม ซึ่งนั่นมีเจตนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ องค์ประกอบนั้นแบ่งจัดได้มาจากสำรวจด้วยเครื่องมือวัดที่ได้มาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบในการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่างระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 291 คน เป็นหญิง 164 คน เป็นชาย 127 คน ในรัฐแมสซาชูเซต ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้เครื่องมือเป็นแบบวัดความรักชาติที่มีความเที่ยงและความตรง แบ่งระดับความรักชาติออกเป็น 6 ระดับ คือ เห็นด้วยระดับ 1 ถึง 3 และไม่เห็นด้วยระดับ -1 ถึง -3 โดยไม่มีระดับกลาง หรือ 0 ผลที่ได้จากการศึกษา คือ ความรักที่มีต่อชาติแบบมีความคิดเชิงบวกนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรักในอิสราเอลของชาติ ชาตินิยม การตระหนักรู้ถึงภาวะคุกคามจากต่างชาติ รับรู้ถึงความสำคัญของสัญลักษณ์ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม และเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลที่ดีของประเทศ ในทางกลับกัน ความรักที่มีต่อชาติแบบเชิงวิพากษ์นั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเมืองการปกครอง ประสิทธิภาพของการปกครอง ความสนใจ ความรู้ และพฤติกรรม โดยทฤษฎีและงานวิจัยของ Shatz นั้นมีนัยสำคัญที่โดดเด่นยอดเยี่ยมเป็นที่นิยมมาก

Rokeach (1976) ได้สร้างเครื่องมือวัดค่านิยมที่มีชื่อว่า Rokeach's Value Survey สำหรับวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติ โดยนิยามค่านิยมวิถีปฏิบัติว่าเป็นความเชื่อเกี่ยวข้องกับการกระทำที่จะนำไปสู่ความปรารถนาหรือความไม่ปรารถนา ส่วนค่านิยมจุดหมายปลายทาง คือ ความเชื่อเกี่ยวกับความปรารถนาหรือไม่ปรารถนาในบันปลายของชีวิต โดยสร้างเป็นข้อคำถามชนิดข้อความวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติอย่างละ 18 ข้อความ แล้วให้ผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งความแตกต่างของการจัดลำดับความสอบเข้าได้ค่า

ความเชื่อมั่น 0.69 และ 0.61 สำหรับค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติตามลำดับ เครื่องมือชุดนี้ได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในการวิจัยเชิงเปรียบเทียบและการวิจัยข้ามวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี โดยผู้วิจัย มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียน มีดังต่อไปนี้

1. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักชาติ
2. เป็นโรงเรียนที่สนับสนุนให้ชาวต่างชาติเข้าไปทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีเพื่อตอบแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกความรักชาติ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจงจำนวนนักเรียน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็น 200 คน
2. ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีเพื่อตอบแบบสัมภาษณ์เรื่องกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริม

กิจกรรมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจงจำนวนครูโรงเรียนละ 5 คน รวมเป็น 10 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการแบ่งประเภทกลุ่มตัวอย่างและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยฝ่ายประถม ประเทศไทย (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี (คน)
ตัวแทนครูผู้สอน (วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) ระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6	5	5
ตัวแทนนักเรียน ระดับประถมศึกษา 5-6	100	100
รวม	105	105

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 1.แบบสอบถามนักเรียน (Questionnaires)
- 2.แบบสัมภาษณ์ครู (Interviews)

1. แบบสอบถามนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 5-6 เป็นแบบสอบถามใน 4 ด้านดังต่อไปนี้ 1) ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านความนิยมสินค้า จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งหมด 20 ข้อ โดยจัดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5ระดับ (Rating Scale) โดยให้น้ำหนักประมาณค่า ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง

2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แบบปลายเปิด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการมีคำถามระบุชัดเจน และมีโครงสร้างคำถามที่มุ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับ รูปแบบกิจกรรม การปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรม ในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ และข้อเสนอแนะในการสอนเรื่องการส่งเสริมความรักชาติ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ก่อนการสร้างเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามนักเรียนและแบบสัมภาษณ์ครู

2. นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่านพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหา สำนวนของภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายและความเหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และการใช้ภาษาโดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 นักวิชาการสาขาวิชาสังคมศึกษา ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเกาหลี จำนวน 4 คน

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยมีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ มีลักษณะการให้คะแนน ดังนี้

คะแนน (+1) หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

คะแนน (0) หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

คะแนน (-1) หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี (IOC) ต้องมากกว่า 0.5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) แล้วนำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน มาคำนวณ IOC เป็นรายข้อและคัดเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาพบว่า มีข้อรายการที่มีค่า

ดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้ตัดออกและปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผ่านความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.2 (ภาคผนวก)

4. ทดลองใช้แบบวัดที่สร้างขึ้นกับนักเรียนที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริงทุกประการ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและปัญหาในการตอบ เพื่อค้นหาจุดบกพร่อง จุดอ่อนของแบบสอบถามเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข ก่อนการใช้อย่างจริงจัง โดยตรวจสอบของภาษาทั้งด้านความถูกต้อง ความชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าความเที่ยงอยู่ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามนักเรียนและวิธีการสัมภาษณ์ดังนี้

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ให้แก่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าไปศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการ
2. ผู้วิจัยเข้าไปแนะนำตนเองและทำความรู้จักรวมถึงสร้างความสัมพันธ์กับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
3. ผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 5 ท่าน
4. ผู้วิจัยเข้าไปแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของการแปลความหมายกับผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนSunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ให้แก่โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าไปศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นทางการ
2. ผู้วิจัยเดินทางไปสาธารณรัฐเกาหลี วันที่ 5-15 พฤษภาคม พ.ศ.2555 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. วันที่ 6-9 พฤษภาคม พ.ศ.2555 เข้าไปยังโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อแนะนำตนเอง และทำความเข้าใจกิจกรรมถึงสร้างความสัมพันธ์กับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
4. วันที่ 10-12 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 5 ท่าน
5. วันที่ 13-14 พฤษภาคม พ.ศ.2555 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จำนวน 100 คน
6. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของการแปลความหมายกับผู้ช่วยวิจัยชาวเกาหลีที่สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้

การสร้างความสัมพันธ์

ผู้วิจัยเข้าสู่สนามโดยเข้าไปแนะนำตนเองและทำความเข้าใจกับผู้อำนวยความสะดวก หลังจากนั้นผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนได้แนะนำให้รู้จักครูผู้สอนวิชาศีลธรรมและวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 รวม 10 ท่าน และนักเรียน รวม 200 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปทำวิจัยแบบเปิดเผยตนเอง มีการสร้างสัมพันธ์ภาพและปฏิบัติตนให้เข้ากับบรรยากาศของโรงเรียน คือ แต่งกาย กิริยาวาจา มารยาทเรียบร้อย

ในกรณีศึกษาที่ 1 เป็นโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย ผู้วิจัยได้เข้าไปทำความเข้าใจกับผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนเป็นอันดับแรก ท่านผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนได้ให้ความเมตตากรุณาต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยแนะนำให้รู้จักกับครูผู้สอน และนักเรียน ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6

ในกรณีศึกษาที่ 2 เป็นโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยความสะดวกและทำการพูดคุย สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียน ซึ่งทางผู้อำนวยความสะดวกให้ความร่วมมือ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ท่านมีความเมตตาบอกให้สัมภาษณ์ได้เลย พร้อมทั้งแนะนำบรรยากาศโดยรอบของโรงเรียน

ในระหว่างการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยยึดถือหลักสำคัญในการเก็บข้อมูล โดยหลีกเลี่ยงการถามคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบรู้สึกอึดอัดหรือไม่สบายใจ และให้ความเป็นมิตรกับทุกคนในโรงเรียน และเมื่อออกจากสนามผู้วิจัยได้มอบของที่ระลึกแก่ผู้อำนวยความสะดวก ครูผู้สอน และนักเรียน

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูล และในขั้นตอนสุดท้ายจะนำข้อมูลที่ได้มาจากวิเคราะห์มาเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนา ดังนี้

1. การลดทอนข้อมูล (Data Reduction) หลังจากเสร็จสิ้นการบันทึกข้อมูลภาคสนามในแต่ละวัน จะต้องอ่านบททวนแล้วเลือกจุดที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาและเลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องมาแยกเป็นหมวดหมู่

2. ตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ จะใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยตรวจสอบจากแหล่งบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งบุคคลที่ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน คือ ครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โดยการสัมภาษณ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์จะเริ่มทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวันโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละวันมาอ่านหลายๆ ครั้ง แล้วแยกข้อมูลตามประเด็นที่เราศึกษาและข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนักเรียนมาลงรหัส (code)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ จะใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) คือ ตรวจสอบบุคคล 2 กลุ่ม คือ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ซึ่งเป็นการตรวจสอบว่าถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package Social Sciences) โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยแล้ว นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
-------------	---------	-------------------

3.51 – 4.50 หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50 หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยนำข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มาเขียนอธิบายเพื่อแสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันและความแตกต่างของการส่งเสริมความรักชาติของทั้งสองโรงเรียน

จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเกี่ยวข้องของปรากฏการณ์โดยการวิเคราะห์ เพื่ออธิบายและสรุปภาพรวมทั้งหมดของการส่งเสริมความรักชาติว่ามีอะไรบ้าง มีวิธีการดำเนินการอย่างไร และส่งผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร เพื่อเก็บข้อมูลให้กับโรงเรียนอื่นได้นำไปปรับใช้ได้ในการส่งเสริมความรักชาติให้นักเรียนมีค่านิยมความรักชาติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถาม

1.1 ค่าร้อยละโดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย(Mean)โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 105)

$$X = \frac{\sum \bar{x}}{N}$$

เมื่อ X แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม

N แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{n - 1}}$$

หรือ

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n - 1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ค่าคะแนน
	n	แทน	จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

บทที่ 4

ผลการศึกษาเปรียบเทียบ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

- 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี
 - 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี
- ผลการวิจัยเสนอโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและบริบทของโรงเรียนในแต่ละกรณีศึกษา

ตอนที่ 2 กิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบบริบทของโรงเรียนในแต่ละกรณีศึกษา และกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ

รายละเอียดของแต่ละส่วน มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานและบริบทของโรงเรียนในแต่ละกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นละ 7 ห้อง ห้องละประมาณ 37-38 คน แต่ละห้องจะมีครูประจำชั้น 2 คน

ปรัชญา: ความรู้ คู่คุณธรรม

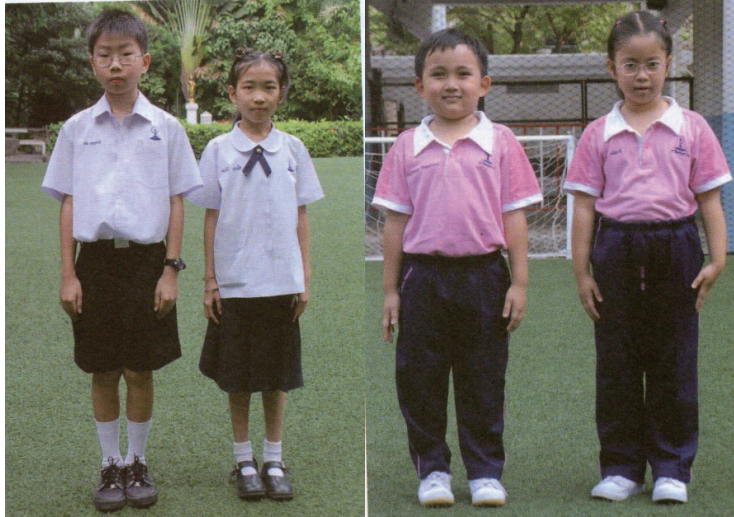
ปณิธาน: รักษามาตรฐานการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้พัฒนาก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งโดยมุ่งบุกเบิกองค์ความรู้ใหม่ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ให้บริการศาสตร์ทางการศึกษาแก่สังคมตลอดจนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

สัญลักษณ์ของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.1

การแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

รูปภาพที่ 4.2

พระพุทธรูปประจำโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.3

บริบทของโรงเรียน

อาคารของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.4

รูปภาพที่ 4.5

สวนพฤกษศาสตร์ของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.6

รูปภาพที่ 4.7

สนามเด็กเล่น

รูปภาพที่ 4.8

รูปภาพที่ 4.9

รูปภาพที่ 4.10

รูปภาพที่ 4.11

ทางเดินภายในอาคาร

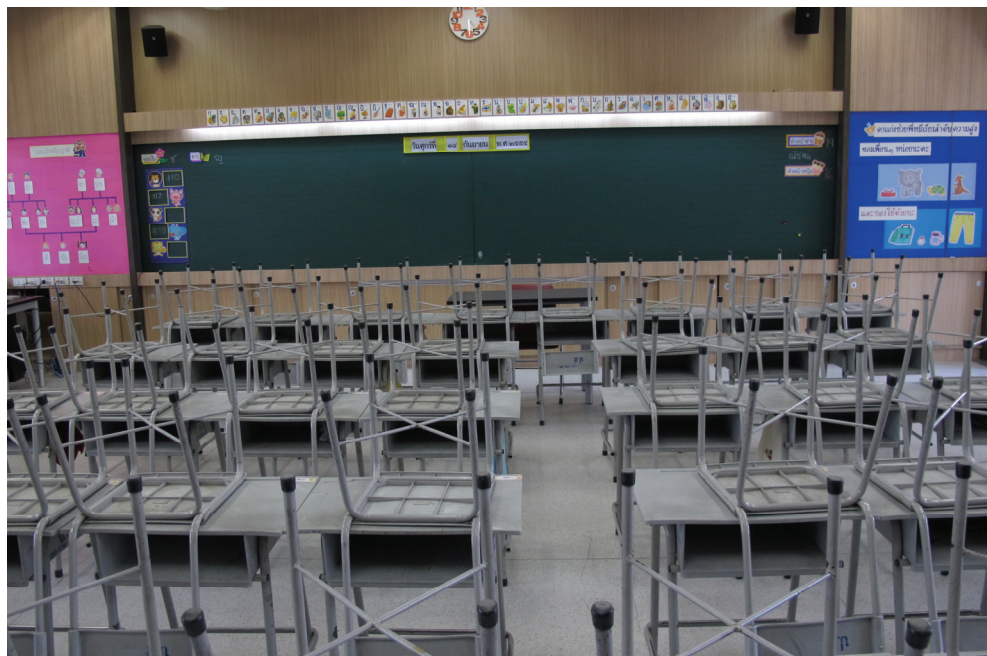

รูปภาพที่ 4.12

รูปภาพที่ 4.13

ห้องเรียน

รูปภาพที่ 4.14

รูปภาพที่ 4.15

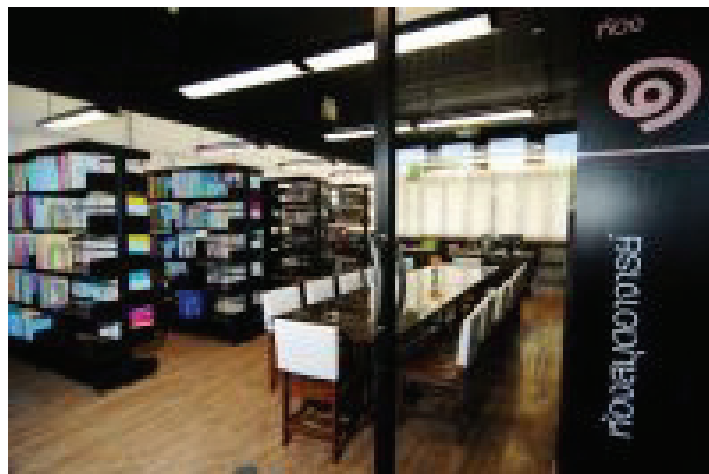

รูปภาพที่ 4.16

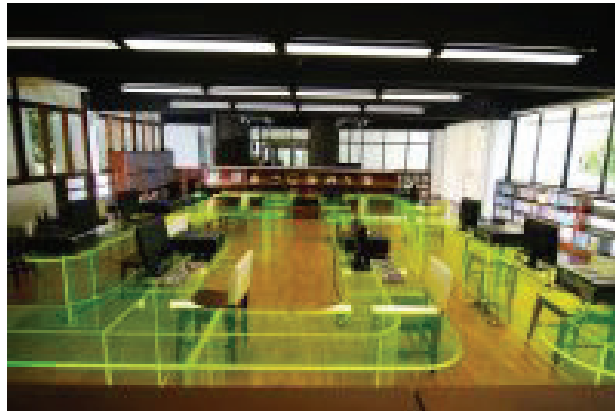

รูปภาพที่ 4.17

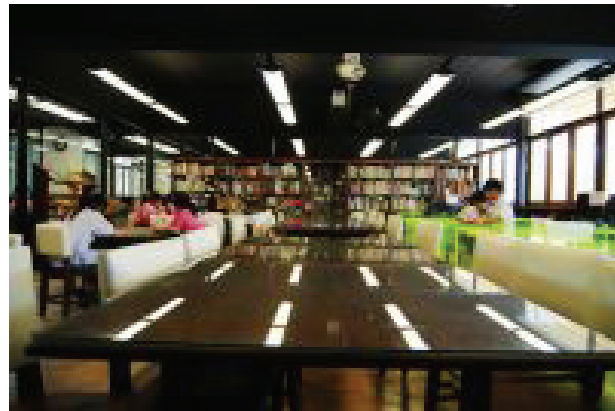
ห้องสมุด

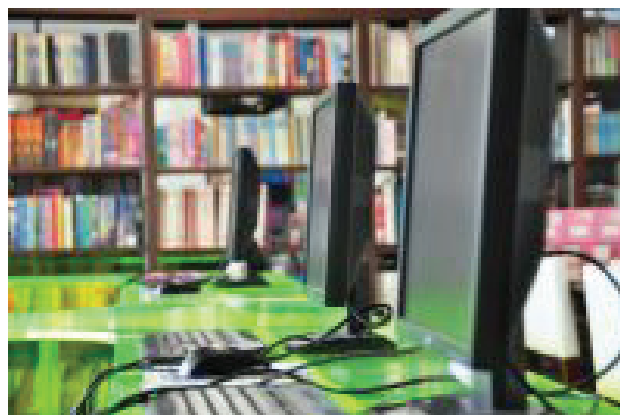
รูปภาพที่ 4.18

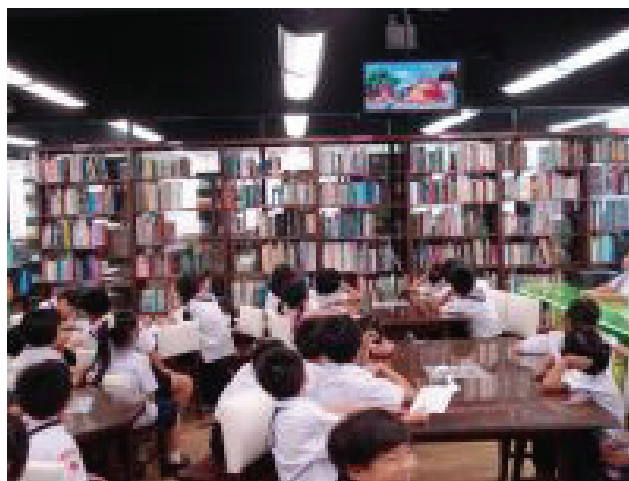
รูปภาพที่ 4.19

รูปภาพที่ 4.20

รูปภาพที่ 4.21

รูปภาพที่ 4.22

รูปภาพที่ 4.23

กรณีศึกษาที่ 2 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียน Sunil Elementary School เป็นโรงเรียนเอกชน ขนาดใหญ่ มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นละ 3 ห้อง ห้องละ 25 คน โดยนักเรียน 2 ห้องสำหรับเด็กปกติ 1 ห้องสำหรับเด็กพิเศษ แต่ละห้องจะมีครูประจำชั้น 2 คน

ปรัชญา: ฉลาด สุขภาพดี จิตใจดี

ปณิธาน: สร้างความภาคภูมิใจ สร้างความคิดสร้างสรรค์ และสร้างคุณธรรม

- ความมุ่งหวังของโรงเรียน: การศึกษาระดับประถมศึกษา การให้การศึกษาด้านภาษาและมีสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพและให้ความปลอดภัยสำหรับสถานศึกษา
- ความมุ่งหวังของครู: ตอบสนองความเป็นมืออาชีพและมีการเรียนการสอนแก่นักเรียนด้วยความรักและความรับผิดชอบ
- ความมุ่งหวังของเด็ก: มีร่างกายที่แข็งแรง เป็นมิตรกับทุกคนและจิตใจดี

สัญลักษณ์ของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.24

การแต่งกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

รูปภาพที่ 4.25

อนุสรณ์ของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.26

บริบทของโรงเรียน

อาคารของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.27

รูปภาพที่ 4.28

รูปภาพที่ 4.29

รูปภาพที่ 4.30

สวนบริเวณรอบๆ โรงเรียน

รูปภาพที่ 4.31

รูปภาพที่ 4.32

รูปภาพที่ 4.33

รูปภาพที่ 4.34

รูปภาพที่ 4.35

รูปภาพที่ 4.36

รูปภาพที่ 4.37

สนามเด็กเล่น

รูปภาพที่ 4.38

รูปภาพที่ 4.39

ทางเข้าโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.40

รูปภาพที่ 4.41

ทางเดินภายในอาคาร

รูปภาพที่ 4.42

รูปภาพที่ 4.43

ที่พักผ่อนภายในอาคาร

รูปภาพที่ 4.44

รูปภาพที่ 4.45

ห้องเรียน

รูปภาพที่ 4.46

รูปภาพที่ 4.47

รูปภาพที่ 4.48

รูปภาพที่ 4.49

รูปภาพที่ 4.50

รูปภาพที่ 4.51

พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของโรงเรียน

รูปภาพที่ 4.52

รูปภาพที่ 4.53

รูปภาพที่ 4.54

รูปภาพที่ 4.55

รูปภาพที่ 4.56

รูปภาพที่ 4.57

รูปภาพที่ 4.58

รูปภาพที่ 4.59

ตอนที่ 2 กิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย

รูปแบบกิจกรรมที่ปลูกฝังหรือที่ส่งเสริมส่วนใหญ่จะครูผู้สอนทุกวิชาจะสอดแทรกด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไปกับการใช้ชีวิตประจำวัน รวมถึงสอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ไปในทุกวิชาที่เรียน แต่ในวิชาสังคมจะเป็นวิชาที่เน้นทั้งเนื้อหาในบทเรียนและเน้นกิจกรรมหลังจากที่เรียนเนื้อหาเสร็จแล้ว และมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นเป็นรูปภาพต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าใจมากขึ้น

วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอน

- มีการสอดแทรกด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีเข้าไปในบทเรียนทุกชั่วโมงของการสอน เช่น สมบัติของผู้ดี ความสำคัญของสถาบันชาติ ความรักต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หน้าที่ของประชาชนที่พึงปฏิบัติ ขาวและเหตุการณ์ ความความสำคัญและเป็นมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์

- จัดกิจกรรมสนทนาช่วงเช้า (Homeroom) ซึ่งเป็นการสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างอาจารย์ประจำชั้นและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆ ทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม และสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่สำคัญ

กิจกรรม

จัดทัศนศึกษา	ตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
การแสดงบทบาทสมมติ	จำลองเหตุการณ์ตามสมัยต่างๆ และให้นักเรียนแสดงบทบาท สมมติตามความคิดของนักเรียนหลังจากเรียนเนื้อหาในบทเรียนเสร็จแล้ว
วันเอกลักษณ์ไทย	เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และวัฒนธรรมไทย
การจัดบอร์ด	เป็นการนำข่าวและเหตุการณ์ต่างๆที่น่าสนใจมาจัด บอร์ดภายในห้องเรียน และนำมาและเปลี่ยนความรู้กัน โดยแบ่งกันออกเป็นกลุ่มๆ
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคน เช่น ทำบุญ ตักบาตรช่วงเช้าแห่เทียนไปวัดในวันเข้าพรรษา
วันสำคัญของชาติ	- วันพ่อ/วันแม่ มีกิจกรรมเทิดพระเกียรติในโรงเรียน และนักเรียนทุกคนร่วมกันทำความสะอาดภายในโรงเรียน โดยมีกิจกรรมนำเสนอ คือ การเขียนคำถวายพระพร - วันสุนทรภู่ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเขียนเรียงความเข้าประกวด - วันครู มีการจัดพิธีไหว้ครู เพื่อให้นักเรียนได้ระลึกถึงบุญคุณครูที่ได้อบรมสั่งสอนนักเรียน
ธรรมเนียมปฏิบัติ	มีการแทรกเรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์
การเลือกตั้งสภานักเรียน	เป็นการปลูกฝังหน้าที่ตามหลักการประชาธิปไตย

ด้านผู้บริหารจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ เมื่อพานักเรียนออกไปเรียนรู้นอกสถานที่

ด้านผู้ปกครองพาบุตรหลานไปทำกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญๆ โดยกำหนดให้นักเรียนถ่ายภาพและเขียนเล่าเรื่องราวส่งครู เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองพาบุตรหลานไปร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆ

(ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6, โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม, สัมภาษณ์, 11 กรกฎาคม 2555)

โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

กิจกรรมการปลูกฝังหรือการส่งเสริมวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติมีทุกระดับชั้น โดยแต่ละชั้นจะวัตถุประสงค์ที่เหมือนกัน คือ มีการสอดแทรกไปในทุกๆวิชา เน้นสอนให้นักเรียนมีประสบการณ์เพื่อสามารถไปใช้ปฏิบัติได้ และมีสื่อการเรียนการสอนที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ ในข้อมูลที่ยกตัวอย่างให้ ซึ่งในแต่ละวิชาแต่ละชั่วโมงจะมีสื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไป จะไม่นำสื่อการเรียนการสอนรูปแบบเดิมๆมาใช้เพราะจะทำให้เด็กรู้สึกเบื่อไม่อยากเรียน เช่น

วิชาสังคมศึกษา วิชาจริยศึกษา และวิชาศีลธรรม

การจัดการเรียนการสอน

- มีการสอนสร้างจิตสำนึกความรักชาติโดยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่น่าภาคภูมิใจและเจ็บปวด เพื่อให้นักเรียนได้ทราบถึงการเป็นเกาหลีในวันนี้
- มีการสอนเกี่ยวกับความรักประเทศแห่งจริยธรรมหรือประเทศแห่งภูมิศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ มีการเน้นย้ำความสำคัญของวัฒนธรรมตัวเองก่อน(รู้จักวัฒนธรรมเกาหลีเป็นอย่างดี)และให้ความสนใจกับวัฒนธรรมอื่นตามมาด้วย (เคารพวัฒนธรรมต่างชาติ) และ เน้นย้ำในเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวของชาติและประชาชน
- มีการสอนให้ยอมรับแนวคิดและรับรู้ด้วยจิตสำนึก และเมื่อมีความคิดเห็นของเด็กซึ่งไม่ตรงกันจนมีความขัดแย้งเกิดขึ้น จะมีการอธิบายให้เข้าใจตรงกัน

กิจกรรม

การจัดทัศนศึกษา	ตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของเกาหลี
การแสดงบทบาทสมมติ	ให้นักเรียนทำตามบทบาทสมมติ ในหัวข้อต่างๆที่ครูกำหนดให้

การแสดงด้านวัฒนธรรม	จัดลานแสดงวัฒนธรรมชนชาติเกาหลี สอนการเล่น เช่น การเล่นหน้ากากพื้นบ้าน การเล่นเกม (ชักเย่อ) การเล่นเกมกังซวอลแล (จับมือเป็นวงกลมวิ่งรอบๆ) การเล่นเกมดนตรีโบราณ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าเพลงของชาติตนเอง ไม่หลงเพลงสากลหรือเพลงของชาวตะวันตก
การจัดบอร์ด	การนำสิ่งที่น่าสนใจมาจัดบอร์ด โดยให้นักเรียนแบ่งกันจัดตามความสนใจ
วันสำคัญของชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - วันบุพการี (วันพ่อ/วันแม่) ผู้ปกครองมาที่โรงเรียนและนักเรียนแสดงความรักและเคารพต่อบุพการี - วันสถาปนาประเทศ นักเรียนร่วมรำลึกถึงการก่อตั้งประเทศของชนชาติเกาหลี - วันรัฐธรรมนูญ วันระลึกถึงการประกาศรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐ แห่งประเทศเกาหลี - วันขบวนการกอบกู้อิสรภาพ ร่วมกันรำลึกถึงการประกาศอิสรภาพ

ด้านผู้บริหาร จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ เมื่อพานักเรียนออกไปเรียนรู้นอกสถานที่

ด้านผู้ปกครอง พานบุตรหลานไปทำกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองพานบุตรหลานไปร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆ และจะสวมใส่ชุดประจำชาติในวันสำคัญด้วย

(ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6, Sunil Elementary School, Republic of Korea, สัมภาษณ์, 9 พฤษภาคม 2555)

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย จำนวน 100 คน และ โรงเรียน

Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 100 คน โดยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย โรงเรียน ระดับชั้น เพศ อายุ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย จำนวนคน/ร้อยละ	โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี จำนวนคน/ร้อยละ
เพศ		
หญิง	62	57
ชาย	38	43
อายุ		
11	50	50
12	50	50
ระดับชั้น		
ป.5	50	50
ป.6	50	50

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อแสดงความคิดเห็น เรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย มีจำนวนทั้งหมด 100 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง 62 คน คิดเป็น ร้อยละ 62 เพศชาย 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38 เมื่อจำแนกอายุพบว่าอายุของผู้ตอบมีอายุ 11 ปี จำนวน 50 คน และอายุ 12 ปี จำนวน 50 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน เมื่อจำแนกระดับชั้นของผู้ตอบในระดับชั้น ป.5 มีจำนวน 50 คน และระดับชั้น ป.6 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน

ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความสำนึกรักชาติโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี มีจำนวนทั้งหมด 100 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 เพศชาย 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43 เมื่อจำแนกอายุพบว่าอายุของผู้ตอบมีอายุ 11 ปี จำนวน 50 คน และอายุ 12 ปี จำนวน 50 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน เมื่อจำแนก

ระดับชั้นของผู้ตอบในระดับชั้น ป.5 มีจำนวน 50 คน และระดับชั้น ป.6 จำนวน 50 คน คิดเป็น ร้อยละ 50 เท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ตารางที่ 4.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน

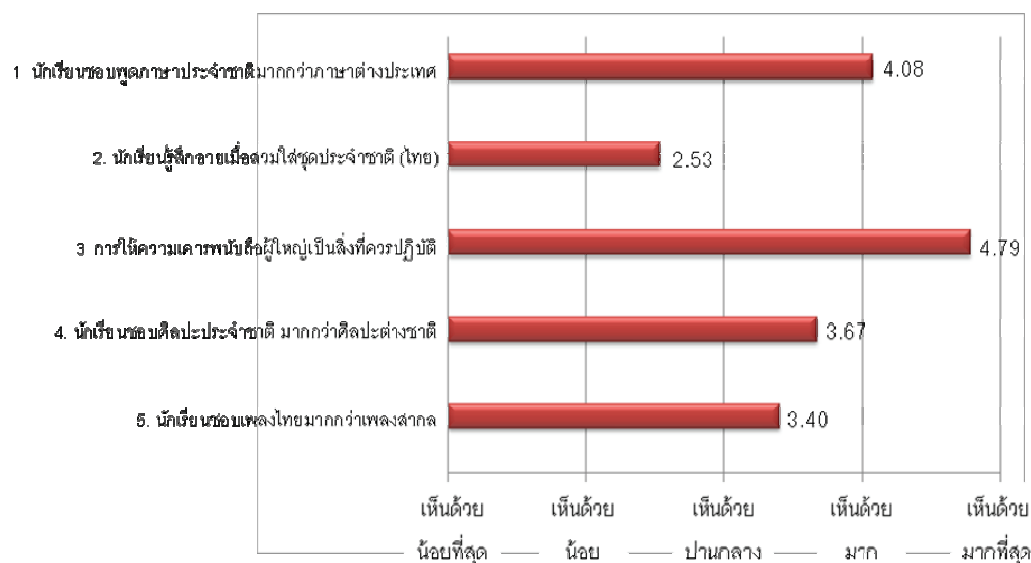
ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ			
1. นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ	4.08	1.061	เห็นด้วยมาก
2. นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมใส่ชุดประจำชาติ (ชุดไทย)	2.53	1.389	เห็นด้วยปานกลาง
3. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	4.79	0.433	เห็นด้วยมากที่สุด
4. นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติ มากกว่าศิลปะต่างชาติ	3.67	1.129	เห็นด้วยมาก
5. นักเรียนชอบเพลงไทยมากกว่าเพลงสากล	3.40	1.356	เห็นด้วยปานกลาง
ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ			
6. การปฏิบัติตามประเพณี เป็นสิ่งที่ดีงาม	4.51	0.732	เห็นด้วยมากที่สุด
7. ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรง เคารพธงชาติ	4.67	0.587	เห็นด้วยมากที่สุด
8. ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ	4.84	0.443	เห็นด้วยมากที่สุด
9. นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ	4.44	0.701	เห็นด้วยมาก
10. นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ	4.13	0.939	เห็นด้วยมาก
ด้านความนิยมสินค้า			
11. นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	4.11	0.984	เห็นด้วยมาก
12. นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ	3.95	0.892	เห็นด้วยมาก
13. การซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง	3.44	1.366	เห็นด้วยมาก
14. นักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้าประจำชาติ	3.89	1.081	เห็นด้วยมาก
15. นักเรียนไม่รู้สึกอายเมื่อใช้สินค้าในประเทศ	4.14	1.311	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการ
แสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน (ต่อ)

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
16. เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืน เจ้าของ	4.68	0.665	เห็นด้วยมากที่สุด
17. ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคน ในชาติ	4.62	0.749	เห็นด้วยมากที่สุด
18. การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	4.76	0.588	เห็นด้วยมากที่สุด
19. นักเรียนรู้สึกละเอียดใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น	4.67	0.620	เห็นด้วยมากที่สุด
20. นักเรียนขอความช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน	4.33	0.853	เห็นด้วยมาก

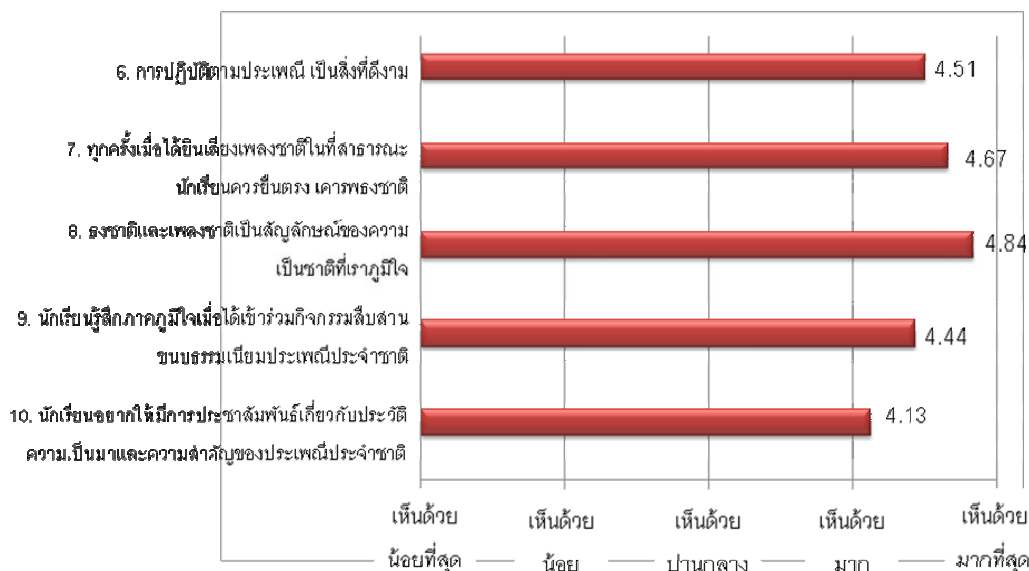
แผนภูมิที่ 4.1 การแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ

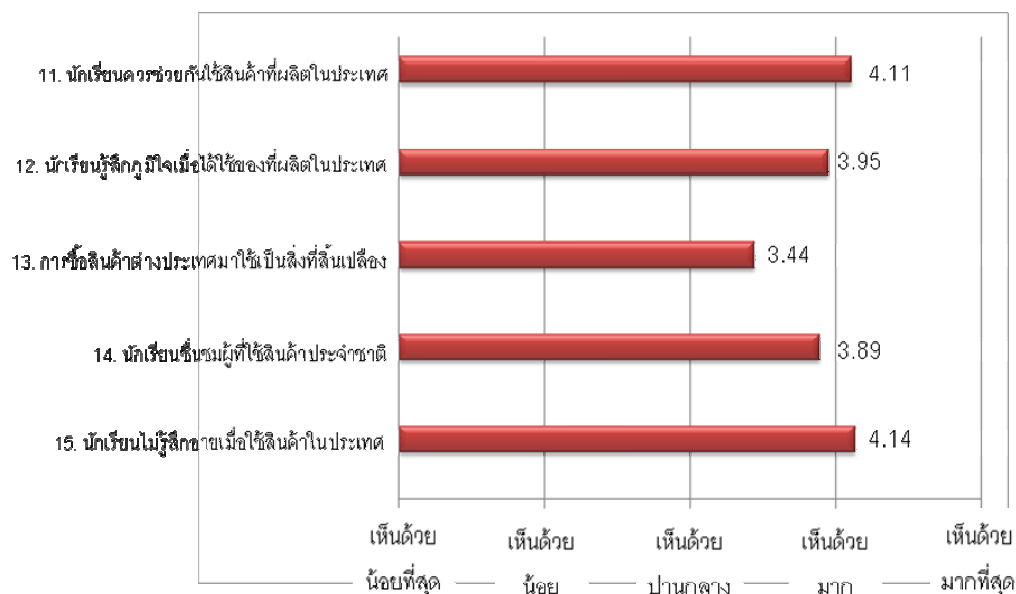

แผนภูมิที่ 4.1 การแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน (ต่อ)

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ

ด้านความนิยมสินค้า

แผนภูมิที่ 4.1 การแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน (ต่อ)

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

จากตารางที่ 4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย ทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ พบว่า การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.79$) มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.08$) นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ ($\bar{X} = 3.67$) มีความคิดเห็นด้วยมาก และนักเรียนชอบเพลงไทยมากกว่าเพลงสากล ($\bar{X} = 3.40$) นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมชุดประจำชาติ (ชุดไทย) ($\bar{X} = 2.53$) มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความ เป็นชาติที่เราภูมิใจ ($\bar{X} = 4.84$) ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ ($\bar{X} = 4.67$) และการปฏิบัติตามประเพณีเป็นสิ่งที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.51$) มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด และมีความคิดเห็นด้วยปานกลาง คือ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วม

กิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ (\bar{X} = 4.44) และนักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ (\bar{X} = 4.13)

ด้านความนิยมสินค้า พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ (\bar{X} = 4.14) นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ (\bar{X} = 4.11) นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศไทย (\bar{X} = 3.95) นักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้าในประเทศ (\bar{X} = 3.89) และการซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่ไม่ดี (\bar{X} = 3.44) มีความคิดเห็นด้วยมาก

ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ (\bar{X} = 4.76) เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ (\bar{X} = 4.68) นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น (\bar{X} = 4.67) ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคนในชาติ (\bar{X} = 4.62) มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด และนักเรียนชอบช่วยเหลือต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน (\bar{X} = 4.33) มีความคิดเห็นด้วยมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ตารางที่ 4.3 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน

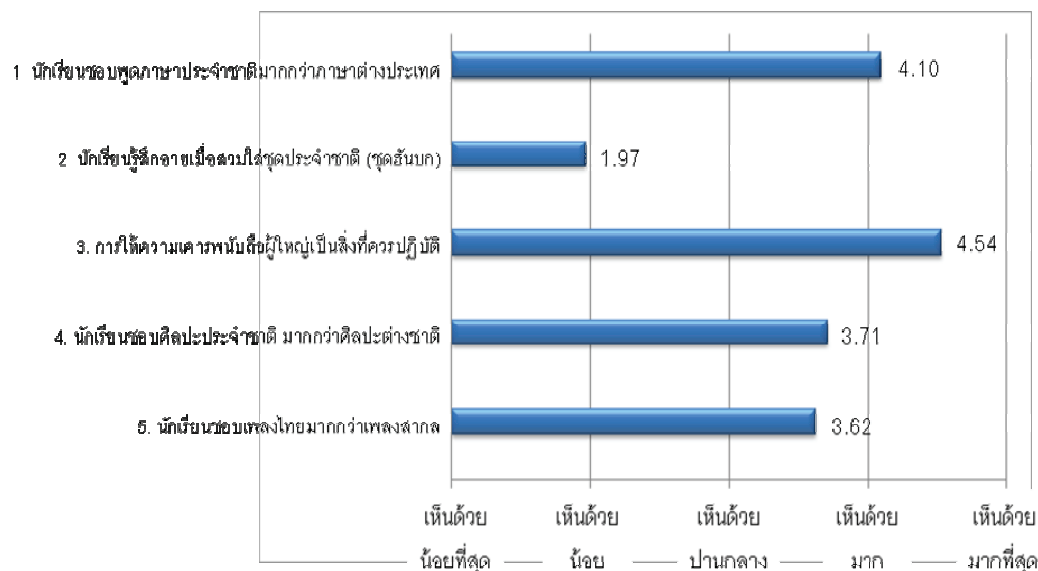
ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ			
1. นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ	4.10	0.964	เห็นด้วยมาก
2. นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมใส่ชุดประจำชาติ (ชุดฮันบก)	1.97	1.132	เห็นด้วยน้อย
3. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	4.54	0.797	เห็นด้วยมากที่สุด
4. นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติ มากกว่าศิลปะต่างชาติ	3.71	1.233	เห็นด้วยมาก
5. นักเรียนชอบเพลงเกาหลีมากกว่าเพลงสากล	3.62	1.324	เห็นด้วยมาก
ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ			
6. การปฏิบัติตามประเพณี เป็นสิ่งที่ดีงาม	4.14	0.910	เห็นด้วยมาก
7. ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรง เคารพธงชาติ	3.87	1.060	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.3 ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงความคิดเห็นเรื่องการ
แสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนจำแนกเป็นแต่ละด้าน (ต่อ)

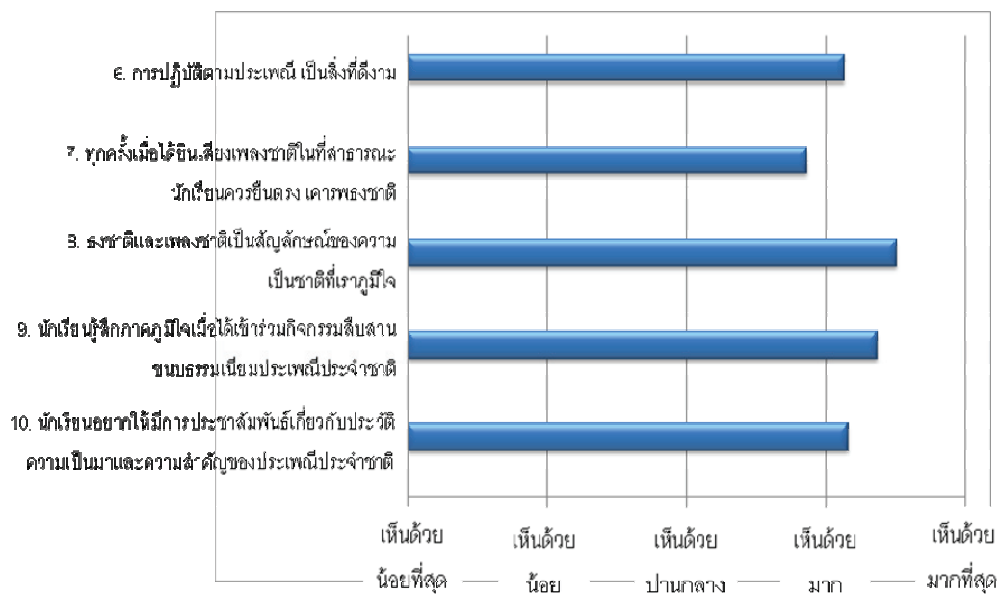
ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
8. ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เรา ภูมิใจ	4.51	0.823	เห็นด้วยมากที่สุด
9. นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสาน ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ	4.37	0.691	เห็นด้วยมาก
10. นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความ เป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ	4.16	0.940	เห็นด้วยมาก
ด้านความนิยมสินค้า			
11. นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	4.40	0.804	เห็นด้วยมาก
12. นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ	4.39	0.840	เห็นด้วยมาก
13. การซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง	2.95	1.192	เห็นด้วยปานกลาง
14. นักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้าในประเทศ	3.98	1.015	เห็นด้วยมาก
15. นักเรียนไม่รู้สึกอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	4.41	0.767	เห็นด้วยมาก
ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
16. เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรับนำส่งคืน เจ้าของ	4.34	0.987	เห็นด้วยมาก
17. ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคน ในชาติ	4.32	0.863	เห็นด้วยมาก
18. การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	4.42	0.878	เห็นด้วยมาก
19. นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น	4.39	0.764	เห็นด้วยมาก
20. นักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน	3.64	1.106	เห็นด้วยมาก

แผนภูมิที่ 4.2 การแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน

ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ

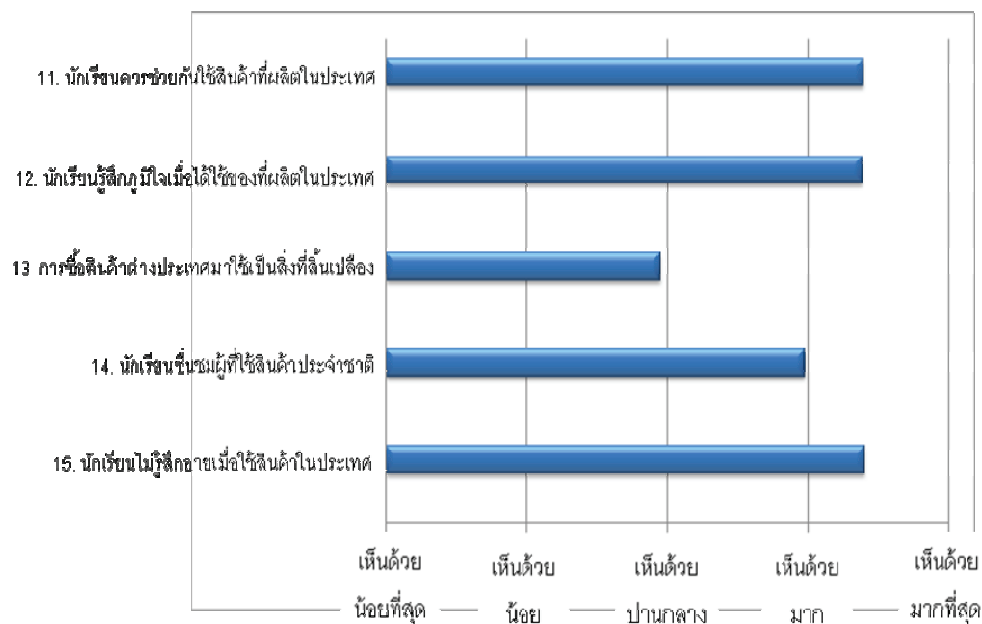

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ

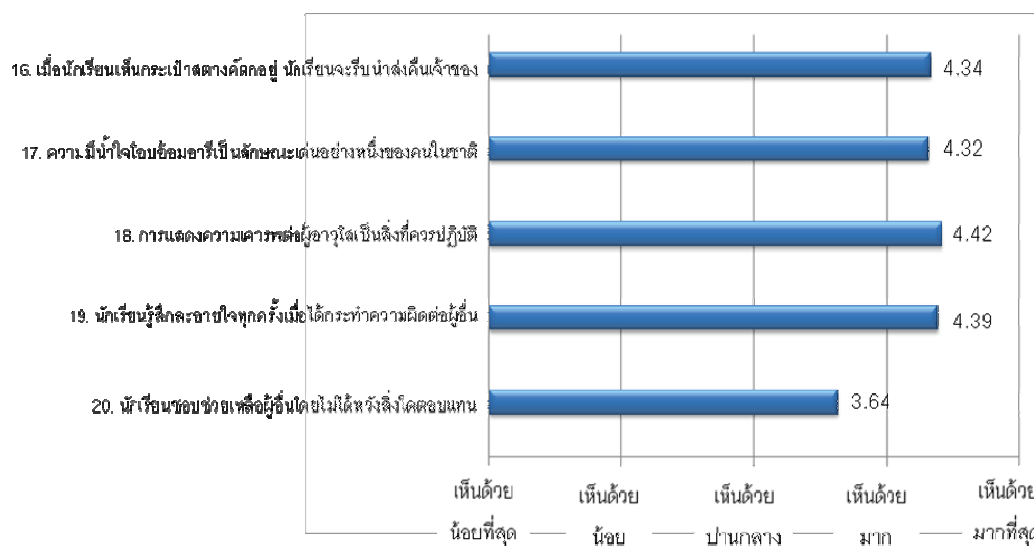

แผนภูมิที่ 4.2 การแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6
โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยจำแนกเป็นแต่ละด้าน (ต่อ)

ด้านความนิยมสินค้า

ด้านคุณธรรมจริยธรรม

จากตาราง 4.3 วิเคราะห์ข้อมูลแสดงความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีทั้ง 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านวัฒนธรรม พบว่า การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.54$) มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.10$) นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ ($\bar{X} = 3.71$) และนักเรียนชอบเพลงเกาหลีมากกว่าเพลงสากล ($\bar{X} = 3.62$) มีความคิดเห็นด้วยมาก และที่เห็นด้วยน้อย คือ นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมใส่ชุดประจำชาติ (ชุดฮันบก) ($\bar{X} = 1.97$)

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ ($\bar{X} = 4.51$) มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ($\bar{X} = 4.37$) นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ ($\bar{X} = 4.16$) การปฏิบัติตามประเพณีเป็นสิ่งที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.14$) และทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ ($\bar{X} = 3.87$) มีความคิดเห็นด้วยมาก

ด้านความนิยมสินค้า พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ($\bar{X} = 4.41$) นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ($\bar{X} = 4.40$) นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ ($\bar{X} = 4.39$) และนักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ ($\bar{X} = 3.98$) มีความคิดเห็นด้วยมาก และการซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง ($\bar{X} = 2.95$) มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.42$) นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ ($\bar{X} = 4.34$) ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคนในชาติ ($\bar{X} = 4.32$) นักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน ($\bar{X} = 3.64$) มีความคิดเห็นด้วยมาก

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบ

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยนำค่าความคิดเห็นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก

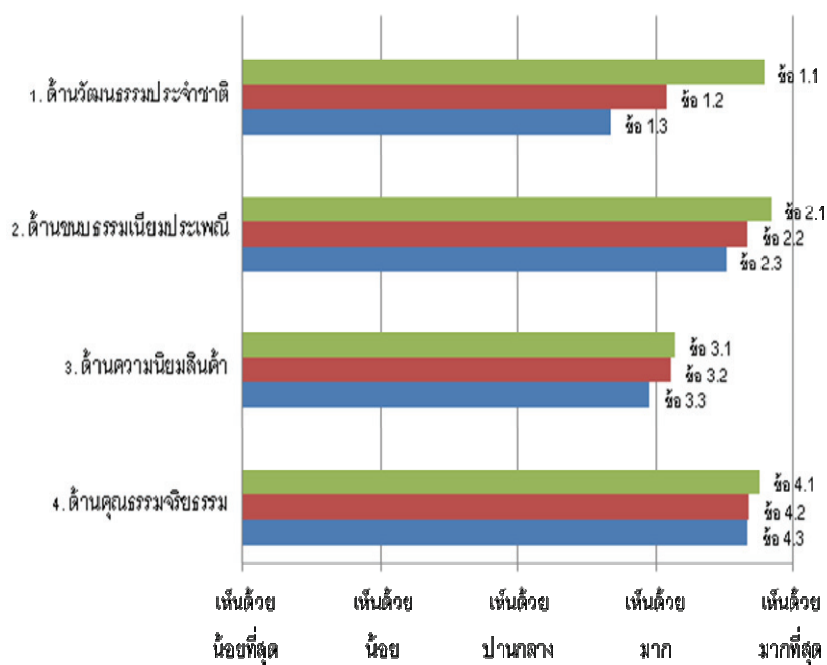
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย	ความหมาย	โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี	ความหมาย
1. ด้านวัฒนธรรม 1.1 การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 1.2 นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ 1.3 นักเรียนชอบศิลปะไทยมากกว่าศิลปะต่างชาติ	เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมาก	1. ด้านวัฒนธรรม 1.1 การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ 1.2 นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ 1.3 นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ	เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมาก
2. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ 2.1 ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ 2.2 ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ 2.3 การปฏิบัติตามประเพณีเป็นสิ่งที่ต้องทำ	เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมาก	2. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ 2.1 ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ 2.2 นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ 2.3 นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ	เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี โดยนำค่าความคิดเห็นที่มากที่สุด 3 อันดับแรก (ต่อ)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย	ความหมาย	โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี	ความหมาย
<p>3. ด้านความนิยมสินค้า</p> <p>3.1 นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ</p> <p>3.2 นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ</p> <p>3.3 นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ</p> <p>4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>4.1 การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ</p> <p>4.2 เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าต๋างค์ตกอยู่ นักเรียนจะรับนำส่งคืนเจ้าของ</p> <p>4.3 นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น</p>	<p>เห็นด้วยมากที่สุด</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมากที่สุด</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมาก</p>	<p>3. ด้านความนิยมสินค้า</p> <p>3.1 นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อใช้สินค้าประจำชาติ</p> <p>3.2 นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ</p> <p>3.3 นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ</p> <p>4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>4.1 การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ</p> <p>4.2 นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น</p> <p>4.3 เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าต๋างค์ตกอยู่ นักเรียนจะรับนำส่งคืนเจ้าของ</p>	<p>เห็นด้วยมากที่สุด</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมากที่สุด</p> <p>เห็นด้วยมาก</p> <p>เห็นด้วยมาก</p>

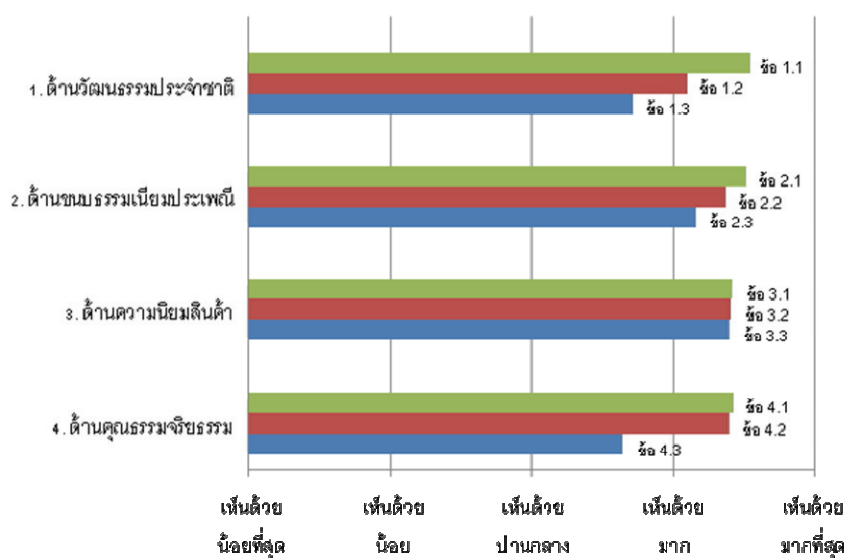
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี (ต่อ)

โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

จากตาราง 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า

ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ

ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ และการปฏิบัติตามประเพณีเป็นสิ่งที่ดีงาม

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ และนักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ

ด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ

ด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อได้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าตุงตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ และนักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น และเมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าตุงตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย	โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี
<p>1. ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย-สมัยรัตนโกสินทร์</p> <p>1.2 สอดแทรกด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไปกับการใช้ชีวิตประจำวัน</p> <p>1.3 สนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่สำคัญในโฮมรูม</p> <p>1.4 ความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ</p> <p>1.5 สอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกๆ วิชา</p> <p>1.6 หน้าทีของประชาชนที่พึงปฏิบัติ</p> <p>1.7 สอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม (สมบัติของผู้ดี)</p>	<p>1. ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.1 เรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่น่าภาคภูมิใจ</p> <p>1.2 เน้นย้ำความสำคัญของวัฒนธรรมเกาหลีก่อนวัฒนธรรมต่างชาติ</p> <p>1.3 สอนการสร้างจิตสำนึกรักชาติ</p> <p>1.4 เน้นย้ำเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวของชาติและประชาชน</p> <p>1.5 สอนให้ยอมรับแนวคิดและรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก</p>
<p>2. ด้านกิจกรรม</p> <p>2.1 จัดทัศนศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ <p>2.2 การแสดงบทบาทสมมติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่ครู - กำหนดหลังจากเรียนจบบทแล้ว <p>2.3 วันเอกลักษณ์ไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย <p>2.4 การจัดบอร์ด</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจมาจัดบอร์ด <p>2.5 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมตักบาตรช่วงเข้าก่อนขึ้นห้องเรียน 	<p>2. ด้านกิจกรรม</p> <p>2.1 จัดทัศนศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เกาหลี <p>2.2 การแสดงบทบาทสมมติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนทำตามบทบาทสมมติตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ <p>2.3 การแสดงด้านวัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดลานแสดงวัฒนธรรมชนชาติเกาหลี สอนการเล่นพื้นบ้าน เช่น การละเล่นเชือก(ชักเย่อ) การละเล่นหน้ากาก การละเล่นคังกังซูลแล(จับมือเป็นวงกลมวิ่งรอบๆ) <p>2.4 การจัดบอร์ด</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำสิ่งที่นักเรียนสนใจมาจัดบอร์ด

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี (ต่อ)

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย	โรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี
<p>2.6 วันสำคัญของชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันพ่อ/วันแม่ มีกิจกรรมเทิดพระเกียรติ - วันสุนทรภู่ จัดกิจกรรมให้นักเรียนเขียนเรียงความเข้าประกวด - วันครู จัดพิธีไหว้ครู เพื่อให้ นักเรียนได้ระลึกถึงบุญคุณครู <p>2.7 ธรรมเนียมปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สวดเทวกรเรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ <p>2.8 เลือกตั้งสภานักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปลูกฝังหน้าที่ตามหลักประชาธิปไตย 	<p>2.5 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา – วันวิสาขบูชา นักเรียนร่วมกันจัดแขวนโคมไฟ</p> <p>2.6 วันสำคัญของชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันบุพการี(วันพ่อ/วันแม่) ผู้ปกครองมาที่โรงเรียนและนักเรียนแสดงความรักและเคารพต่อบุพการี - วันสถาปนาประเทศ นักเรียนร่วมรำลึกถึงการก่อตั้งประเทศของชนชาติเกาหลี - วันรัฐธรรมนูญ วันระลึกถึงการประกาศรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐ แห่งประเทศเกาหลี - วันชบวนการกอบกู้อิสรภาพ ร่วมกันรำลึกถึงการประกาศอิสรภาพ

จากตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเรียนรู้ความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันกันของสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ สนทนาข่าวและเหตุการณ์สำคัญช่วงเช้า ความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ สวดเทวกรรักสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกๆวิชา หน้าที่ของประชาชนที่พึงปฏิบัติ

สอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม (สมบัติของผู้ดี) สอนการสร้างจิตสำนึกรักชาติ เน้นย้ำเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวของชาติและประชาชน สอนให้ยอมรับแนวคิดและรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก

ด้านกิจกรรมที่เหมือนกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ การจัดทัศนศึกษา ตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงวัฒนธรรม การจัดบอร์ด วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ

ด้านกิจกรรมที่แตกต่างกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี คือ ธรรมเนียมปฏิบัติและเลือกตั้งสภานักเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่

1. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อตอบแบบสอบถามข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกความรักชาติ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจงจำนวนนักเรียน โรงเรียนละ 100 คน รวมเป็น 200 คน

2. ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อตอบแบบสัมภาษณ์เรื่องกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจงจำนวนครูโรงเรียนละ 5 คน รวมเป็น 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา 5-6 เป็นแบบสอบถามใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านความนิยมสินค้า จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งหมด 20 ข้อ โดยจัดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. แบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แบบปลายเปิด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการมีคำถามระบุชัดเจน และมีโครงสร้างคำถามที่มุ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับ รูปแบบกิจกรรม การปลูกฝัง และการส่งเสริมกิจกรรม ในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติ และข้อเสนอแนะในการ สอนเรื่องการส่งเสริมความรักชาติ

สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ

1) ผลการเปรียบเทียบข้อมูลความคิดเห็นเรื่องการแสดงออกด้านความรักชาติของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ

ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การ ให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียน ชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่า ศิลปะต่างชาติ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียน ควรยืนตรงเคารพธงชาติ และการปฏิบัติตามประเพณีประจำชาติเป็นสิ่งที่ดีงาม

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสาน ขนบธรรมเนียมประเพณี และนักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และความสำคัญของประเพณี

ด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกลอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

รองลงมาคือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ

ด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อได้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ และนักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น และเมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ

2) ผลการเปรียบเทียบข้อมูลกิจกรรมการปลูกฝัง และการส่งเสริมในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ ในด้านความรักชาติของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ การจัดการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเรียนรู้ความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์

ด้านการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ สันทนาการ และเหตุการณ์สำคัญช่วงเช้า ความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ สอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกๆ วิชา หน้าที่ของประชาชนที่พึงปฏิบัติ สอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม (สมบัติของผู้ดี) สอนการสร้างจิตสำนึกรักชาติเน้นย้ำเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวของชาติ และประชาชน สอนให้ยอมรับปรับแนวคิดและรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก

ด้านกิจกรรมที่เหมือนกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี ดังนี้ การจัดทัศนศึกษา

ตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงวัฒนธรรม การจัดบอร์ด วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ

ด้านกิจกรรมที่แตกต่างกันของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลีคือ ธรรมเนียมปฏิบัติและเลือกตั้งสภานักเรียน

อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบ

1) ด้านวัฒนธรรม

ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ และด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ และนักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ ซึ่งทั้งสองโรงเรียนมีด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับที่มากเหมือนกัน แต่จะเห็นได้ว่าการเรียนและการสอนของทั้งสองโรงเรียนแตกต่างกัน คือ การเรียนการสอนของประเทศไทยในด้านวัฒนธรรม ดังคำกล่าวของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่ของครูผู้สอนจะต้องมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย ให้เข้ากับความรู้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของความงามที่แท้จริงของชีวิต สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และการสร้างสรรค์ของมนุษย์ จนเกิดสุนทรียภาพทางใจ และที่สำคัญของสถานศึกษา คือ การจัดให้มีการอบรมและประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างถูกต้อง และสามารถบูรณาการด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ในกระบวนการเรียนรู้ได้มากขึ้น รวมทั้งสามารถอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน และประพฤติปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีของสังคม สำหรับการเรียนการสอนของสาธารณรัฐเกาหลีในด้านวัฒนธรรม ดังคำกล่าวของ การปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อความเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศและโลกาภิวัตน์ ได้กล่าวไว้ว่า เอกลักษณะของวัฒนธรรมเกาหลี หลักสูตรการเรียนทุกระดับควรครอบคลุมแผนการเรียนที่เน้นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ

เกาหลี โดยมุ่งปลูกฝังและบ่มเพาะความรัก และความผูกพันต่อความเป็นเกาหลีอย่างแท้จริง มีการกำหนดให้นักเรียนทุกคนมีความคุ้นเคยกับศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของเกาหลีอย่างน้อยหนึ่งประเภท นอกจากนี้ก็จะมี การจัดระบบการศึกษาทางไกลโดยการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม เพื่อให้ชาวต่างชาติและชาวเกาหลีในต่างแดนสามารถรับชมรายการการศึกษาวัฒนธรรมเกาหลีได้ ผลที่ได้รับย่อมจะทำให้เกิดเอกภาพขึ้นระหว่างชาวเกาหลีในประเทศกับชาวเกาหลีที่พำนักอยู่ในต่างแดน และจินตนา พุทธเมตะ (2548) กล่าวว่า แม้ประเทศเกาหลีเป็นประเทศที่ตกอยู่ภาวะสงครามยาวนานได้รับความบอบช้ำจากผลของสงคราม แต่เกาหลีก็สามารถลุกขึ้นและยืนหยัดจนเป็นประเทศที่ร่ำรวยมั่งคั่งและมั่นคงได้อย่างอัศจรรย์ นอกจากนี้อุปนิสัยของนักต่อสู้แล้ว ยังมีเหตุผลอีกประการที่ทำให้คนเกาหลีเป็นเช่นนั้นได้ คือ ความเป็นชาติอันมีวัฒนธรรมและประเพณีที่สามารถหล่อหลอมคนในชาติให้เป็นหนึ่งเดียวอย่างเหนียวแน่น แม้ว่าวัฒนธรรมประเพณีของเกาหลีจะเป็นวัฒนธรรมที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนกับวัฒนธรรมของชาติอื่นที่เข้ามายึดครองก็ตาม แต่ในปัจจุบันวัฒนธรรมตะวันตกมีอิทธิพลต่อคนรุ่นใหม่พอสมควร สังเกตได้จากการแต่งกายของหญิงสาวที่เปิดเผยสัดส่วน การปฏิบัติต่อกันระหว่างชายหญิงที่เปิดเผยกันมากขึ้น ฯลฯ แต่ด้วยระบบครอบครัวที่แข็งแกร่งและเข้มงวดทำให้สังคมเกาหลียังคงอยู่ในสภาวะไม่อันตราย จนก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่รุนแรงและวัฒนธรรมการแต่งกายปัจจุบันชาวเกาหลีหันมาแต่งชุดสากลตามความนิยมของชาติตะวันตกในยุคอุตสาหกรรม แต่ก็ยังเห็นชาวเกาหลีแต่งชุดประจำชาติทั้งบุรุษและสตรี ในงานพิธีต่างๆ หรือในวาระพิเศษของชาติหรือของครอบครัว โดยเฉพาะการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่ชนรุ่นใหม่ ดังนั้น จึงเห็นวัยรุ่นและเด็กๆ แต่งชุดประจำชาติได้อย่างสนิทใจไม่เคอะเขินแต่อย่างใด

2) ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ และการปฏิบัติตามประเพณีประจำชาติเป็นสิ่งที่ดีงาม และด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี และนักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณี จะเห็นได้ว่า ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ

มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด เหมือนกันทั้งสองโรงเรียน เนื่องจากทั้งสองโรงเรียนมีการเน้นย้ำเรื่องชาติที่เหมือนกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2542 ของประเทศไทย ได้กล่าวว่า โรงเรียนทุกโรงเรียน จัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกความเป็นชาติไทย และผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีคุณธรรม จิตสำนึกความเป็นไทย (ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย ด้วยกิจกรรม ประเพณีและวันสำคัญของไทย การประกวดมารยาทไทย กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนการปลูกฝังให้มีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นไทยด้านสถาบันชาติ และ ความสำนึกความเป็นชาติไทย รัก ห่วงแหน ชื่นชม ภาคภูมิใจ และ อนุรักษ์สร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาติไทย ให้ดำรงอยู่ได้อย่างถาวรและยั่งยืน และที่สำคัญโรงเรียนได้จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อให้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของ วิถีชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย โดยได้เชิญผู้ปกครอง ชุมชน มามีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีและวันสำคัญ เพื่อปลูกฝังความรักชาติอย่างเป็นองค์รวม ผ่านสถาบันครอบครัวและสถาบันทาง สังคม อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อความเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศและโลกาภิวัตน์ สาธารณรัฐเกาหลี ได้กล่าวถึง การขยายเนื้อหาให้ครอบคลุมเอกลักษณ์ของชาติ เนื้อหาในวิชาที่เกี่ยวข้องควรจะได้รับเสริมสร้างให้ครอบคลุมการปลูกฝังสำนึกในเอกลักษณ์แห่งชาติ เกียรติภูมิของชาติและความภาคภูมิใจในตนเองในฐานะคนเกาหลีคนหนึ่งให้กับนักเรียน ควรจะเพิ่มอัตราส่วนเนื้อหาประวัติศาสตร์เกาหลี และประวัติศาสตร์โลกที่เกี่ยวข้องกับสมัยใหม่และสังคมร่วมสมัยให้มากกว่าเดิม เนื่องจากประวัติศาสตร์ของเกาหลีเป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้กับผู้รุกรานและการถูกรักษาโดยผู้รุกราน ดังนั้นวิถีชีวิตของคนเกาหลีในอดีตคือ ความเข้มแข็ง อดทน และการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและชัยชนะ ชาวเกาหลีถือว่าเป็นชนชาติที่รักษาความคิดและค่านิยมในการดำรงชีวิต สืบต่อมาอย่างเหนียวแน่น และค่านิยมแห่งความเข้มแข็ง อดทน และการต่อสู้จึงได้รับการปลูกฝังสู่ชนรุ่นหลัง ทั้งในการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและการปลูกฝังโดยระบบการศึกษาในโรงเรียน

3) ด้านความนิยมสินค้า

ด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกลายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

รองลงมา คือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ และด้านความนิยมสินค้าของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า นักเรียนไม่รู้สึกอายเมื่อได้ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ ซึ่งทั้งสองโรงเรียนมีด้านความนิยมสินค้าอยู่ในระดับที่มากเหมือนกัน ดังคำกล่าวของ จินตนา พุทธเมตตะ (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นชาตินิยม และความรักชาติ คนเกาหลีจะแสดงความเป็นชาตินิยมด้วยการใช้สิ่งของเครื่องใช้ที่ผลิตขึ้นเองในประเทศ เช่น ตามท้องถนนส่วนใหญ่จะพบแต่รถยนต์ที่ผลิตในประเทศ จะมีเพียงส่วนน้อยที่ใช้รถยนต์ที่ผลิตในต่างประเทศ เครื่องใช้ไฟฟ้าก็เช่นกัน ดังนั้นเศรษฐกิจของเกาหลีจึงอยู่ในภาวะที่มั่นคงเพราะเงินตราไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ แต่ในประเทศไทยยังไม่มี การแสดงความเป็นชาตินิยมที่ชัดเจนในเรื่องนี้ เนื่องจากเด็กนักเรียนของไทยได้รับการปลูกฝังค่านิยมที่ผิดๆ ยกย่องวัตถุ หรือ วัตถุนิยม ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะนิสัยของคนไทยที่ชอบใช้ของที่ฟุ่มเฟือยต้องซื้อของที่มาจากต่างประเทศเพราะเชื่อว่าของต่างประเทศทำให้เป็นคนที่ใช้มีรสนิยมที่ดี หรือ ของที่ใช้จากต่างประเทศมีคุณภาพสูงกว่าของที่ผลิตในประเทศไทย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

ด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ และนักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น และด้านคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำผิดต่อผู้อื่น และเมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ จะเห็นได้ว่าการแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ มีความคิดเห็นมากที่สุด ทั้งสองประเทศให้ความสำคัญกับการแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเหมือนกัน และมีการสอน การปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมที่คล้ายคลึงกัน คือ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการทำความเคารพผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมประเพณีไทยมีการเรียนรู้ตั้งแต่ในครอบครัว ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นและบุคคลที่มีส่วนช่วยสร้างความเข้าใจ ปลูกฝังปลูกตั้งแต่วัยเด็กผ่านสิ่งต่างๆ ถือว่าเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนไทย เช่น การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโส การแสดงความเคารพต่อผู้มีพระคุณ การแสดงกิริยามารยาทที่อ่อนน้อมถ่อมตน ทั้งคำพูด ท่าทาง การแสดงออก และนักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่น

โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ของสาธารณรัฐเกาหลีนั้น จินตนา พุทธเมตตะ (2548) ได้กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว ในปัจจุบันสาธารณรัฐเกาหลีมีโครงสร้างสังคมที่เปลี่ยนแปลง จากสังคมเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ดังนั้นโครงสร้างครอบครัวจึงเป็นโครงสร้างครอบครัวเดี่ยว โดยเฉพาะสังคมในเมืองใหญ่ๆ แม้โครงสร้างของสังคมเกาหลีจะมีการเปลี่ยนแปลง แต่ลักษณะวิธีการอบรมสมาชิกของครอบครัวไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทุกคนให้ความเคารพผู้อาวุโสทั้งในบ้าน สถานศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา และสถานประกอบการทั้งของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งผู้อาวุโสที่มีได้เป็นเครือญาติ และกล่าวถึงคุณลักษณะเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี คือ การลำดับรุ่นอาวุโส โดยให้ความสำคัญต่อลำดับรุ่นอาวุโสอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเป็นอาวุโสในที่ทำงาน ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย ความเป็นรุ่นพี่มีความสำคัญยิ่ง และรุ่นน้องก็ให้ความสำคัญต่อการเคารพเชื่อฟังรุ่นพี่ ดังนั้นความช่วยเหลือที่รุ่นพี่ให้รุ่นน้องจึงมีให้อย่างเต็มที่มีความสนิทสนม ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างกันก็มีต่อกันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

5) ด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทย จะเน้นเรื่องความสำคัญและความเป็นของประวัติศาสตร์ สอดแทรกด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไปกับการใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาข่าวและเหตุการณ์ ให้ความสำคัญกับสถาบันหลักของชาติ สอดแทรกการรักสถาบันพระมหากษัตริย์ หน้าที่ของประชาชน และการสอนพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม (สมบัติผู้ดี) และโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี มีการจัดการเรียนการสอน คือ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่น่าภาคภูมิใจ เน้นย้ำความสำคัญเชิงวัฒนธรรมเกาหลีก่อนวัฒนธรรมต่างชาติ สอนการสร้างจิตสำนึกรักชาติ เน้นย้ำเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวของชาติและประชาชน และสอนให้ยอมรับแนวคิดและรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 โรงเรียนจะเน้นสิ่งที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และเป็นสิ่งที่กระทำร่วมกันมาจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่ควรศึกษาและเรียนรู้ถึงความเป็นมาและความสำคัญ ดังคำกล่าวของสำนักงานกระทรวงวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนจะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และการเรียนรู้ความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์นั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้จากแค่ในตำราหรือในห้องเรียนเท่านั้น แต่สามารถเรียนรู้ได้จากสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวได้ทั้งนั้น เช่น การเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมก็คือ หนทางทั้งหมดของการดำเนินชีวิตนั่นเอง อาทิ ครอบครัว คนในครอบครัวก็ถือว่ามีส่วนสำคัญในการที่ทำให้เข้าใจในความหมายของคำว่า วัฒนธรรม ว่าหมายถึงอะไรและเป็นอย่างไร เพราะจากการเกิดและเติบโตขึ้นมาได้ในสังคมหนึ่งนั้น วัฒนธรรมก็เปรียบเสมือนกับมรดกที่ได้รับถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง โดยผ่านการกระบวนกรเรียนรู้จากกรอบคำสั่งสอนและ

ประสบการณ์ของ พ่อแม่ จึงทำให้สามารถเข้าใจได้ว่าคนในสังคมเดียวกันจะมีพฤติกรรม ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมและการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างไร

ในสาธารณรัฐเกาหลีมีการเรียนการสอนที่แตกต่างกับประเทศไทย คือ จะไม่เน้นการให้ความสำคัญหรือสอดแทรกในด้านต่างๆ แต่สาธารณรัฐเกาหลีจะมีการเน้นย้ำความสำคัญของการสอนการสร้างจิตสำนึกความรักชาติให้เกิดแก่ตัวนักเรียน และสอนให้ยอมรับแนวคิดและสามารถรับรู้ได้ด้วยจิตสำนึก ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้มีแก่ตัวนักเรียนโดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว และนักเรียนสามารถรับรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยที่ครูผู้สอนไม่ได้บอกกล่าวให้นักเรียนปฏิบัติตาม และมีการสอนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา อีกทั้งทางโรงเรียนจะมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางในการอบรมหรือปลูกฝังจิตสำนึกรักชาติแก่นักเรียน เนื่องจากการศึกษาในโรงเรียนมีขีดจำกัดเรื่องในเรื่องการปลูกฝัง ดังนั้นการอบรมดูแลนักเรียนโดยผู้ปกครองที่บ้านจึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงสื่อต่างๆ เช่น การ์ตูน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมเกาหลี แม้กระทั่งละครทีวีของเกาหลี จะมีการกล่าวถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สิ่งเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของคนเกาหลีจึงทำให้คนเกาหลีรักและหวงแหนวัฒนธรรมของตนอย่างมาก แต่ในทางกลับกันการเรียนการสอนของประเทศไทยยังเน้นการเรียนการสอนแบบการท่องจำทำให้นักเรียนไม่สามารถรับรู้คุณค่าของการกระทำได้ด้วยความรู้สึกรจริง แต่ได้ปฏิบัติเพราะนึกถึงความถูกต้องเป็นหลัก และครูผู้สอนได้สอนเนื้อหาแต่ในบทเรียนไม่ได้สอนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้กับชีวิตจริงได้ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน วิธีการสอนแบบเดิมที่เน้นการให้ความรู้ในแบบทฤษฎีจะถูกแทนที่โดยการสอนที่เน้นภาคปฏิบัติ ซึ่งการเรียนการสอนนี้สามารถปลูกฝังให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละคนได้ ถือได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นจุดอ่อนของประเทศไทย และดังคำกล่าวของการปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อความเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศและโลกาภิวัตน์ ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญคือสื่อมวลชนมีส่วนช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาที่บ้านว่าด้วยการบ่มเพาะคุณลักษณะอันดีงามให้แก่บุตรหลานของตน ระบบถ่ายทอดข้อมูลทางการศึกษาและเคเบิลทีวีเพื่อการศึกษาจะต้องเข้ามารับผิดชอบในงานพัฒนารายการการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและครอบครัว

6) ด้านกิจกรรมของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี พบว่า มีการจัดกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน เช่น การจัดทัศนศึกษาตามสถานที่ทางประวัติศาสตร์ การแสดงบทบาทสมมติ การจัดงานแสดงวัฒนธรรม การจัดบอร์ด วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรม

ต่างๆ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติมมากขึ้นจากการเรียนรู้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ดังคำกล่าวของจิตรา ทองเกิด (2542) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความชำนาญกว้างขวางยิ่งขึ้นในวิชาที่เรียนตามหลักสูตร ส่งเสริมให้สนใจวิชาที่ เรียนมากยิ่งขึ้น เป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ และสร้างเจตคติที่ดี เพื่อให้ นักเรียนค้นพบความสามารถพิเศษเฉพาะตัว ความถนัด ตามธรรมชาติ ความสนใจของตนเอง และมีโอกาสได้ฝึกให้เกิดทักษะมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจเป็น ช่องทางให้ยึดถือเป็นอาชีพในอนาคต เพื่อฝึกทักษะชีวิตให้เด็กรู้จักวิธีทำงานร่วมกัน รู้จัก รับผิดชอบฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกให้รู้จักตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตัวเองตลอดจน การปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้โอกาส นักเรียนได้ประสบความสำเร็จนอกเหนือไปจากการเรียนวิชาในหลักสูตร และเพื่อส่งเสริมและสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนนักเรียนและระหว่างครูกับนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างการจัด กิจกรรมในประเทศไทย คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกความเป็นไทย ด้วยกิจกรรมประเพณีและวันสำคัญของไทย การประกวดมารยาทไทย กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมการอนุรักษ์และสืบทอด ภูมิปัญญาไทย ตลอดจนการปลูกฝังให้มีความภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย ส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกความเป็นไทยด้านสถาบัน ชาติ และ ความสำนึกความเป็นชาติไทย รัก ห่วงแหน ชื่นชม ภาคภูมิใจ และ อนุรักษ์สร้างสรรค์ ศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี ไทย และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชาติไทย ให้ดำรงอยู่ได้อย่างถาวรและยั่งยืน และจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่างๆ ในสาธารณรัฐเกาหลี ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มและงานอาสาสมัครให้แก่เยาวชน โดยการ เพิ่มเครื่องอำนวยความสะดวกและแหล่งการฝึกอบรมนอกห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียน ได้ ปฏิบัติกลุ่มมากขึ้น

7) การส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและ สาธารณรัฐเกาหลี จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมความรักชาติของประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีมี การส่งเสริมในรูปแบบที่ทั้งคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน เช่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้าน การจัดกิจกรรม รวมถึงบทบาทของครูและผู้ปกครองที่มีการสอน การปลูกฝังที่แตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับ คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี (2548) ได้กล่าวไว้ว่า ครูมีหน้าที่ประสานการอบรมเลี้ยงดูและการแนะแนวจากผู้ปกครองเข้ากับการเรียน การสอนในโรงเรียน โดยการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องทฤษฎี ทักษะการปลูกฝังบุคลิกภาพ ความเข้าใจชีวิตนักเรียน และให้ผู้ปกครองตระหนักในความสำคัญของบทบาทของตนเอง รวมถึง

การขอความช่วยเหลือกับสื่อมวลชนให้เพิ่มบทบาททางการศึกษา เพราะสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างพัฒนาการทางอารมณ์ของเยาวชน และการปลูกฝังเหล่านี้ซึ่งเป็นสิ่งที่แตกต่างกันอีกแง่มุมหนึ่ง เพราะประเทศไทยครูจะมีหน้าที่สอนและปลูกฝังไปด้วย ส่วนผู้ปกครองก็จะมีหน้าที่อบรมสั่งสอน ดังนั้น การสอนของครูจะสอนเฉพาะเด็กไม่สอนผู้ปกครอง ซึ่งความแตกต่างของทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีอาจหมายถึงบริบทของประเทศ สภาพแวดล้อม ลักษณะบุคลิกภาพ สภาพสังคม ระบอบการปกครอง และวัฒนธรรมประเพณี ฯลฯ ที่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลีก็มีความรักชาติในด้านต่างๆอยู่ในระดับที่มากเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมความรักชาติระหว่างโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐเกาหลี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- 1) ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการส่งเสริมความรักชาติมากขึ้นและสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียนมีการเรียนรู้นอกเหนือจากห้องเรียนมากขึ้น
- 2) ครูผู้สอนควรปลูกฝังค่านิยมเรื่องความรักชาติ ด้วยการสนับสนุนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้สำนึกในความรักชาติ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

- 1) ผู้ปกครองควรพาบุตรหลานไปร่วมกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ที่มีจัดขึ้นตามสถานที่ต่างๆ
- 2) ผู้ปกครองควรสอนและปลูกฝังความรักชาติให้แก่บุตรหลาน
- 3) ผู้ปกครองควรสอนให้บุตรหลานตระหนักถึงคำว่า “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์”
- 4) ผู้ปกครองควรส่งเสริมความรักชาติให้แก่บุตรหลาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแต่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถม ประเทศไทยและโรงเรียน Sunil Elementary School สาธารณรัฐเกาหลี เท่านั้น แต่การส่งเสริมความรัก

ชาติเป็นเรื่องของทุกคนที่ควรปฏิบัติ จึงควรมีการศึกษาการส่งเสริมความรักชาติจากกลุ่มตัวอย่าง
อื่นๆด้วย

2) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เท่านั้น ดังนั้นจึงควรมี
การทำวิจัยในระดับชั้นประถมศึกษาทั้งตอนต้น - ตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น - ตอนปลาย

3) การวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างแค่ 2 โรงเรียน ดังนั้นข้อมูลอาจจะไม่
เพียงพอ จึงควรทำอย่างกว้างขวาง เพื่อทราบว่านักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ซึ่งอยู่ในบริบทของสังคม
สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณีเดียวกันจะมีการส่งเสริมความรักชาติอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลลา แสงสีทอง, ภาณี รูปสม, สุทิน สายสงวน, และ เนตรนภาภรณ์ เพ็ชรผึ้ง. 2550. ระบบการศึกษาของเกาหลีเหนือ. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 1 (มีนาคม-สิงหาคม): 85-102.
- กรุณา กิจขยัน. 2517. ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กฤตย พวงน้อย. 2543. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคม การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมดำเนินชีวิตในสังคมของวัยเด็กตอนกลางในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกษม เกษมนุกิจ. 2534. ค่านิยมจุดหมายปลายทางและค่านิยมวิถีปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว และการถ่ายทอดค่านิยมที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ขวัญใจ ธนอมปัญญารักษ์. 2551. การศึกษาความนิยมไทยการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีและสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. คณะอนุกรรมเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม. 2529. การเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้างค่านิยม กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. 2530. วิทยากรกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักงานนายกรัฐมนตรี. ม.ป.พ. การปฏิรูปการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 เพื่อความเป็นผู้นำในยุคสารสนเทศและโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาระบบการศึกษาและวางแผนมหภาค.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิก.
- คณะกรรมการเพื่อพัฒนาคู่มือวิทยากรด้านค่านิยม. 2518. **วิทยากรกับการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตรา ทองเกิด. 2542. กิจกรรมที่จัดในโรงเรียน. **วารสารวิชาการ 2, 2** (กุมภาพันธ์): 27-30.
- จินตนา พุทธเมตตา. 2548. **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- จุลภา อนุภท, ม.ล. 2513. **กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และรุ่งเรือง สุขากิริมย์. 2550. **รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่างๆ**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ฉวี นาคสินธุ์. 2525. **การทดลองสอนเรื่องความรักชาติแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ และคนอื่นๆ. 2519. **แบบเรียนสังคมศึกษา ส 035 ปัญหาระหว่างประเทศชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดนุชา ปนคำ. 2550. **การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อปลูกฝังสำนึกรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา**. ใน **เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม : การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม**, หน้า 47-55, 28-29 สิงหาคม 2551 โรงแรมแอมบาสซาเดออร์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. 2551. **การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิก.

- ธงชัย หวานแก้ว. 2522. **การปลูกฝังความรักชาติตามที่ปรากฏในบทละครพระราชานิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิติภูมิ นวรัตน์. 2549. **คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเวียดนาม**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.
- น้อมฤดี จงพยุหะ. 2519. **คู่มือการศึกษาวิธีการสอนสังคมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประนอม เดชชัย. 2536. **เสริมทักษะการเรียนรู้การสนทนาสังคมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร. 2533. **จิตวิทยาเด็ก**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล และสุพัตร เพชรมูณี. 2521. **รายงานการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนประโยคมัธยมตอนปลายที่มีต่อการปลูกฝังความรักชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ไพฑูริย์ เจ๊ะแฮ. 2522. **นโยบายชาตินิยมของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2481-2488**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มิลินทรา ยินดีสุข. 2547. **รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติสำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2531. **ความเป็นครู**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ระวี ภาวิไล. 2516. **“บนเส้นทางแสวงหาโฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทย” รายงานการประชุมวิชาการครั้งที่ 4**. กรุงเทพมหานคร: กรมสามัญศึกษา.
- ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. 2528. **การศึกษาเปรียบเทียบ**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2547. **มาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สหાયบลิ็อกการพิมพ์.

- วนิดา สัทธินฤทธิ. 2522. **การศึกษาเปรียบเทียบ**. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วราภรณ์ พงษ์ไพบูลย์. 2541. **การเปิดรับข่าวสารโครงการรณรงค์ให้นิยมไทย ความตระหนักถึงการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการซื้อขายสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2528. **คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2528. **แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2529. **ชุดการสอนการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่องค่านิยม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554. **“บทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยสู่ประชาคมอาเซียน”**. ระยอง : โรงแรมสตาร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2545. **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรียา นิยมธรรม, และผดุง อารยะวิญญู. 2530. **รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความนิยมไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2548. **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2516. **“วิธีส่งเสริมให้เด็กมีอุดมการณ์แห่งชาติ”**. **วารสารแนะแนว** 7 (ตุลาคม-พฤศจิกายน): 68-71.
- สุชา จันทรหอม. 2540. **จิตวิทยาพัฒนาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพจน์ พรหมสุทธิรักษ์. 2526. **การศึกษาความสำคัญต่อชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอชานแดนในจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สุภาพร ปาละลักษณ์. 2541. **พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมกรบริโภคสินค้าของสตรีวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณณี กุลวิจิตรรังสี. 2520. **ความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2549. **จิตวิทยาการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลำลี ทองธิว. 2540. **เจ็ดวันในฟูกุโอะกะ: สารคดีทางการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำรา และเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, C.A. 1969. "Methodology of comparative education" In M.A. Eckstein and H.J. Noah, *Scientific Investigations in Comparative Education*. New York: Macmillan.
- Bader, M.J. 2006. The psychology of patriotism. *Phi Delta Kappa* 87,8 (April): 582- 584.
- Bereday, G.Z.F. 1964. *Comparative method in education*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Brickman, W.W., and Fraser, S.E. 1968. *A history of international and comparative education: Nineteenth century documents*. Glenview, Scott: Foreman.
- Holmes, B. 1971. "Comparative Education" in: *The Encyclopedia of Education Vol 2*. London: Macmillan and Free Press.
- Huddy, L., and Khatib, N. 2007. American patriotism, national identity, and political involvement. *American Journal of Political Science* 51, 1 (January): 63-77.
- Kandel, I. L. 1933. *Comparative education*. Boston: Houghton Mifflin.
- Linton, R. 1968. "One hundred percent American". In John H. Chilcott, (ed.), *Reading in the socio-cultural foundations of education*, pp. 219-221. California: Wadsworth.

- Luhmer, M. 1990. Moral education in Japan. *Journal of Moral Education* 19, 3 (October): 172-182.
- Mill, J. S. 1961. *Consideration of representative government*. New York: Liberal Art.
- Neil D. 2000. *The origins of Scottish nationhood*. London: Pluto press.
- Rothi, D.M, Lyons, E, and Chrysochoou, X. 2005. National attachment and patriotism in a European nation: A British study. *Political Psychology* 26, 1 (February): 135-155.
- Sadler, M.1900. How Far can we learn anything of practical value from the study of foreign systems of education?. *Comparative Education Review* 7, 3 (Reprint 1964): 307-314.
- Schatz, R.T., Staub, E., and Lavine, H. 1999. On the varieties of national attachment: Blind versus constructive patriotism. *Political Psychology* 20, 1: 151-174.
- Sun, L.K. 2000. *The Chinese national character from nation hood to individuality*. New York: M. E. Sharp.
- UNESCO. 1974. *Recommendation on education for international understanding, cooperation and peace, and education relating to human rights and fundamental freedom*. Paris: UNESCO.
- Voloshinov, N. V. 1986. *Marsism and the philosophy of language*. Cambridge, MA.: Harvard University Press.
- Wang, J.CK., Khoo, A., Goh, C.B., Tan, S. and Gopinathan, S. 2006. *Patriotism and national education: Perceptions of trainee teachers in Singapore*. *Asia Pacific Journal of Education*. 26, 1 (May): 51-64.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์กิติพงษ์ เทียนตระกูล โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณาท เทียนศรี อาจารย์สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
4. อาจารย์น้อมพร เสน่ห์ธรรมศิริ อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนา
การศึกษา
5. อาจารย์สุทิสรา ลิ้มสกุล อาจารย์สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนสาธิตแห่ง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนา
การศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเกาหลี

1. Professor Dr. Yi, Kyung-Ok EWHA WOMANS UNIVESITY, ASAN MEDICAL
2. Mr. Jinu Park นักแปลภาษาเกาหลี
3. Ms.Hong Jueun องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาหลี
4. นางวิมลมาศ หมั่นหอ MOU KOREAN TEACHER ที่ โครงการสอนภาษา
สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา ม.ธรรมศาสตร์
ศูนย์รังสิตท่ามสถานทูตเกาหลีประจำประเทศไทย

ภาคผนวก ข
ตารางการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC

ตารางที่ 3.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถาม
ความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ข้อรายการ	IOC	ข้อคำถามเชิง
ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ		
1. นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ	0.8	+
2. นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมใส่ชุดประจำชาติ	0.9	-
3. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	0.8	+
4. นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติ มากกว่าศิลปะต่างชาติ	0.8	+
5. นักเรียนชอบเพลงไทยมากกว่าเพลงสากล	0.8	+
ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ		
6. การปฏิบัติตามประเพณีประจำชาติ เป็นสิ่งที่ดีงาม	0.8	+
7. ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรง เคารพธงชาติ	0.8	+
8. ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ	0.8	+
9. นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ	0.8	+
10. นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ	0.8	+
ด้านความนิยมสินค้า		
11. นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	0.8	+
12. นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ	0.8	+
13. การซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง	0.8	-
14. นักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	0.8	+
15. นักเรียนไม่รู้สึกอายเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ	0.8	+

ตารางที่ 3.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถาม
ความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (ต่อ)

ข้อรายการ	IOC	ข้อคำถามเชิง
ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
16. เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าสตางค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืน เจ้าของ	0.8	+
17. ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคนใน ชาติ	0.8	+
18. การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ	0.8	+
19. นักเรียนรู้สึกละเอียดใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น	0.8	+
20. นักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน	0.8	+

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ฉบับภาษาไทย)

แบบสอบถามนักเรียน

แบบสัมภาษณ์ครู

แบบสอบถามนักเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

1. ชื่อ.....นามสกุล.....

2. ชื่อโรงเรียน.....

3. ระดับชั้น.....อายุ.....

4. เพศ 1) ชาย 2) หญิง

ตอนที่ 2 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด ให้ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านวัฒนธรรมประจำชาติ					
1. นักเรียนชอบพูดภาษาประจำชาติมากกว่าภาษาต่างประเทศ					
2. นักเรียนรู้สึกอายเมื่อสวมใส่ชุดประจำชาติ (ชุดไทย)					
3. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ					
4. นักเรียนชอบศิลปะประจำชาติมากกว่าศิลปะต่างชาติ					
5. นักเรียนชอบเพลงไทย มากกว่าเพลงสากล					
ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ					
6. การปฏิบัติตามประเพณีประจำชาติเป็นสิ่งที่ดีงาม					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
7. ทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะนักเรียนควรยืนตรงเคารพธงชาติ					
8. ธงชาติและเพลงชาติเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชาติที่เราภูมิใจ					
9. นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีประจำชาติ					
10. นักเรียนอยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีประจำชาติ					
ด้านความนิยมสินค้า					
11. นักเรียนควรช่วยกันใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศ					
12. นักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อได้ใช้ของที่ผลิตในประเทศ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
13. การซื้อสินค้าต่างประเทศมาใช้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลือง					
14. นักเรียนชื่นชมผู้ที่ใช้สินค้า ที่ผลิตในประเทศ					
15. นักเรียนไม่รู้สึกละอายเมื่อใช้สินค้าในประเทศ					
ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
16. เมื่อนักเรียนเห็นกระเป๋าต๋างค์ตกอยู่ นักเรียนจะรีบนำส่งคืนเจ้าของ					
17. ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของคนในชาติ					
18. การแสดงความเคารพต่อผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ					
19. นักเรียนรู้สึกละอายใจทุกครั้งเมื่อได้กระทำความผิดต่อผู้อื่น					
20. นักเรียนชอบช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน					

แบบสัมภาษณ์ครู

วันที่.....เวลา.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

โรงเรียน.....วิชาที่สอน.....

ระดับชั้นที่สอน.....

คำถาม

1. ท่านมีกิจกรรมการปลูกฝังหรือการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ประจำชาติอะไรบ้าง และอย่างไร
2. การปลูกฝังหรือส่งเสริมหลังจากจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร
3. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมฯ ในแต่ละกิจกรรมมีอะไรบ้าง และมีวิธีการแก้ไขอย่างไร
4. ผู้บริหารให้การสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังความรักชาติในโรงเรียนอย่างไร
5. โรงเรียนหรือครูมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมความรักชาติหรือไม่ ถ้ามีส่งเสริมอย่างไร
6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณอย่างสูงสำหรับการให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ฉบับภาษาอังกฤษ)

แบบสอบถามนักเรียน

แบบสัมภาษณ์ครู

설문지 (학생용)

1. 이 름 :

2. 학교 명 :

3. 학 년 : 나 이 :

4. 성 별 : 남 여

아래 설문내용을 읽어 보고 생각과 일치하는 정도에 따라 별 5개 ~ 1개에 ○으로 표시 하시기 바랍니다.

설 문 내 용	★★★★★	★★★★	★★★	★★	★
<문화에 대한 설문> 1. 외국어 보다 한국어로 말하기를 좋아 합니다.					
2. 한복을 입으면 부끄러운 마음이 듅니다.					
3. 윗사람을 공경해야 한다고 생각합니다.					
4. 한국 예술을 다른나라 예술보다 좋아 합니다.					
5. 한국 노래를 다른나라 노래보다 좋아 합니다.					
<전통(관습)에 대한 설문> 6. 전통문화에 관심을 가지고 계승해야 한다고 생각합니다.					

설 문 내 용	★★★★★	★★★★	★★★	★★	★
7. 언제라도 애국가가 들리면 경건한 마음과 자세를 가집니다.					
8. 태극기와 애국가를 자랑스럽게 생각합니다.					
9. 풍습과 문화유산을 자랑스럽게 생각하고 즐깁니다.					
10. 역사와 전통을 배우고 계승하며 다른 사람에게 알리고 싶습니다.					
<국산품에 대한 설문>					
11. 한국제품을 많이 사용하게 되면 우리나라 발전에 도움이 됩니다.					
12. 국산품을 사용할 때 대한민국이 자랑스럽게 느껴집니다.					
13. 외국제품을 구입하고 사용하는 것은 사치와 낭비라고 생각합니다.					

설 문 내 용	★★★★★	★★★★	★★★	★★	★
14. 국산품을 애용하는 사람들을 훌륭하다고 생각합니다.					
15. 국산품을 사용하여도 부끄럽지 않으며, 국산품을 좋아 합니다.					
<윤리와 선행에 대한 설문> 16. 지갑을 주웠을 때 주인을 찾아주거나, 경찰서에 신고해야 합니다.					
17. 친절과 봉사는 한국사람의 기본적인 특성이라고 생각합니다.					
18. 윗사람을 공경하는 것을 장려해야 한다고 생각합니다.					
19. 누군가에게 실수를 했을 때 창피하고 미안하게 생각합니다.					

설 문 내 용	★★★★★	★★★★	★★★	★★	★
20. 누군가에게 도움을 줘도 보답을바라지 않습니다.					

설문지(교사용)

작성 날짜 : 작성 시간:

성명 :

학교명 :

담당학년 : 담당 과목:

<설문 내용>

1. 한국의 전통과 문화를 계승, 발전시키고 육성할 수 있는 교육방법이 있습니까?
만약, 있다면 교육방법을 적어주시기 바랍니다.
2. 한국의 전통과 문화를 계승, 발전시키는 교육을 할 때 성과목표를 어느정도 설정하십니까?만약, 객관적인 기준이 있다면 적어주시기 바랍니다.
3. 한국의 전통과 문화를 고취시키는 교육을 할 때 발생하는 문제점과 난관을어떻게 해결 하십니까?
4. 학교 책임자는 위와 같은 교육을 어떤방식으로 지원하고 있습니까?
5. 학교 교과과정 중 애국심을 고취시키는 과목이나 교육내용이 있습니까? 만약, 관련 교육 내용이 있다면 적어주시기 바랍니다.
6. 그밖의 제안 또는 의견을 적어주시기 바랍니다.

협조해 주셔서 대단히 감사합니

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุรธาศิณี ฐนบูรณ์กาญจน์ เกิดเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ.2530 ที่จังหวัดกาญจนบุรี สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต เอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เมื่อปีการศึกษา 2553 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2553